

SUOMEN PANKKI

1921

VUOSIKIRJA

LAATINUT

SUOMEN PANKIN TILASTO-OSASTO

II. VUOSIKERTA

HELSINGISSÄ 1922

HELSINKI 1922
SUOMAL. KIRJALL. SEURAN KIRJAPAINO OY.

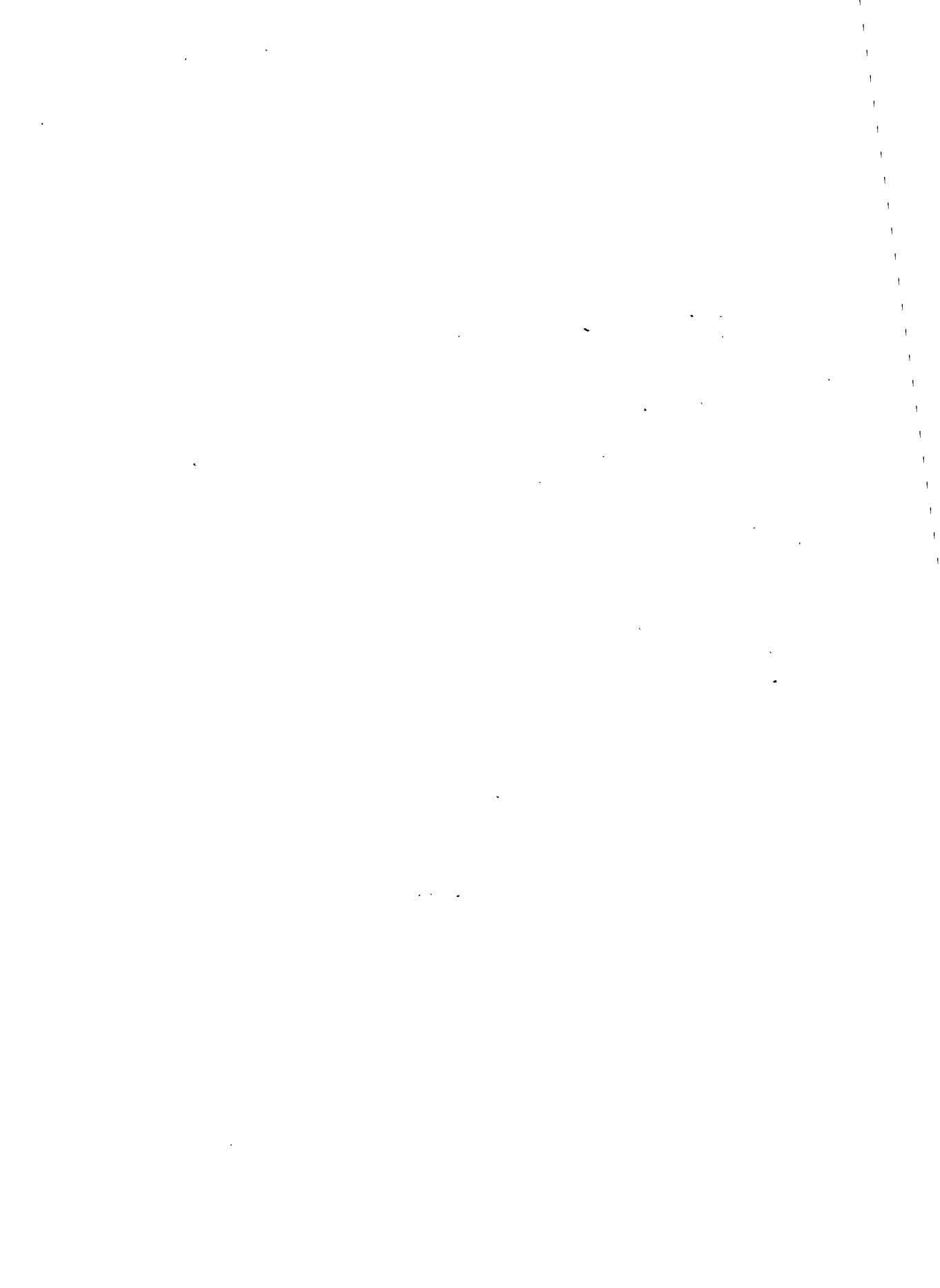
Täten julkisuuteen saatettu toinen vuosikerta Suomen Pankin vuosikirjaa on toimitettu pääasiassa saman suunnitelman mukaan kuin edeltäjänsä. Sen johdosta että tämä vuosikerta käsittelee varsinaisesti vain vuotta 1921, on yleiskatsauksia edellisiin vuosiin vähennetty. Suomen Pankin liikkeessä olevaa setelistöä ja kotimaista lainanantoa koskevat, kuukausibilansseihin perustuvat katsaukset vuosiin 1914—1920 on kuitenkin supistettuina säilytetty. Uusista tauluista mainittakoon n:o 14, joka osoittaa kultakassan ja kaikkien vaadittaessa maksettavain sitoumusten suhdetta vuosina 1914—1921, n:o 15, joka osoittaa setelien varsinaisen ja lisäkateen kokoonpanoa vuoden 1921 lopussa, sekä n:o 26, joka osoittaa Suomen Pankin n. s. avoimia talletuksia vuosien 1902—1921 lopussa. Uusia ovat myöskin taulut n:o 32 ja 33, jotka on laadittu osoittamaan mitä vaihteluita erilaiset konjunkturikaudet ja eri vuodenajat ovat säännöllisissä oloissa aiheuttaneet Suomen Pankin liikkeessä olevassa setelistössä ja kotimaisessa lainanannossa.

Tekstiä on eräissä kohdin laajennettu, varsinkin yksityispankkeja koskevassa osassa.

Vuosikirja ilmestyy tälläkin kertaa suomen-, ruotsin- ja englanninkielisenä painoksena.

Helsingissä, Suomen Pankin Tilasto-osastolla kesäkuun 22 p:nä 1922.

KAARLO J. KALLIALA.

SISÄLLYSLUETTELO.

TABLE DES MATIÈRES.

TEKSTIOSASTO. TEXTE.

I. Katsaus Suomen taloudellisiin oloihin vuonna 1921. <i>Revue générale de la situation économique en 1921.</i>	1
II. Suomen Pankki vuonna 1921. <i>La Banque de Finlande en 1921.</i>	
1. Setelinanto. <i>Émission de billets</i>	12
2. Setelinantoa vastaavat varat. <i>Couverture de l'émission</i>	24
3. Vaadittaessa maksettavat sitoumukset. <i>Engagements à vue</i>	30
4. Kotimainen lainaus. <i>Opérations de prêts intérieurs</i>	33
5. Pankin tila ja omat varat. <i>Bilan et fonds</i>	38
6. Tulot ja menot, voittovarojen käyttö. <i>Recettes, dépenses, bénéfice net</i>	40
7. Erinäiset toiminnan haarat. <i>Opérations diverses</i>	42
8. Ohjesäännön muutoksia. <i>Altérations des statuts de la Banque</i>	43
III. Yksityispankit vuonna 1921. <i>Les banques privées en 1921.</i>	45

TAULUOSASTO. TABLEAUX.

Setelinanto. *Émission de billets.*

1 taulu. Setelinanto 1921. <i>Émission de billets en 1921</i>	2
2 " Liikkeessä oleva setelistö kunkin kuukauden lopussa 1914—1921. <i>Circulation des billets à la fin de chaque mois en 1914—1921</i>	6
3 " Setelinanto-oikeus 1914—1921. <i>Droit d'émission en 1914—1921</i>	8
4 " Liikkeessä oleva setelistö 1914—1921. <i>Circulation des billets en 1914—1921</i>	9

VI

5 taulu.	Liikkeessä oleva setelistö, kuukausikeskimäärin 1914—1921. <i>Circulation des billets, montant moyen en 1914—1921</i>	8
6 ”	Käyttämätön setelinanto-oikeus 1914—1921. <i>Droit d’émission non utilisé en 1914—1921</i>	10
7 ”	Käyttämättömän setelinanto-oikeuden suhde koko setelinanto-oikeuteen 1914—1921. <i>Proportion du droit d’émission non utilisé, par rapport au droit d’émission total en 1914—1921</i>	11
8 ”	Setelistön kokoonpano 1915—1921. <i>Détail de la circulation des billets en 1915—1921</i>	10
9 ”	Setelinvalmistus 1914—1921. <i>Fabrication de billets en 1914—1921</i>	12
10 ”	Setelinpoltto 1914—1921. <i>Destruction de billets en 1914—1921</i> . . .	12

Setelinantoa vastaavat varat. Couverture de l’émission.

11 taulu.	Setelinantoa vastaavat varat 1921. <i>Couverture de l’émission en 1921</i>	14
12 ”	Kultakassa 1914—1921. <i>Encaisse or en 1914—1921</i>	18
13 ”	Kultakassan suhde liikkeessä olevaan setelistöön 1914—1921. <i>Encaisse or, proportion par rapport à la circulation en 1914—1921</i>	18
14 ”	Kultakassan suhde vaadittaessa maksettaviin sitoumuksiin 1914—1921. <i>Encaisse or, proportion par rapport aux engagements à vue 1914—1921</i>	19
15 ”	Setelikatteen kokoonpano vuoden 1921 lopussa. <i>Détail de la couverture de l’émission à la fin de l’année 1921</i>	19

Vaadittaessa maksettavat sitoumukset. Engagements à vue.

16 taulu.	Vaadittaessa maksettavat sitoumukset 1921. <i>Engagements à vue en 1921</i>	20
-----------	---	----

Kotimainen lainananto. Opérations de prêts intérieurs.

17 taulu.	Lainananto 1921. <i>Prêts intérieurs eu 1921</i>	24
18 ”	Lainananto yksityisille ja pankeille 1914—1921. <i>Prêts intérieurs accordés aux particuliers et aux banques privées 1914—1921</i> . . .	28
19 ”	Lainananto valtiolle 1914—1921. <i>Prêts accordés à l’Etat 1914—1921</i>	30

Pankin tila ja omat varat. Bilan et fonds.

20 taulu.	Tila vuoden 1921 lopussa. <i>Bilan à la fin de l’exercice 1921</i> . . .	32
21 ”	Tila 1914—1920. <i>Bilan 1914—1920</i>	34
22 ”	Omat varat 1868—1921. <i>Fonds en 1868—1921</i>	38

Tulot ja menot, voittovarojen käyttö. Recettes, dépenses et bénéfice net.

23 taulu.	Voitto- ja tappiotili 1915—1921. <i>Compte profits et pertes en 1915—1921</i>	40
24 ”	Voittovarojen käyttö 1891—1921. <i>Bénéfice net en 1891—1921</i> . . .	42

Erinäiset toiminnan haarat. Opérations diverses.

25 taulu.	Clearing-liike 1907—1921. <i>Opérations de Clearing en 1907—1921</i>	44
26 ”	Avoimet talletukset 1902—1921. <i>Effets et titres déposés en dépôts ouverts en 1902—1921</i>	45

Vekselikurssit. Cours de change.

27 taulu.	Myyntikurssit 1921. <i>Cours de change en 1921</i>	46
28 ”	Myyntikurssit kuukausittain 1914—1921. <i>Cours de change pour chaque mois en 1914—1921</i>	54
29 ”	Myyntikurssit vuosittain 1877—1921. <i>Cours de change en 1877—1921</i>	58

Korkomäärät. Taux d'escompte.

30 taulu.	Diskonttokoron vaihtelut 1867—1921. <i>Variation des taux d'escompte en 1867—1921</i>	62
31 ”	Diskonttokorko keskimäärin 1867—1921. <i>Taux d'escompte moyen en 1867—1921</i>	63

Katsauksia Suomen Pankin toimintaan 1902—1913. Aperçu sur le fonctionnement de la Banque de Finlande en 1902—1913.

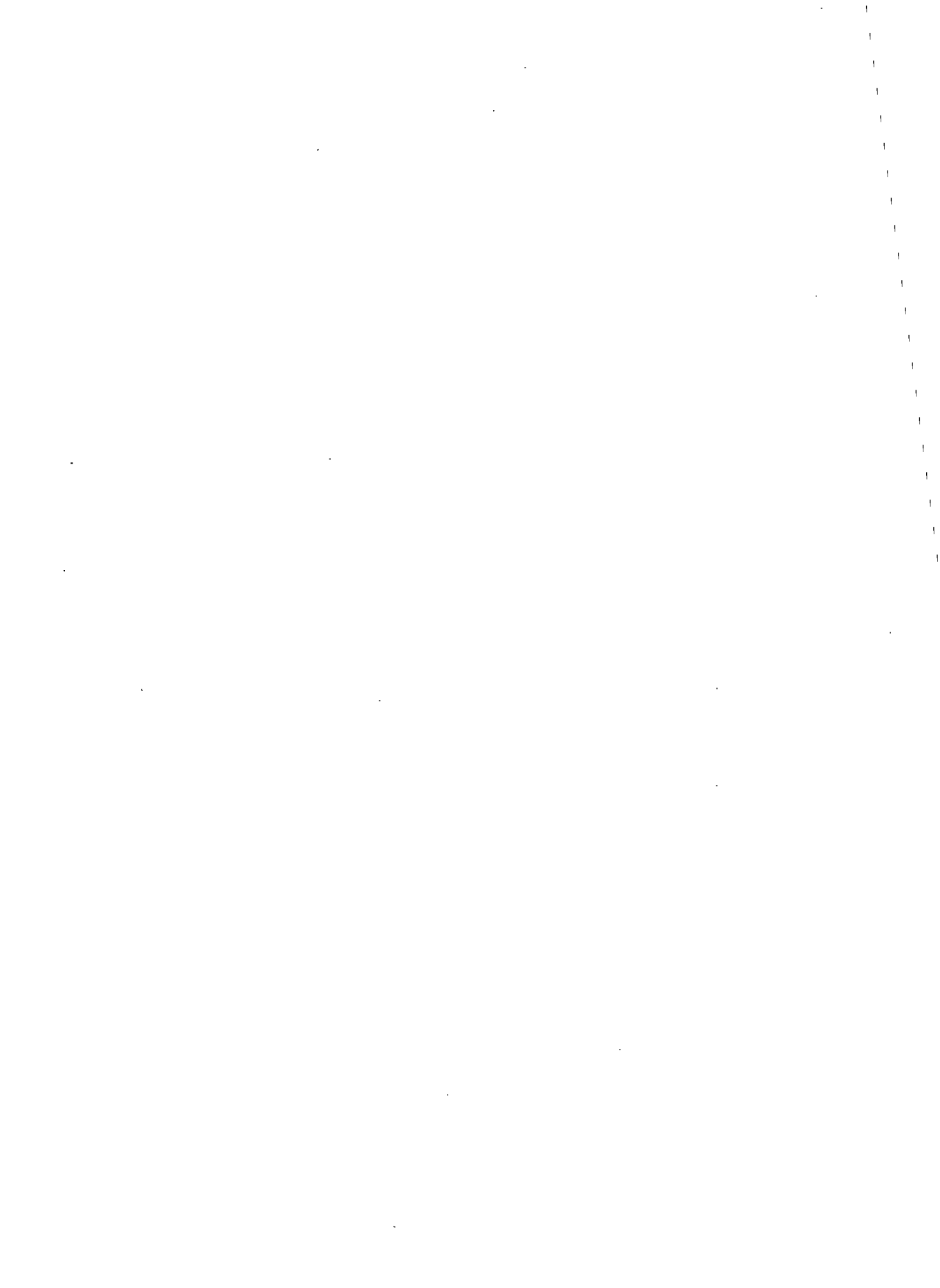
32 taulu.	Liikkeessä oleva setelistö 1902—1913. <i>Circulation des billets en 1902—1913</i>	64
33 ”	Kotimainen lainananto 1902—1913. <i>Prêts intérieurs en 1902—1913</i>	64

Yksityispankit. Les banques privées.

34 taulu.	Kotimainen lainanotto 1914—1921. <i>Depôts en 1914—1921</i>	66
35 ”	Kotimainen lainananto 1914—1921. <i>Opérations des avances en 1914—1921</i>	66
36 ”	Saatavat ulkomailta 1914—1921. <i>Avoir à l'étranger en 1914—1921</i>	68
37 ”	Velat ulkomaille 1914—1921. <i>Dettes à l'étranger en 1914—1921</i> . . .	68

Luettelo vuosina 1914—1921 annetuista, Suomen Pankkia ja Suomen rahalaitosta koskevista laeista ja asetuksista. *Lois et décrets émanés en 1914—1921 concernant la Banque de Finlande et le système monétaire.*

I. KATSAUS SUOMEN TALOUDELLISIIN OLOIHIN VUONNA 1921.

Yleismaailmallinen taloudellinen pula, jonka vaikutukset vuoden 1920 loppupuolella olivat Suomessa vasta lievästi havaittavissa, sai vuonna 1921 aikaan melkoisia häiriöitä Suomen taloudellisissa oloissa. Tärkeimpään vientitavarain menekki osittain väheni, osittain kokonaan lakkasi vuoden alkupuolella. Täten syntynyt epäsuhde tuonnin ja viennin välillä sekä ulkomaisten valuuttain osto Suomen rahalla alensivat Suomen rahan arvon ulkomailla alemmaksi kuin koskaan ennen. Tuontitavarain tästä johtunut kallistuminen taas kohotti maan koko hintatasoa. Tosin vienti vuoden jälkimmäisellä puoliskolla elpyi odottamattoman nopeasti, ja kauppatasaus lopulta tuli varsin edulliseksi, mutta tämä ei riittänyt nostattamaan Suomen rahan ulkomaista arvoa ennalleen. Myöskin rahamarkkinain kireä tila, etenkin vuoden loppupuolella, aiheutti vaikeuksia taloudelliselle toiminnalle. Mutta tästä johtunut liiketoiminnan pakollinen supistaminen oli epäilemättä välttämätön ylimenoaste siirryttäessä edellisten vuosien inflatsioni- ja kei-nottelukaudesta säännölliseen ja terveeseen taloudelliseen toimintaan. Merkkinä siitä, että taloudellisten olojen parantumisprosessi oli alkanut, mainittakoon myöskin valtion raha-asiaain huomattava paraneminen.

Ennenkuin lähemmin käydään selvittämään taloudellisen elämän eri aloilla vuonna 1921 tapahtunutta kehitystä, mainittakoon ensin niistä muutoksista, joita valtion talouspolitiikassa vuonna 1921 tapahtui.

Liike-elämän säännöstelyn lopettaminen. Säännöstelyyn nähden oli tilanne vuoden 1921 alussa seuraava: Valuuttakaupan varsinainen säännöstely oli edellisen lokakuun 28 päivänä lopetettu. Jällelle olivat jääneet ainoastaan määräykset siitä, kutka saivat valuuttakauppaa harjoittaa, sekä velvoitus antaa viranomaisten vaatimia tietoja ulkomaisen valuutan ostoista ja myynneistä. Ulkomaankauppa sitä vastoin oli edelleen säännöstelty. Ylellisyystavarain ja eräiden niihin verrattavain tavarain tuonti oli ehdottoman vientikiellon alainen, josta poikkeuksia voi myöntää vain kauppa- ja teollisuusministeriö. Muiden tavarain tuontiin oli saatava valuuttaneuvoston lupa. Viennistä voimassa olleiden säännösten mukaan oli puutavarain (lukuunottamatta sahaamatonta puutavaraa) sekä paperin ja puumassan vienti vapaa, mutta muiden tavarain vientiin oli saatava erikoinen lupa.

Tämä säännöstely lopetettiin vuoden 1921 ensimmäisinä kuukausina.

Lokakuun 22 päivänä 1920 oli hallitus asettanut elinkeinoelämän eri alojen edustajista n. s. taloudellisen neuvottelukunnan, jonka oli annettava hallitukselle periaatteellisia lausuntoja taloudellisista kysymyksistä. Tämä neuvottelukunta sai tehtäväkseen käsitellä myöskin liike-elämän säännöstelyä koskevat kysymykset. Valuuttakauppaan nähden neuvottelukunta asettui sille kannalle, että tämä liike-elämän ala olisi säännöstelystä vapautettava, mikä tapahtuikin, kuten edellä on kerrottu. Ulkomaan kaupan säännöstelyä koskeva neuvottelukunnan lausunto valmistui vuoden lopussa. Laajasti perustellussa lausunnossaan neuvottelukunta ehdotti säännöstelystä asteettain luovuttavaksi. Jo silloin vallinneissa oloissa katsoi neuvottelukunta voitavan säännöstelyä lieventää pääpiirteissään seuraavalla tavalla: Vienti, lukuunottamatta viljan ja sokerin vientiä olisi säännöstelystä heti vapautettava. Myöskin tuonti olisi vapautettava, kuitenkin seuraavin poikkeuksin: ylellisyystavarain ja muiden niihin verrattavain tavarain tuonti olisi toistaiseksi kokonaan kiellettävä; vehnä jauhojen, sokerin ja kahvin tuonnista olisi valtion huolehdittava, ja näitä tavaroita, pääasiassa korttijärjestelmää käyttäen, jaettava kuluttajille rajoitettu määrä; tupakkaa olisi sallittava tuoda maahan tavallista kulutusta pienempi määrä. Sitten kun hallitus olisi saanut valtuudet riittävästi korottaa ylempänä mainittujen tavarain tullia, olisi otettava harkittavaksi tuonninkin kokonaan vapauttaminen.

Hallitus ratkaisi kantansa asiassa helmikuun 3 päivänä vuonna 1921, hyväksyen useissa kohdin taloudellisen neuvottelukunnan periaatteet, mutta mennen toisissa kohdissa pitemmälle säännöstelyn vähentämisessä kuin neuvottelukunta oli ehdottanut. Niinpä kahvin tuonti vapautettiin kokonaan, vehnä- ja sokeriannoksia suurennettiin ja tuotavaa tupakkamäärää lisättiin. Ylellisyystavarain tuontikiellon tuli olla voimassa ainoastaan siihen saakka, kunnes hallitus saisi valtuudet näiden tavarain tullien korottamiseen. Useimmat säännöstelyn elimet samalla lakkautettiin. Yllämainitut säännökset astuivat voimaan helmikuun 12 päivänä.

Tässä muodossa ei säännöstely kuitenkaan ennättänyt olla kauvan voimassa ennenkuin se lopetettiin kokonaan.

Hallituksen ylempänä selostettuun päätökseen sisältyi ajatus säännöstelyn asteettaisesta lopettamisesta. Mutta tarkoituksena oli kuitenkin jatkaa säännöstelyä ylempänä selitetyssä lievennetyssä muodossa vielä jonkun ajan. Tässä tarkoituksessa hallitus esitti eduskunnalle, että hallituksen valtuuksia säännöstellä tavarakauppaa, jotka päättyivät huhtikuun 1 päivänä, edelleen pidennettäisiin. Eduskunta kuitenkin hylkäsi lakiehdotuksen. Täten tavarakaupan säännöstely lakkasi kokonaan maaliskuun lopussa.

Vapaan kaupan periaatteesta tehtiin kuitenkin yksi poikkeus. Kun katsottiin tarpeelliseksi kontrolloida Venäjän ja sen lähinnä sijaitsevain naapurimaiden Viron ja Latvian kanssa tapahtuvaa kauppaa, annettiin lailla 21 päivältä toukokuuta hallitukselle tässä suhteessa tarpeelliset valtuudet, joiden nojalla hallitus asetuksella 27 päivältä samaa kuuta antoi erinäisiä rajoittavia määräyksiä kaupasta mainittujen maiden kanssa. Lukuunottamatta näitä määräyksiä, huonevuokrasäännöstelyä sekä säännöksiä, joiden tarkoituksena oli estää salakuljetusta Venäjälle, olivat sota-ajan poikkeukselliset toimenpiteet taloudellisella alalla Suomessa lakanneet.

Jo ennen säännöstelyn lakkaamista, lailla 28 päivältä helmikuuta oli hallitus saanut valtuudet korottaa ylellisyys- y. m. tavaroiden tulleja aina kymmenkertaiseksi. Asetuksella 15 päivältä maaliskuuta hallitus korottikin tuntuvasti mainittua laatua olevain tavarain tullimääriä. Toisaalta 15 päivänä huhtikuuta annetulla asetuksella vientimaksuja huomattavasti alennettiin.

Elinkeinot. Maanviljelykselle oli vuosi edullinen. Maataloustuotteita, etenkin voita ja lihaa voitiin edullisesti myydä ulkomaille. Sittenkuin ulkomaisten valuuttain hinnat kesällä ja syksyllä nousivat melkoisesti, tuli ansio tästä viennistä vieläkin suuremmaksi. Samasta syystä nousivat maataloustuotteiden hinnat kotimaassa. Tosin hinnat vuoden loppupuolella muuttuneiden kurssisuhteiden vuoksi jälleen laskivat, mutta keskimäärin olivat hinnat melkoisesti korkeampia kuin edellisenä vuonna. Suurin lasku tapahtui viljan hinnoissa, mikä johtui hintain laskusta maailman markkinoilla. Vielä elokuussa maksettiin esim. rukiista tukkukaupassa n. 4 markkaa kilolta, mutta lopulla ainoastaan 3: — à 3:25 markkaa. Sato, lukuunottamatta heinää, oli keskinkertaista parempi.

Teollisuudelle eivät konjunktuurit yleensä olleet yhtä edulliset. Tuotteiden huonon menekin vuoksi supistettiin paperiteollisuudessa tuotantoa jo vuoden alussa ja puutavarateollisuudessa keväällä ja kesällä. Mutta viennin elvyttyä vuoden loppupuolella työskentelivät nämä teollisuuden haarat jälleen täydessä laajuudessa. Muille teollisuuden haaroille oli se aika, jolloin ulkomaisten valuuttain kurssit olivat korkeimmillaan, edullinen, koska ne silloin sekä kotimaassa että vientimarkkinoilla olivat paremmin suojatut toisten maiden kilpailua vastaan. Vuoden muina aikoina ei asema ollut pääasiassa kotimaisia markkinoita varten työskentelevälle teollisuudelle yhtä suotuisa. Rahamarkkinain kireys ja verot — vuonna 1921 oli suoritettava myöskin edellisten vuosien veroja, joiden maksuunpano oli myöhästynyt — sekä Suomen markan arvon jälleen noustua ulkomaiden, etupäässä Keski-Euroopan maiden, kilpailu vähensivät toisaalta teollisuuden tuotantokykyä, ja toisaalta tuotteiden menekkiä. Vuoden lopulla supistivat eräät teollisuuden haarat, kuten metalli-, tupakka-, tekstiili- ja grafillinen teollisuus tuotantoon, joskin vain vähässä määrässä.

Merenkululle oli vuosi epäedullinen suuresti laskeneitten rahtien vuoksi. Samasta syystä laivanrakennusteollisuus, joka vuonna 1920 pääsi jo hyvään vauhtiin, jälleen lamaantui.

Työolot olivat yleensä varsin rauhalliset. Mikäli työriitaisuuksia oli, olivat ne yleensä paikallisia ja lyhytaikaisia. Kun vientikonjunktuurit keväällä huononivat ja elinkustannukset tammi- ja huhtikuulla laskivat, alensivat monet teollisuuden haarat työväen, varsinkin

ammattitaidottoman työväen palkkoja n. 10—15%, jopa yksityistapauksissa 30%:kin. Useimmilla teollisuuden aloilla pysyivät palkat tällä alennetulla tasolla koko vuoden, huolimatta siitä, että elinkustannukset touko - lokakuulla jälleen nousivat. Työttömyyttä esiintyi vähäisessä määrässä vuoden alussa ja vuoden lopussa, kuten talvella yleensä.

Ulkomaan kauppa. Alhaisvaluuttaiset maat, s. o. maat joiden valuutan kansainvälinen arvo on alempi kuin valuutan kotimainen arvo, ovat kärsineet yleismaailmallisen pulan vaikutuksista vähimmin. Ulkomaisten valuuttain korkeiden kurssien vuoksi, jotka ovat vaikuttaneet vientipalkkion tavoin, ovat ne kauimmin pysyneet kilpailukykyisinä maailman markkinoilla. Myöskin Suomi on tähän saakka kuulunut näihin maihin. Sen valuutta on lyhyitä väliaikoja lukuunottamatta yleensä ollut ulkomailla aliarvioitua. Tällä seikalla on myöskin ilmeisesti ollut vientiä elvyttävä vaikutus. Mutta tästä huolimatta sai Suomi vuonna 1921 varsin raskaasti tuntea pulan vaikutuksia.

Suomen vienti on suurimmaksi osaksi puu- ja paperiteollisuuden tuotteiden varassa. Vuonna 1913 oli näiden tavarain osuus 73.8% ja vuonna 1920 92.7% viennin arvosta. Jo vuoden 1920 loppupuolella alkoi puu- ja varsinkin paperituotteiden menekki ulkomailla vähetä ja niiden hinnat laskea. Esimerkkinä mainittakoon, että 7" honkasoiroista, joista vuoden alkupuolella oli saatu aina 32 punttaa, voitiin vuoden lopulla saada korkeintaan 28—29 punttaa standartilta. Vuoden lopussa oli sahattua puutavaraa seuraavaa laivauskautta varten myyty ainoastaan n. 25,000 st. Mutta vielä huonommaksi kävi asema vuoden 1921 alkupuolella. Useat samaan suuntaan vaikuttavat tekijät, kuten teollisuuden lamaannus kaikissa maissa, Englannin pitkäaikainen hiililakko, puutavaravarastojen myynti pakkohuutokaupoissa, varsinkin Englannissa, Keski-Europan maiden kilpailu j. n. e. tekivät, että puutavarain menekki ulkomaille oli aivan vähäpätöistä. Suomen sahanomistajain yhdistyksen myynti vuoden ensi puoliskolla oli vain 35 tuh. st. Hinnat myöskin laskivat tavattomasti. Heinäkuun puolivälissä oli 7" honkasoiron hinta jo painunut 14 puntaan. Senjälkeen kun sahanomistajain keskinäinen myyntisopimus 16 päivänä heinäkuuta purettiin, laskivat hinnat edelleen, niin että elokuussa

myytiin 7" soiroja 10 puntaan ja yksityistapauksissa senkin alle. Ulkomaisten valuuttain sillä välin suuresti kohonneet hinnat tekivät mahdolliseksi myydä tällaisiin hintoihin. Samantapainen, joskaan ei yhtä jyrkkä, oli paperiteollisuuden tuotteiden menekin vähentyminen ja hintain lasku.

Täten oli Suomen tärkeimpiä vientitavaroita kohdannut mitä vaikein menekkipula. Ainoastaan maataloustuotteiden vienti, joka sodan aikana ja sen jälkeenkin oli ollut aivan lamassa, osoitti elpymistä.

Tuonti jatkui sensijaan jotenkin entisen suuruisena. Viennin lamaan tulo vuoksi olisi epäilemättä ollut eduksi, jos myöskin tuontia olisi voitu supistaa. Mutta sittenkuin kaupan säännöstely huhtikuun 1 päivästä oli lopetettu, ei tähän enää ollut mahdollisuutta. Toisaalta jatkuva hintain lasku ulkomailla ja rahamarkkinain kireys kotimaassa tekivät, että kaupan vapauttaminen ei aiheuttanut jyrkkää tuonnin lisäämistä.

Edellä mainituista syistä muodostui kauppatausa vuoden alkupuolella varsin epäedulliseksi. Kesäkuun lopussa oli vienti ainoastaan 44.5 % tuonnista, tuontiylijäämän ollessa 891.6 milj. markkaa.

Mutta vuoden jälkipuoliskolla tapahtui Suomen ulkomaankaupassa erittäin suotuisa käänne. Varastojen loppuminen ja rahamarkkinain parantuminen ulkomailla, sekä edellä mainittu suuri hintain alennus myyjäin taholta tekivät, että puu- ja paperituotteiden vienti elpyi nopeasti. Jo heinäkuulla alkoi tilanne parantua ja elokuusta vuoden loppuun myytiin ja laivattiin puu- ja paperituotteita enempi kuin ehkä koskaan ennen samana aikana. Kun toisaalta tuontia varsinkin syyskesällä ehkäisivät ulkomaan valuutan korkeat kurssit, muuttui kauppatausa jälleen edulliseksi. Jokaisena kuukautena heinäkuusta vuoden loppuun oli Suomen kauppatausa aktiivinen. Koko vuodelta laskien oli vienti kvantitatiivisesti normalia pienempi, mutta vähennys tuonnissa oli vieläkin suurempi, niin että rahallinen tulos ulkomaan kaupasta oli varsin edullinen. Vienti peitti 94.5 % tuonnista, mikä on paras suhdeluku mitä Suomen ulkomaankaupassa kahtena viimeisenä vuosikymmenenä on saavutettu.

Tuonnin ja viennin arvo kunakin kuukautena käy ilmi alla olevasta yhdistelmästä:

	Tuonti Milj. mk.	Vienti Milj. mk.	Viennin (+) tai tuonnin (-) enemmyys Milj. mk.
Tammikuu	194.7	95.4	— 99.3
Helmikuu	271.1	64.2	— 206.9
Maaliskuu	170.3	58.5	— 111.8
Huhtikuu	297.0	111.2	— 185.8
Toukokuu	340.3	138.9	— 201.4
Kesäkuu	332.4	247.5	— 84.9
Heinäkuu	293.3	338.3	+ 45.0
Elokuu	349.7	393.7	+ 44.0
Syyskuu	377.5	546.1	+ 168.6
Lokakuu	366.5	562.3	+ 195.8
Marraskuu	285.6	515.4	+ 229.8
Joulukuu	304.2	314.2	+ 10.0
Yhteensä	3,582.6	3,385.7	— 196.9

Pulakausi oli siten Suomessa varsin vaikea joskin lyhytaikainen. Mitä haittoja siitä oli Suomen raha-olojen kehitykselle, osoitetaan tuonnempana Suomen valuutan arvosta puhuttaessa.

Rahamarkkinat. Monissa maissa rahamarkkinain tila parani vuoden 1921 kuluessa. Niinpä saattoi esim. Englannin pankki alentaa diskonttokorkonsa asteettain 7 %:sta vuoden alussa 5 %:iin vuoden lopulla, Ranskan pankki 6 %:sta 5 1/2 %:iin, Ruotsin Valtakunnanpankki 7 1/2 %:sta 5 1/2 %:iin, j. n. e. Suomessa ei rahamarkkinain tilan, jos pidetään silmällä koko vuotta, voida sanoa parantuneen. Kuten tuonnempana, yksityispankeista puhuttaessa, tarkemmin osoitetaan, oli luottopula vuoden lopulla vaikeampikin kuin minään aikana sodan jälkeen. Suomen Pankin diskonttokorkoa, joka marraskuun 10 päivästä 1920 oli ollut 9 %, ei senvuoksi katsottu voitavan alentaa. Päinvastoin eduskunnan pankkivaltuusmiehet maaliskuun 1 päivänä Suomen Pankin johtokunnalle lähettämässään kirjelmässä kehoittivat johtokuntaa soveltamaan niiden pankkien rediskonttaamiin vekseleihin, jotka käyttävät Suomen Pankin luottoa liikkeensä laajuuteen ja laatuun nähden yli sen, mitä johtokunta katsoo olevan oikeassa suhteessa pankeille annettavaan kokonaisluot-

toon, korkomäärää, joka oli 1 % korkeampi kuin muuten voimassa oleva. Yksityispankkien lainanantokorko oli koko vuoden $9\frac{1}{2}$ —12 % ja lainanottokorko juoksevalla tilillä olevista varoista 5— $5\frac{1}{2}$ % sekä pitempiaikaisista talletuksista $6\frac{1}{2}$ —7 %. Eräiden pienempien pankkien lainanottokorkomäärät olivat $\frac{1}{2}$ % näitäkin korkeammat.

Rahamarkkinain kireän tilan vaikutukset näyttäytyivät monilla taloudellisen elämän aloilla. Kotimaisen teollisuuden ja kaupan supistumisesta on jo edellä mainittu. Vaihto Helsingin pörssissä, joka vuonna 1920 oli yhteensä 686.2 milj., supistui vuonna 1921 217.9 milj. markkaan. Tärkeimpäin osakkeiden pörssihintaa osoittava indeksiluku, joka on laskettu siten että nimellisarvo on = 100, oli 300 joulukuussa vuonna 1919, 196 samaan aikaan vuonna 1920 ja 147 joulukuussa 1921. Vekseliprotestien luku, joka vuonna 1920 oli 2,852 lisääntyi vuonna 1921 3,973:een. Myöskin vararikkojen luku lisääntyi vuonna 1921. Emissionitoiminta supistui huomattavasti. Tehtyjen laskelmain mukaan laskettiin vuonna 1920 liikkeelle uusia osakkeita 465.1 milj. markan arvosta, mutta vuonna 1921 ainoastaan 50.6 milj. markan arvosta, mistä määrästä vapaaosakkeita oli n. 10 milj. markkaa.

Moniin muihin maihin verrattuna oli talouselämän ahdinko kuitenkin varsin lievää. Sitäpaitsi oli sillä terveellisiäkin vaikutuksia. Rahansaannin vaikeus teki vihdoin lopun vuosikausia kestäneestä, kansantaloudellisesti hedelmättömästä keinottelusta ja ohjasi pääomaa ja työtä jälleen todellisesti tuottaville aloille. Myöskin markan kotimaiseen arvoon näyttää rahamarkkinain kireydellä olleen edullinen vaikutus. On syytä epäillä, että hintain nousu olisi ulkomaisten valuuttain korkean kurssin vuoksi ollut suurempikin, ellei rahamarkkinain kireys olisi ollut vastapainona.

Valtion raha-asiat paranivat vuonna 1921 melkoisesti. Vuoden 1921 tulo- ja menoarviossa valtion menot olivat peitetyt todellisilla tuloilla, lukuunottamatta pääomasäästöstä otettua n. 8 milj. markan määrää. Sitäpaitsi vakinaisia tuloja oli enempi kuin vakinaisia menoja, niin että suuri osa ylimääräisistäkin menoista peitettiin vakinaisilla tuloilla.

Valtiovelan tila vuosien 1920 ja 1921 lopussa ja velan eri ryhmissä vuoden kuluessa tapahtuneet muutokset käyvät ilmi seuraavasta yhdistelmästä:

	^{31/12} 1920 Milj. mk.	^{31/12} 1921 Milj. mk.	Lisäys (+) tai vähennys (-) Milj. mk.
Ulkomainen velka			
Vakautettu . . .	304.0	535.5	+ 231.5
Vakauttamaton .	136.5	156.1	+ 19.6
Yhteensä	440.5	691.6	+ 251.1
Kotimainen velka			
Vakautettu . . .	906.6	955.9	+ 49.3
Vakauttamaton .	589.0	286.3	- 302.7
Yhteensä	1,495.6	1,242.2	- 253.4
Koko valtiovelka	1,936.1	1,933.8	- 2.3

Kuten ylläolevista luvuista käy ilmi, lisääntyi ulkomainen velka, mutta kun kotimainen velka samalla väheni vielä enemmän, oli valtiovelka vuoden lopussa pienempi kuin vuoden alussa. Ulkomaisen velan kasvu johtui pääasiassa n. s. skandinavista lainasta, suuruudeltaan 250 milj. markkaa, jonka valtio helmikuussa otti ulkomaalaisten Suomen markkasaatavain sitomiseksi vakautetuksi lainaksi. Tämä laina on kymmenen vuoden kuluessa suoritettava takaisin ulkomaan rahassa, määrättyihin kurssiin. Kotimaisen velan vähennys johtui pääasiassa siitä, että valtio verotuksella ja yllämainitusta skandinavista lainasta saaduilla varoilla suoritti velkaansa Suomen Pankille ja yksityispankeille. Valtion velassa Suomen Pankille tapahtuneista muutoksista tehdään tuonnempana, Suomen Pankin kotimaisesta lainauksesta puhuttaessa, yksityiskohtaisemmin selkoa. Valtion saatava Suomen Pankin pano- ja ottotilillä oli vuoden lopussa 136.1 milj. markkaa.

Lukuunottamatta yllämainittua valtiolainaa, ei muita ulkomaisia varsinaisia lainoja vuonna 1921 Suomeen otettu. Yksityispankkien Suomen markkavelat ulkomaille sensijaan melkoisesti kasvoivat, kuten tuonnempana tarkemmin osoitetaan. Mitä taas tavaraluottoihin ja muihin lyhytaikaisiin velkoihin tulee, suoritettiin niitä ilmeisesti enempi kuin otettiin. Suoritetuista ulkomaisista lainoista mainittakoon erikoisesti Privatbanken i Helsingfors Aktiebolagins sodan alussa Ruotsista ottamat miljoonalainat, jotka suoritettiin takaisin joulukuussa 1921.

Suomen valuutan arvo. Myöskin vuonna 1921 aleni Suomen valuutan arvo sekä kotimaassa että verrattuna muihin valuuttoihin. Elinkustannusindeksi oli vuonna 1920 keskimäärin 937.¹, mutta 1,097.² vuonna 1921. Dollarin kurssi oli vuonna 1920 keskimäärin 29: 27, mutta 52: 07 vuonna 1921. On kuitenkin huomattava, että valuuttakurssien nousu ei johtunut yksinomaan Suomen valuutan huononemisesta, vaan myöskin siitä, että useampain vieraiden valuuttain arvo tavaroihin verraten suuresti nousi. Suomen markan kotimaisen ostokyvyn aleneminen taas, s. o. hintatason yleinen nousu osana vuotta, lienee tällä kertaa johtunut pääasiassa siitä, että ulkomaisten valuuttain kurssit nousivat suhteellisesti enemmän kuin hinnat ulkomailla laskivat.

Vuoden 1920 marraskuun lopussa oli Suomen Pankin noteeraama dollarin kurssi 51: 50, punnan 180: —, Ruotsin kruunun 1,000: — ja Ranskan frangin 315: —. Vuoden lopulla ja vuoden 1921 alussa laskivat ulkomaisten valuuttain kurssit melkoisesti. Tämä johtui pääasiassa siitä, että edellä mainitun skandinavisen lainan johdosta — jo lainavalmistelut ilmeisesti vaikuttivat samaan suuntaan — Suomen markkain kysyntä näissä maissa lisääntyi ja Suomen valuutan arvo sen johdosta nousi. Helmikuun alussa olivat kurssisuhteet edullisimmat. Alin Suomen Pankin noteeraama dollarin kurssi esim. oli 28: —, alin punnan kurssi 107: —, Ruotsin kruunun 610: — ja Ranskan frangin 200: —. Korkein Tukholman noteeraus Suomen markkoille oli 16: 60 helmikuun 4 päivänä. Mutta pian tapahtui käänne. Vientitavarain menekki oli vuoden alkupuolella, kuten edellä on mainittu, osittain huonoa, eikä viennin kautta niinollen saatu riittävästi ulkomaisia valuuttoja. Kun tuonti kuitenkin jatkui vähentymättömänä, alkoivat tuojat yhä suuremmissa määrin hankkia ulkomaista valuuttaa ostamalla sitä ulkomailta Suomen markkoja vastaan. Tämä markkain ulkomaille myynti saavutti suuremman laajuuden kuin koskaan ennen. Huhtikuulla ja kesäkuulla, jolloin nämä myynnit olivat suurimmillaan, myytiin jopa yli 50 milj. markkaa yhtenä ainoana viikkona. Tällainen suuri markan tarjonta ulkomailla ei voinut olla painamatta Suomen valuutan kurssia alas. Suomen markkain noteeraus Tukholmassa, jonne markkoja eniten myytiin, aleni jatkuvasti, kunnes se syyskuun 15 päivänä saavutti alimman määränsä 5: 55 kruunua 100 markalta. Sa-

moihin aikoihin oli korkein Suomen Pankin noteeraama dollarin kurssi 80: 50, punnan 300: —, Ruotsin kruunun 1,740: — ja Ranskan frangin 580: —. Syyskuun lopulla muuttuivat kurssisuhteet nopeasti, minkä helposti selittää edellä kuvattu viennin elpyminen. Suomen markan arvon kohoamista jatkui marraskuun puoliväliin saakka. Tukholmassa nousi Suomen markan noteeraus 8: 70 kruunuun marraskuun 18 päivänä. Tämän jälkeen aleni markan ulkomainen arvo jälleen jonkun verran, mikä lienee johtunut poliittisista syistä, Suomen ja Neuvosto-Venäjän välien kiristymisestä. Vuoden viimeisenä päivänä oli Suomen Pankin noteeraama dollarin kurssi 53: 25, punnan 223: —, Ruotsin kruunun 1,330: — ja Ranskan frangin 423: —.

Suomen markan ostokyyky kotimaassa s. o. hintataso, osoitti suurin piirtein katsoen samaan suuntaan käyviä vaihteluita kuin ulkomaisten valuuttain kurssit. Tämä käy ilmi myöskin allaolevista luvuista, jotka osoittavat Sosialihallituksen elinkustannusindeksiä eri kuukausina:

1920	1921
Joulukuu . . 1,103.2	Kesäkuu . . 1,050.5
1921	Heinäkuu . . 1,139.0
Tammikuu . . 1,065.4	Elokuu . . . 1,174.9
Helmikuu . . 1,012.7	Syyskuu . . 1,204.6
Maaliskuu . . 1,027.1	Lokakuu . . 1,208.3
Huhtikuu . . 1,007.5	Marraskuu . 1,161.5
Toukokuu . . 1,012.4	Joulukuu . . 1,102.6

Kuten näistä luvuista käy ilmi, oli elinkustannusindeksi joulukuussa 1921 melkein täsmälleen sama kuin vuotta aikaisemmin.

II. SUOMEN PANKKI VUONNA 1921.

1. SETELINANTO.

Suomen Pankin setelinantoa vuosina 1914—1921 osoittavat 1—10. taulut. Näistä 1. taulu koskee yksinomaan vuotta 1921, muut sitävas-toin ovat yleiskatsauksia vuosiin 1914—1921. Mainitut taulut perus-tuvat Pankin sekä viikko- että kuukausibilansseihin, lukuunottamatta 2. taulua, joka on laadittu yksinomaan kuukausibilanssien nojalla. Viimeksi mainittuun nähden huomautettakoon, että setelinanto kuu-kausien lopussa yleensä on suurempi kuin muutoin, joskin tämä perio-dinen vaihtelu Suomessa ei ole niin huomattava kuin useissa muissa maissa.

Kuten tuonnempana lähemmin kerrotaan, muutettiin Suomen Pan-kin setelinanto-oikeutta koskevia määräyksiä lailla 30 päivältä joulukuuta 1921 ja uusia säännöksiä sovellettiin ensi kerran joulukuun 31 päivän bilanssissa. Niissä yllämainittuihin tauluihin sisältyvissä lukusarjoissa, joissa uudet setelinantomääräykset ovat aiheuttaneet joulukuun 31 päivän kohdalla oleellisia muutoksia, ei ylimpiä ja alimpia lukuja merkittäessä eikä keskimääriä laskettaessa ole joulukuun loppubilanssia otettu huomioon. Missä lukusarjoissa näin on menetelty, osoitetaan 1. taulun lopussa olevassa alahuomautuksessa.

Setelinanto-oikeus. Suomen Pankin ohjesäännön 18 § mukaan, sellaisena kuin se oli voimassa joulukuun 30 päivään saakka, oli Pan-killa oikeus laskea liikkeeseen seteleitä ilman katetta 200 milj. mar-kan arvosta, mutta muun osan setelistöä tuli olla täysin katettu. Kat-teeksi voitiin lukea paitsi kultakassaa, rahaksi lyöty Suomen hopea-

raha, Pankin riidattomat saatavat sen ulkomaisilta asiamiehiltä, Pankin omistamat ulkomailla maksettavat vekselit, ulkomaan rahan määräiset obligatsioonit, korkoliput ja setelit sekä toistaiseksi myös Suomen valtion antamat Suomen rahan määräiset obligatsioonit ja muut sitoumukset. Seteleiksi oli tällöin kuitenkin luettava paitsi liikkeessä olevia seteleitä, kaikki muutkin vaadittaessa maksettavat sitoumukset ja myönnettyistä kassakreditiiveistä nostamatta oleva osa.

Näihin määräyksiin perustuva koko setelinanto-oikeus oli vuonna 1921 alimmillaan 1,508.3 milj. markkaa, syyskuun 30 päivänä ja korkeimmillaan, 1,705.0 milj. markkaa, maaliskuun 23 päivänä. Vaihtelu oli vähän suurempi kuin edellisenä vuonna, 196.7 milj. markkaa. Setelinanto-oikeuden keskimäärä oli 1,585.7 milj. markkaa eli 126.5 milj. markkaa suurempi kuin edellisenä vuonna.

Seikkaperäinen selvitys setelinantoa vastaavista varoista ja niissä vuonna 1921 tapahtuneista muutoksista esitetään tuonnempana, 2. luvussa.

Setelinanto. Kuten edellä mainittiin, on Suomen Pankin setelinantoa koskevain määräysten mukaan setelien veroisina pidettävät myöskin Pankin muut vaadittaessa maksettavat sitoumukset ja kassakreditivien nostamaton osa. Kaikkien näitten velkojen, joita puheena olevissa tauluissa on nimitetty käytetyksi setelinanto-oikeudeksi, yhteissumma vaihteli 1,415.3 milj. markasta tammikuun 22 päivänä 1,610.8 milj. markkaan maaliskuun 23 päivänä ja oli keskimäärin 1,523.3 milj. markkaa. Setelien ja muiden vaadittaessa maksettavien sitoumusten keskinäinen suhde vaihtelee melkoisesti. Yleensä on kuitenkin kehitys viime vuosina käynyt siihen suuntaan, että setelit muodostavat yhä suuremman osan. Setelien osuus kaikista puheena olevista sitoumuksista, joka esim. vuoden 1914 alkupuolella oli n. 80—85 % ja vuonna 1917 laski, jopa 64 %:iin, vaihteli vuoden 1921 kuluessa 85.0—96.1 % välillä ja oli keskimäärin 91.0 %. Tämä kehitys on johtunut pääasiassa siitä, että Suomen Pankin velka pano- ja ottotilillä on viime aikoina yleensä ollut liikkeessä oleviin seteleihin verraten pienempi kuin ennen.

Liikkeessä olevat setelit. Liikkeessä olevain setelien määrä lisääntyi edelleen vuonna 1921. Edellisenä vuonna oli seteleitä liikkeessä

keskimäärin 1,240.7 milj. markkaa, mutta vuonna 1921 1,385.8 milj. markkaa eli 145.1 milj. markkaa enemmän. Alimmillaan, 1,303.2 milj. markkaa, oli setelistö tammikuun 22 p:nä ja korkeimmillaan 1,493.8 milj. markkaa maaliskuun 15 päivänä. Nousu näiden tuskin kolmen kuukauden aikana oli siis 190.1 milj. markkaa. Tämä setelinannon lisäys johtui pääasiassa siitä, että Suomen Pankki osti vientiteollisuusliikkeitä ulkomaan rahalle asetettuja ja ulkomaisella valuutalla lunastettavia vekseleitä. Vuoden loppupuolella oli setelimäärä melkoisesti alempi kuin vuoden alkupuolella, ja lähestyi useamman kerran edellään mainittua tammikuun minimimäärää. Niinpä oli setelistö heinäkuun 23 päivänä 1,330.5 milj., ja marraskuun 23 päivänä 1,303.5 milj. markkaa. Vähentyminen johtui, kuten tuonnempana lähemmin esitetään, pääasiassa valtion lyhytaikaisten sitoumusten suorittamisesta Suomen Pankille.

Liikkeessä olevan setelistön suuruutta joka viikko vuosina 1914—1921 osoittaa seuraavalla sivulla oleva piirrosesitys.

Yksityiskohtainen katsaus muihin vaadittaessa maksettaviin sitoumuksiin, lukuunottamatta kassakreditivien nostamatonta osaa, joka ei sisälly Pankin bilanssiin ja joka sitäpaitsi yleensä on ollut varsin välräpätoinen, esitetään tuonnempana, 3. luvussa.

Käyttämätön setelinanto-oikeus. Koko setelinanto-oikeuden ja kaikkien vaadittaessa maksettavain sitoumusten erotus osoittaa Suomen Pankin käyttämättömän setelinanto-oikeuden. Kuten 6. taulusta käy ilmi, oli käyttämättömän setelinanto-oikeuden korkein määrä vuonna 1921 125.8 milj. markkaa tammikuun 31 päivänä ja alin, 7.4 milj. markkaa, syyskuun 30 päivänä. Niin pienessä määrässä ei Suomen Pankin setelireservi ole ollut kertaakaan edellisen kymmenvuotiskauden kuluessa. Mistä suuri aleneminen Pankin käyttämättömässä setelinanto-oikeudessa johtui esitetään tuonnempana selostettaessa setelinanto-oikeuteen tehtyjä muutoksia. Keskimäärin oli käyttämätön setelinanto-oikeus 63.9 milj. markkaa eli pienempi kuin edellisenä vuonna, jolloin vastaava luku oli 87.1 milj. markkaa. Käyttämätöntä setelinanto-oikeutta viime vuosina osoittavain absoluuttisten lukujen vertailua vaikeuttaa kuitenkin se, että setelistön määrä eri vuosina on niin suuresti vaihdellut. Oikeampi käsitys käyttämättö-

mästä setelinanto-oikeudesta saadaan, jos sitä verrataan koko setelinanto-oikeuteen. Tätä suhdetta osoittaa 7. taulu. Kuten siitä käy ilmi, vaihteli puheenaoleva suhde vuoden 1921 kuluessa 0.49 ja 8.00 % välillä ja oli keskimäärin 3.99 %. Tämä keskimäärä on paljoo pienempi kuin esim. ensimmäisenä sotavuotena, jolloin vastaava suhde vaihteli 9.60 % ja 32.42 % välillä ja oli keskimäärin 24.87 %. Myöskin lähinnä edellisiin vuosiin verraten osoittaa vuoden 1921 keskimäärä vähennystä.

Setelistön kokoonpano. Minkä verran mitäkin setelilajia on ollut liikkeessä vuosien 1915—1921 lopussa, osoittaa 8. taulu. Kuten on helppo arvata, ovat suuremmat setelilaadut tulleet yhä yleisemmiksi rahanarvon aletessa. Tämä käy ilmi myöskin allaolevasta yhdistelmästä, jossa setelistön kokoonpanoa vuonna 1913 ja 1921 on verrattu keskenään.

Setelilaji	31/12 1913		31/12 1921	
	Milj. mk.	%	Milj. mk.	%
1000 mk.	16.1	14.3	416.0	30.7
500 »	7.9	7.0	230.0	17.0
100 »	27.3	24.2	464.2	34.2
50 »	9.0	8.0	101.6	7.5
20 »	22.5	20.0	60.2	4.4
10 »	17.2	15.2	42.2	3.1
5 »	11.3	10.0	24.6	1.8
1 »	—	—	10.8	0.8
50 penniä	—	—	2.5	0.2
25 »	—	—	2.4	0.2
Vanhempia kaavoja eri lajeja	1.5	1.3	1.6	0.1
Yhteensä	112.8	100.0	1,356.1	100.0

Kuten ylläolevista luvuista käy ilmi, oli vuonna 1913 neljän suurimman setelilajin osuus koko setelistöstä 53.5 %, mutta vuonna 1921 oli vastaava suhde 89.4 %.

Kappalemäärään nähden oli eri setelilajeja vuosien 1920 ja 1921 lopussa liikkeessä, jos ei oteta huomioon vanhempia, ennen vuotta 1897 liikkeeseen laskettuja kaavoja, seuraava lukumäärä:

	1920	1921
1000 mk.	374,614 kpl.	416,042 kpl.
500 »	468,081 »	459,982 »
100 »	4,485,320 »	4,642,405 »
50 »	2,306,369 »	2,031,546 »
20 »	3,371,574 »	3,011,691 »
10 »	5,043,848 »	4,224,442 »
5 »	5,364,023 »	4,921,498 »
1 »	16,003,416 »	10,764,710 »
50 penniä	6,923,737 »	4,969,932 »
25 »	11,239,370 »	9,457,220 »
	<u>Yhteensä 55,580,352 kpl.</u>	<u>44,899,468 kpl.</u>

Yllämainitusta setelien kokonaismäärästä tuli vuoden 1921 lopussa varsinaisten setelien osalle 19,707,606 kpl. ja loput, 25,191,862 kpl. metallista vaihtorahaa korvaavien pikkusetelien osalle. Viimeksimainittujen lukumäärä oli edellisen vuoden lopussa 34,166,523 kpl., joten pikkusetelien vähennys vuoden 1921 kuluessa oli 8,974,661 kpl. Tämä johtui siitä, että heinäkuun 27 päivästä alkaen ei enää liikkeeseen laskettu pikkuseteleitä, vaan nikkelipronssista valmistettuja vaihtorahoja. Vuoden loppuun oli nikkelirahoja laskettu liikkeeseen: 1 markan rahoja 8,660,346 kpl., 50 pennin 3,990,282 kpl. (1,995,141: — markkaa) ja 25 pennin 5,475,186 kpl. (1,368,796: 50 markkaa.) Vuosien 1920 ja 1921 lopussa oli 1 markan, 50 pennin ja 25 pennin rahoja seteleinä ja nikkelirahoina liikkeessä seuraavat määrät:

	³¹ / ₁₂ 1920	³¹ / ₁₂ 1921			
	Seteleitä kpl.	Seteleitä kpl.	Nikkelirahoja kpl.	Yhteensä kpl.	Lisäys vuo- den 1921 ai- kana kpl.
1 mk.	16,003,416	10,764,710	8,660,346	19,425,056	3,421,640
50 p.	6,923,737	4,969,932	3,990,282	8,960,214	2,036,477
25 »	11,239,370	9,457,220	5,475,186	14,932,406	3,693,036

Ylläolevat luvut osoittavat, että puheenaolevien vaihtorahojen määrä lisääntyi vuonna 1921 melkoisesti.

Setelien valmistus ja poltto. Suomen Pankin setelipainossa vuosina 1914—21 valmistettujen ja samoina vuosina poltettujen setelien lukumäärää osoittavat 9. ja 10. taulu. Vuonna 1921 painettiin seteleitä

14,995,000 kpl. vastaten 462,133,000 markkaa, eli melkoisesti vähemmän kuin edellisenä vuonna. Tämä johtui pääasiassa siitä, että 50 ja 25 pennin rahoja ei enää painettu. Poltettu määrä oli 33,866,296 kpl. vastaten 414,563,009 markkaa. Mainittu kappaleluku poltettuja seteleitä on suurempi kuin minään edellisenä vuotena. Myöskin määrä oli kaikkein suurimpia. Runsas setelien poltto johtui myöskin pikkusetelien liikkeestä poistamisesta.

Setelien kullalla lunastamisen lakkauttamista koskeva laki.

Kuten tämän vuosikirjan edellisessä vuosikerrassa on kerrottu, lakkautti Suomen Pankin Johtokunta vuoden 1915 alussa setelien kullalla lunastamisen. Tämä tapahtui Johtokunnan omalla vastuulla, koska Suomen ja Venäjän silloinen hallitsija vastoin lakia ei kutsunut koolle Suomen eduskuntaa, jonka asiasta olisi tullut päättää. Sen jälkeen kun lunastaminen käytännöstä oli lakkautettu, julkaisi silloinen hallitus huhtikuun 15 päivänä keisarillisen käskykirjeen 11 päivältä samaa kuuta, jossa määrättiin, että Suomen Pankin setelien lunastaminen Suomen kultarahalla lakkautetaan sota-aikana vallitsevain asianhaaran johdosta. Kun täten syntynyt faktillinen asiointila ei perustunut laillisessa järjestyksessä annettuihin määräyksiin, uudistettiin Suomen Pankin vapauttaminen seteliensä kullalla lunastamisesta eduskunnan säätämällä lailla. Asiaa koskeva 1 § laissa 27 päivältä toukokuuta 1921 kuuluu seuraavasti:

„Suomen Pankki vapautetaan toistaiseksi elokuun 9 päivänä 1877 kultarahakantaan siirtymisestä annetun asetuksen 2 §:ssä ja Pankin ohjesäännön 20 §:ssä määrätystä velvollisuudesta lunastaa setelinsä kultarahalla.

Niin kauan kuin tämä vapautus on voimassa, on jokainen velvollinen laillisena maksuvälineenä vastaanottamaan Suomen Pankin seteleitä niiden nimellisarvosta kaikissa suorituksissa, olkoot mitä laatua tahansa.“

Setelinanto-oikeutta koskevain määräysten muuttaminen. Kuten edellä on mainittu, tehtiin lailla 30 päivältä joulukuuta 1921 melkoisia muutoksia Suomen Pankin setelinanto-oikeuteen.

Syynä setelinanto-oikeuden muuttamiseen oli se, että Pankin liikkeessä oleva setelistö uhkasi jatkuvasti vähentyä suuremmassa mää-

rin kuin yleiseen taloudelliseen tilaan nähden oli suotavaa. Tämä tahdottiin muutetuilla säännöksillä estää. Tosin samassa yhteydessä setelinantoperusteisiin tehtiin muitakin kuin tästä tarkoituksesta johtuvia muutoksia, mutta ne eivät olisi vielä yksinään antaneet aihetta muutoksen tekoon. Setelistön väheneminen taas johtui siitä, että valtion lyhytaikaisia sitoumuksia lunastettiin Suomen Pankista. Valtion kassavarat tulivat vuonna 1921 tarvetta suuremmaksi pääasiassa sen johdosta, että tänä vuonna lankesi maksettavaksi joukko myöhästyneitä veroja. Valtio saattoi senvuoksi suorittaa juoksevaa velkaansa Suomen Pankille ja yksityispankeille. Kun valtion lyhytaikaiset sitoumukset, s. o. valtion suoraan myymät ja yksityispankkien rediskonttauksen kautta Suomen Pankkiin joutuneet valtiositoumukset olivat Suomen Pankin setelikatteena, ei niiden lunastuksen kautta Pankkiin virranneita seteleitä voitu laskea uudelleen liikkeeseen muutoin kuin ostamalla joitakin muita katteeksi kelpavia varoja s. o. kultaa, ulkomaisia valuuttoja, tai valtio-obligatsioneja. Setelistön vähentymättömänä pitäminen tällaisilla keinoilla olisi teoreettisesti ollut mahdollista. Mutta kultaa ja ulkomaisia valuuttoja olisi riittävässä määrässä voinut hankkia vain myymällä Suomen markkoja ulkomaille, mikä olisi yhä painanut Suomen valuutan arvoa alas. Valtiositoumuksia taas oli Pankilla ennestään suhteettoman paljon, niin että myöskään tämä keino setelien jälleen liikkeelle laskemiseen ei ollut mahdollinen. Näin ollen näyttäytyi oikeimmaksi muuttaa setelinantoperusteita siten, että setelistön suuruus saattoi vapaasti mukautua liike-elämän kulloisenkin tarpeen mukaan, riippumatta valtion lyhytaikaisen velan suorituksesta.

Käytännössä oli asian kulku seuraava:

Valtion lyhytaikaisia sitoumuksia oli Suomen Pankin hallussa vuonna 1921 eniten helmikuun 15 päivänä, jolloin niiden määrä oli 479.7 milj. markkaa. Syyskuun 15 päivään oli näitä sitoumuksia lunastettu Suomen Pankista 261.3 milj. markkaa, joten niitä mainittuna päivänä oli jällellä 218.4 milj. markan arvosta. Helmikuun 15 päivänä oli seteleitä liikkeessä 1,396.3 milj. markkaa ja syyskuun 15 päivänä 1,401.9 milj. markkaa. Käytännöllisesti katsoen oli setelistö siis pysynyt samalla tasolla. Tämä johtui siitä, että Suomen Pankki oli helmikuun 15 päivän jälkeen diskontannut vientiliikkeiden asettamia

ulkomaan rahan määräisiä ja ulkomaan valuutalla lunastettavia vekseleitä, jotka silloisten määräysten mukaan voitiin lukea setelikatteeksi, ostanut jonkun määrän valtio-obligatsioneja sekä käyttänyt setelireservinsä niin pieneen määrään kuin 25.8 milj. markkaan. Syyskuun 15 päivään saakka oli siis valtion sitoumusten setelistöä vähentävä vaikutus yllämainituista syistä kokonaan neutralisoitunut. Mutta mainitun päivän jälkeen ei samantapaisia toimenpiteitä katsottu enää voitavan jatkaa. Toisaalta rahamarkkinain erittäin kiristynyt tila teki kaikki vähennykset setelimäärässä mahdottomiksi. Tämän vuoksi valtion sitoumusten lunastaminen keskeytettiin ja valtion liiat kassavarat sijoitettiin osittain yksityispankkeihin, osittain Suomen Pankkiin, viimeksi mainittuun ei kuitenkaan pano- ja ottotilille, vaan pitkäaikaisena talletuksena erikoiselle väliaikaiselle tilille, jolla nämä varat eivät olleet vaadittaessa maksettavia sitoumuksia, eikä niitä siis setelinanto-oikeutta laskettaessa tarvinnut lukea setelien veroisiksi, kuten pano- ja ottotilillä olevia varoja. Samoihin aikoihin ryhdyttiin valmistamaan sellaista muutosta Suomen Pankin setelinanto-oikeuteen, että valtion sitoumusten lunastaminen ei ehdottomasti pakottaisi vähentämään setelistöä.

Uudistus toteutettiin joulukuun 30 päivänä 1921 annetulla lailla, jolla Suomen Pankin ohjesäännön 18 § muutettiin seuraavan sisältöiseksi:

„Pankin setelien liikkeessä oleva määrä saa nousta enintään tuhatviisisataa miljoonaa markkaa suuremmaksi kuin Pankin kultakassa ja Pankin riidattomat saatavat sen ulkomaisilta asiamiehiltä yhteensä.

Setelien katteena ovat ensi sijassa Pankin kultakassa ja Pankin riidattomat saatavat sen ulkomaisilta asiamiehiltä, niin myös rahaksi lyöty Suomen hopearaha, ulkomailta maksettavat tavara-vekselit, ulkomaisissa pörssseissä noteeratut ulkomaan rahan määräiset obligatsioonit sekä ulkomaan rahan määräiset korkoliput ja setelit.

Mikäli Pankin liikkeessä olevien setelien määrä on edellämainittuja varoja suurempi, tulee setelien katteena olla kotimaisia vekselejä, joiden maksupäivään ei ole kolmea kuukautta pitempi aika ja joiden maksamisesta on vastuussa ainakin kaksi täysin vakavaraista henkilöä tai toiminimeä.

Setelikatteena voivat olla myös ne muuta kuin edellämainittua laatua olevat Suomen valtion antamat obligatsioonit ja muut velkasitoumukset, jotka tämän lain voimaan tullessa ovat Pankin hallussa.

Liikkeessä olevina seteleinä ovat myöskin pidettävät Pankin Suomen rahan määräiset osoitukset ja muut vaadittaessa maksettavat sitoumukset, niin myös myönnettyjen kassakreditiviiden nostamattomat määrät.

Jos asianhaarat välttämättä vaativat, voi tasavallan presidentti, pankkivaltuusmiesten esityksestä, myöntää että sitä määrää, jolla Pankin setelistö saa nousta sen kultakassaa ja riidattomia saattavia Pankin ulkomaisilta asiamiehiltä suuremmaksi, saa määrääjäksi lisätä korkeintaan sadalla miljoonalla markalla.“

Lyhyesti sanoen on Suomen Pankin setelinanto-oikeus siis nykyään seuraava: Pankilla on oikeus ilman kulta- tai kullanveroista katetta antaa seteleitä enintään 1,500 milj. markan arvosta, mutta yli mainitun määrän menevän osan setelistöä tulee olla kullalla tai ulkomaisilla konttokuranttisaatavilla täysin katettu. Täten on Suomen Pankin setelinanto-oikeus teoreettisesti katsoen palannut samaan järjestelmään, joka oli voimassa ennen sotaa. Siitä poikkeavat nykyiset setelinantoperusteet järjestelmänä ainoastaan siinä, että kultavaluuttoihin ei nyttemmin lueta ulkomaisia vekseleitä eikä ulkomaan rahan määräisiä obligatsioneja, kuponkeja ja seteleitä, vaan ainoastaan kulta ja ulkomaiset konttokuranttisaatavat, sekä siinä, että sekin osa setelistöä, joka ei ole kultavaluutalla katettu, on uusien säännösten mukaan katettava muilla laissa luetelluilla varoilla, kun taas entisessä järjestelmässä setelistön tälle osalle, kontingentille, ei mitään katetta vaadittu. Asiallisesti poikkeaa uusi järjestelmä kuitenkin entisestä melkoisesti sen kautta, että kultavaluutalla kattamaton osa setelistöä on suhteellisesti paljon suurempi.

Uudistuksen varsinainen tarkoitus, setelinannon vapauttaminen valtion sitoumusten lunastamisen vaikutuksesta, saavutettiin kontingentin suurentamisen kautta ja lukemalla myöskin erikoiset kotimaiset vekselit lisäkatteeseen. Toisin sanoen: valtion sitoumusten lunastamisen kautta Pankkiin palaavat setelit voidaan m. m. vekselien diskonttauksen kautta panna uudelleen liikkeeseen. Toisaalta on kuitenkin huomattava,

että myöskään suurempaan setelistön lisäämiseen eivät uudet määräykset anna mahdollisuutta. Kun uusia säännöksiä joulukuun 31 päivänä 1921 ensi kerran sovellettiin, ei setelireservi tullut suuremmaksi kuin 139.4 milj. markkaa. Suuremmassa määrin saattaa Suomen Pankki lisätä setelistöään niinollen ainoastaan sikäli kuin sen kulkassa ja ulkomaiset konttokuranttisaatavat lisääntyvät, s. o. maan taloudellisen aseman yleensä parantuessa. Mitään inflatorisia tarkoituksia tai edes mahdollisuuksia ei siis uudistukseen sisältynyt.

Eräistä uusien määräysten yksityiskohdista huomautettakoon vielä eräittäin.

Suomen valtiolla ei ennen sotaa voimassa olleiden määräysten eikä käytännönkään mukaan ollut mitään etuoikeutta luoton saantiin Suomen Pankista. Sinä aikana, jolloin valtion Suomen rahan määräiset sitoumukset heinäkuun 27 päivänä 1918 annetun lain nojalla voitiin lukea setelikatteeksi, oli valtiolla sensijaan epäilemättä etuoikeutettu asema. Edellä esitetyt uudet määräykset setelinannosta ovat tässä kohden muuttaneet asiantilan päinvastaiseksi. Valtion luoton saantimahdollisuudet ovat nimenomaan rajoitetut aivan vähiin. Kuten yllä jäljennetystä Pankin ohjesäännön pykälästä käy ilmi, ei varsinaiseen kultavaluuttakatteeseen lueta mitään valtiositoumuksia. Lisäkatteeseen taas voidaan, paitsi valtion ulkomaan rahan määräisiä, ulkomaisissa pörsseissä noteerattuja obligatsioneja, lukea vain ne valtiositoumukset, jotka olivat Suomen Pankin hallussa joulukuun 30 päivänä 1921. Lukuunottamatta mahdollisuutta ostaa valtion ulkomaisissa pörsseissä noteerattuja obligatsioneja, voi Suomen Pankki niinollen antaa valtiolle luottoa vain setelireservinsä rajoissa ja mikäli lisäkatetta on niin runsaasti, että se peittää myöskin valtiolle annettavan luoton.

Huolimatta siitä, että uusien säännösten mukaan ulkomaiset vekselit ja ulkomaan rahan määräiset obligatsioonit luetaan ainoastaan lisäkatteeseen, ja että näillä valuutoilla niinollen on aivan toisarvoinen merkitys setelinannossa, on kuitenkin katsottu tarpeelliseksi asettaa näiden laadulle entistä tarkempia ehtoja. Ulkomaan rahan määräisistä obligatsioneista voidaan uusien määräysten mukaan lukea lisäkatteeseen vain ulkomaisissa pörsseissä noteeratut, ja ulkomaisista vekseleistä ainoastaan tavaravekselit.

Kun uusia määräyksiä joulukuun 31 päivän bilanssissa ensi kerran sovellettiin aiheuttivat ne eräitä siirtoja bilanssin eri kohtien välillä.

Tärkein muutos edellisiin bilansseihin verraten oli se, että ulkomaan rahan määräisiä obligatsioneja, joiden määrä joulukuun 23 päivän bilanssissa oli 158.0 milj., tilinpäätöksessä oli vain 9.2 milj. eli 148.8 milj. vähemmän. Tämä johtui ensinnäkin siitä, että valtio vuoden lopussa 45.6 milj. markalla lunasti ne obligatsioonit, jotka se vuosina 1915—1917 takaisinostovelvollisuudella oli myynyt Pankille. Toiseksi siirrettiin Venäjän valtakunnan rahaston velkasitoumukset, joiden kirjoihin merkitty arvo oli 91.6 milj. markkaa, obligatsioonien tililtä valtion lyhytaikaisiin sitoumuksiin, niistä kun Tarton rauhan jälkeen oli vastuussa Suomen eikä Venäjän valtio. Kolmanneksi siirrettiin 6.8 milj. markan määrä obligatsioneja, jotka olivat sekä ulkomaan rahan että Suomen rahan määräisiä, ulkomaisten obligatsioonien tililtä kotimaisiin obligatsioneihin, koska uusien setelinantomääräysten mukaan setelikatteena voivat olla ainoastaan sellaisia obligatsioneja, jotka noteerataan ulkomaisissa pörsseissä. Vihdoin alennettiin jällelle jäävien ulkomaan rahan määräisten obligatsioonien kirjattua arvoa 4.8 milj. markalla, joten lopulliseksi summaksi bilanssiin jäi 9.2 milj. markkaa.

Toinen tärkeä muutos edellisiin bilansseihin verraten oli valtion lyhytaikaisten sitoumusten lisääntyminen 303.9 milj. markkaan eli 91.6 milj. markalla siitä, mitä ne olivat 23 päivänä joulukuuta. Tämä lisäys johtui edellämäinitusta tilisiirrosta; todellisuudessa eivät valtion lyhytaikaiset sitoumukset ole lisääntyneet.

Vihdoin ulkomaisten vekseleiden määrä väheni 8.3 milj. markkaan eli 149.3 milj. markalla siitä, mikä niiden määrä oli 23 päivänä joulukuuta, samalla kuin kotimaisten vekseleiden määrä taas kasvoi 627.5 milj. markkaan eli 140.8 milj. markalla joulukuun 23 päivän määrästä. Tämä johtui siitä, että Pankin ulkomaisten vekselien tilillä oli sellaisia vekseleitä, jotka uusien setelikatemääräysten mukaan eivät voi olla setelinantoa vastaavina varoina.

Tässä yhteydessä huomautettakoon, että Pankin puheenalaista bilanssia tehtäessä on kirjoista poistettu kokonaan kaikki ruplamääräiset saatavat ja muut ala-arvoiset ulkomaiset saatavat.

2. SETELINANTOA VASTAAVAT VARAT.

Suomen Pankin setelinantoa vastaavia varoja vuosina 1914—1921 osoittavat 11.—15. taulut. Kaikki nämä taulut perustuvat sekä viikko-että kuukausibilansseihin, lukuunottamatta 15. taulua, joka osoittaa setelinantoa vastaavia varoja yksinomaan vuoden 1921 lopussa, sellaisina kuin ne esiintyivät uusien seteliantomääräysten mukaan laaditussa vuositilinpäätöksessä.

Kuten 11. taulu osoittaa, olivat setelinantoa vastaavat varat vuonna 1921 korkeimmillaan 1,505.0 milj. markkaa maaliskuun 23 päivänä ja alimmillaan 1,308.3 milj. markkaa syyskuun lopussa. Vaihtelu oli niinollen 196.7 milj. markkaa. Keskimäärin oli setelinantoa vastaavia varoja 1,385.7 milj. markkaa eli melkoisesti enemmän kuin edellisenä vuotena, jolloin vastaava keskimäärä oli 1,259.2 milj. markkaa. Mistä setelinantoa vastaavain osoittamat vaihtelut johtuivat, osoittaa seuraava tarkastelu.

Kultakassa ja Suomen hopearaha. Kuten varsinkin 11. taulusta käy ilmi, ovat kultakassan suuruudessa tapahtuneet muutokset olleet varsin vähäpätöisiä. Mikäli kultakassa on suurentunut, on se johtunut pääasiassa siitä, että erinäisissä valtion kassoissa y. m. ollutta kultarahaa on vaihdettu seteleihin. Vähenemiset taas ovat johtuneet lyömättömän kullan myymisestä tieteellisiä ja teknillisiä tarkoituksia varten. Vuodesta 1921 alkaen ei Pankki ole luovuttanut kultaa tällaisiin tarkoituksiin muutoin kuin vaihtamalla levykultaa kultarahaa vastaan. Vuoden lopussa oli kultakassan suuruus ja kokoonpano seuraava:

	Mk.
Suomen kultarahaa	28,609,700: —
Ulkomaan „	13,628,156: 90
Rahaksi lyömätöntä kultaa .	386,788: 29
Yhteensä	42,624,645: 19

Kultakassa on muihin valuuttoihin verraten erikoisasemassa siihen nähden, että kultakassan arvoa ei merkitä paperivaluutassa, vaan kirjataan se edelleen rahalain mukaiseen nimellisarvoonsa.

Kultakassan ja liikkeessäolevain setelien suhdetta eli n. s. katesuhdetta osoittaa 13. taulu. Tästä taulusta käy ilmi, että kultakassan

suhde liikkeessä oleviin seteleihin vaihteli vuonna 1921 2.85 % ja 3.27 % välillä ja oli keskimäärin 3.08 %. On kuitenkin huomattava, että kun kultakassa on kirjattu kultamarkoissa ja setelit taas edustavat paperimarkkoja, joiden arvo on suuresti alentunut, yllämainittu prosenttiluku itse asiassa on harhaanjohtava. Jos myöskin kultakassan arvo laskettaisiin samoin kuin muut varat, s. o. paperivaluutassa, olisi kateprosentti luonnollisesti monin verroin suurempi.

Siihen nähden, että Suomen Pankin setelinantomääräysten mukaan myöskin muut vaadittaessa maksettavat sitoumukset ovat katettavat samoin kuin setelit, on 14. taulussa laskettu myöskin kultakassan ja kaikkien vaadittaessa maksettavain sitoumusten suhde. Mainittu taulu osoittaa, että tämä suhde vuonna 1921 vaihteli 2.65 % ja 3.01 % välillä ja oli keskimäärin 2.80 %. Tätä suhdelukua arvosteltaessa on otettava huomioon sama seikka, mikä edellä on setelien katesuhteeseen nähden esitetty.

Suomen hopearahan merkitys setelikatteena oli jo rauhan aikana aivan vähäpätöinen. Sittenkuin uuden hopearahan lyönti toistaiseksi lakkasi vuonna 1918, on Suomen Pankin hallussa oleva hopeavarasto pysynyt melkein muuttumatta, n. 0.5 milj. markan suuruisena. Vuoden 1921 lopussa oli hopeakassan suuruus 546,892: — markkaa, laskettuna nimellisarvon mukaan.

Ulkomaiset valuutat. Suomen Pankin ulkomaiset valuutat esiintyvät bilanssissa setelinantoa koskevia määräyksiä vastaavasti neljänä ryhmänä: ulkomaan rahan määräiset obligatsioonit, saatavat ulkomaisilta kirjeenvaihtajilta, ulkomaanrahan määräiset setelit ja kupongit sekä ulkomailla maksettavat vekselit.

Obligatsioonien määrässä vuonna 1921 tapahtuneista muutoksista mainittakoon huomattavimmat. Maaliskuussa ja kesäkuussa osti Pankki eräitä ulkomaan rahan määräisiin kotimaisiin valtiolainoihin kuuluvia obligatsioneja, niin että ulkomaan rahan määräisten obligatsioonien kirjattu arvo, joka vuoden alussa oli 166.4 milj. markkaa, kesäkuussa nousi 179.8 milj. markkaan. Lisäys vuoden alusta oli siten 13.4 milj. markkaa. Heinäkuussa tapahtui obligatsioneissa suurempi alennus sen johdosta, että valtio lunasti 18.4 milj. markalla vuosina 1915—1917 Suomen Pankille takaisinostovelvollisuudella myymiään

venäläisiä ja saksalaisia obligatsioneja, joiden koko määrä oli 63.9 milj. markkaa. Maksun suoritti valtio vuoden 1919 palkintolainaan kuuluvilla, vielä myymättömillä obligatsioneilla. Täten väheni obligatsioonien määrä 161.4 markkaan.

Joulukuun 23 päivänä oli ulkomaisia obligatsioneja 158.0 milj. markkaa, mutta joulukuun viimeisenä päivänä 9.2 milj. markkaa. Tämä vähennys johtui, kuten edellä on uusista setelinantomääräyksistä puhuttaessa kerrottu, seuraavista syistä: valtio lunasti käteisellä loput, 45.6 milj. markkaa edellämainituista ehdollisesti myymistään obligatsioineista: kaikki Venäjän valtakunnan rahaston sitoumukset, joiden kirjattu arvo oli 91.6 milj. markkaa, siirrettiin tehdyn sopimuksen mukaisesti Suomen valtion lyhytaikaisiin sitoumuksiin; osa sekä Suomen että ulkomaan rahan määräisiä obligatsioneja, joita ei noteerata ulkomaisissa pörseissä, siirrettiin muiden kotimaisten joukkoon; sekä vihdoin eräiden ulkomaisten obligatsioonien tiliarvoa alennettiin 4.8 milj. markalla. Näiden vähennysten jälkeen jäi ulkomaan rahan määräisiin obligatsioihin 9.2 milj. markkaa.

Saatavia ulkomaisilta kirjeenvaihtajilta, jotka muodostavat tärkeimman osan ulkomaisista valuutoista, oli Suomen Pankilla vuonna 1921 keskimäärin 126.3 milj. markkaa (110.6 milj. markkaa vuonna 1920), mutta niiden määrä vaihteli melkoisesti vuoden kuluessa. Vuoden alussa oli puheenaolevia saatavia 180.3 milj. markkaa. Edellä kuvatun, viennissä vuoden alkupuolella vallinneen lamaannuksen vuoksi oli valuuttain tarve mainittuna aikana erittäin suuri. Suomen Pankin valuuttavarasto ei luonnollisestikaan ollut riittävän suuri maan koko tarvetta tyydyttämään. Melkoisen osan valuutoistaan Pankki kuitenkin myi jo vuoden alussa, pääasiassa valtion tarpeisiin. Vähimmillään olivat puheenaolevat saatavat huhtikuun 23 päivänä, jolloin niitä oli 60.5 milj. markkaa. Senjälkeen ne, tosin melkoisin vaihteluin, vähitellen lisääntyivät, n. 200 milj. markkaan marraskuun alussa. Korkein määrä 253.2 milj. markkaa esiintyi joulukuun 23 päivän bilanssissa. Saatavain melkoinen lisääntyminen mainitussa bilanssissa johtui siitä, että Suomen Pankki osti 88.5 milj. markan arvosta erään suuremman puunjalostusliikkeen ulkomailta etumaksuna saamia valuuttoja. Vuoden lopussa oli ulkomaisten konttokuranttisatavain määrä 215.7 milj. markkaa.

Ulkomaan rahan määräisten setelien ja kuponkien määrä oli puheenaolevana vuonna, kuten yleensäkin, varsin vähäinen. Suurin määrä oli 1.7 milj. markkaa.

Ulkomaisia vekseleitä oli Suomen Pankin salkussa keskimäärin 230.8 milj. markkaa. Vuoden alussa oli vastaava luku 51.9 milj. markkaa. Vuoden alkupuolella puheenaolevat vekselit nopeasti lisääntyivät, niin että niiden määrä huhtikuun lopussa oli jo 259.9 milj. markkaa. Tämä lisäys johtui siitä, että Suomen Pankki diskonttasi vientiliikkeiden asettamia ulkomaanrahan määräisiä, ulkomaan rahalla lunastettavia vekseleitä. Antamalla luottoa tässä muodossa Suomen Pankki tuki vientiliikkeitä, joita, kuten edellä on kerrottu, vuoden alkupuolella kohtasi vaikea menekkipula. Puheenaolevia ja ulkomaisia tavaravekseleitä oli Suomen Pankilla eniten, 287.9 milj. markkaa, syyskuun 15 päivänä. Vuoden loppupuolella ne melkoisesti vähenivät, niin että esim. joulukuun 15 päivänä niiden määrä oli 215.9 milj. markkaa. Uusien setelinantomääräysten johdosta, joiden mukaan setelikatteeseen voidaan lukea vain ulkomaisia tavaravekseleitä, vuoden lopulla kaikki ulkomaan rahan määräiset vekselit, jotka eivät olleet yllämainittua laatua, vaihdettiin Suomen rahan määräisiin. Täten vähenivät ulkomaiset vekselit vuosibilansissa 8.3 milj. markkaan. Sopimus, että yllämainitut vientiliikkeiden asettamat vekselit oli lunastettava ulkomaan rahalla, jäi edelleen voimaan.

Yllämainittuja vekseleitä vastaan kotimaassa annettua luottoa ei ole luettu 17.—19. taulussa esitettyyn muuhun kotimaiseen lainanantoon muutoin kuin joulukuun 31 päivän kohdalla.

Valtion sitoumukset. Valtion sitoumukset esiintyvät Suomen Pankin bilanssissa kahtena ryhmänä: Suomen valtio-obligatsioneja Suomen rahassa ja valtion lyhytaikaisia sitoumuksia. Kumpikin mainituista valtion sitoumusten ryhmistä sisältää laadultaan erilaisia valtiopapereita.

Valtio-obligatsioonien pääosan muodostavat valtion vuonna 1918 Suomen Pankin aseman vahvistamiseksi luovuttamat obligatsioonit, joiden määrä alkuaan oli 350 milj. markkaa, mutta jotka myynnin kautta vuoden kuluessa hieman vähentyivät. Kun valtio ei ole näitä varoja Suo-

men Pankilta lainannut, eivät ne edusta varsinaista valtion velkaa, vaan ovat päinvastoin valtion avustus Suomen Pankille. Toisen melkoisen ryhmän muodostavat pääasiassa vuoden 1918 kulkulaitoslainaan kuuluvat obligatsioonit, jotka varsinaisesti ovat yksityispankkien omistamia, mutta joita yksityispankit tehdyn sopimuksen nojalla ovat saaneet myydä Suomen Pankille velvollisuudella lunastaa ne määräjän kuluttua takaisin. Näiden obligatsioonien määrä vaihteli vuonna 1921 66.0 ja 121.3 milj. markan välillä (vertaa 17. taulua). Vihdoin sisältyy valtio-obligatsioneihin Suomen Pankin omia, eri valtiolainoihin kuuluvia obligatsioneja. Tämä ryhmä lisääntyi vuoden kuluessa sekä edellämainittujen palkinto-obligatsioonien että muiden obligatsioonien oston kautta. Vuoden lopussa oli Suomen Pankilla puheenaolevia, yksinomaan Suomen rahan määräisiä omia obligatsioneja 55.7 milj. markan arvosta.

Edellä lueteltujen valtio-obligatsioonien eri ryhmäin yhteissumma oli alimmillaan, 437.3 milj. markkaa, kesäkuun 15 päivänä ja korkeimmillaan, 520.9 milj. markkaa, joulukuun 23 päivänä.

Valtion lyhytaikaisista sitoumuksista suurin osa oli valtion suoraan diskonttaamia vekseleitä. Mutta melkoisen ryhmän muodostivat myöskin yksityispankkien rediskonttaamat valtiovekselit. Vuoden alkupuolella viimeksi mainittujen määrä aika ajoin nousi n. 120 milj. markkaan. Huhtikuusta saakka ne kuitenkin nopeasti vähenivät ja hävisivät kokonaan marraskuulla (vertaa 17. taulua). Valtion lyhytaikaiset sitoumukset sisälsivät niin ollen vuoden lopulla yksinomaan valtion suoraan myymiä velkasitoumuksia. Puheenaolevaan ryhmään sisältyvät myöskin tilapäiset ylitykset valtion pano- ja ottotilillä. Vuonna 1921 esiintyi sellaisia ainoastaan kaksi kertaa.

Lyhytaikaisten valtiositoumusten yhteissumma oli keskimäärin 337.9 milj. markkaa. Korkeimmillaan, 479.7 milj. markkaa oli se helmikuun 15 päivänä ja pienimmillään 212.3 milj. markkaa marraskuun 30 päivänä. Mistä tämä melkoinen vähennys johtui, osoitetaan tuonempana, kotimaisesta lainanannosta puhuttaessa. Vuosibilanssissa nousi lyhytaikaisten sitoumusten määrä jälleen 303.9 milj. markkaan eli 91.6 milj. markalla. Kuten edellä on mainittu, ei tämä johtunut valtion lisääntyneestä lainauksesta, vaan siitä, että Suomen Pankin

hallussa olevien Venäjän valtion valuuttalainasitoumusten yllämaintu kirjattu arvo tehdyn sopimuksen mukaan siirrettiin niiden sitoumusten joukkoon, joista Suomen valtio on vastuussa.

Venäläiset valuutat. Suomen Pankin venäläisistä valuutoista sisältää tämän vuosikirjan ensimmäinen, vuosia 1914—1920 koskeva vuosikerta yksityiskohtaisen selvityksen. Tässä yhteydessä ne ansaitsevat mainitsemista ainoastaan sen johdosta, että ne vuoden 1921 tilinpäätöksessä Suomen Pankin bilanssista kokonaan poistettiin. Yleiskatsauksen saamiseksi siitä, mitkä määrät tässä ovat olleet kysymyksessä ja miten näiden valuuttojen arvoa vuosien kuluessa on alennettu, esitetään seuraava yhdistelmä:

SUOMEN PANKIN VENÄLÄISET VALUUTAT VUOSIEN 1913—1921 LOPUSSA.

Vuosi	Ruplamääräisiä konttokurantti- saatavia		Venäläisiä obligatsioneja		Ruplan ja markan määräisiä valuutta- sitoumuksia		Yhteensä	
	Nimellis- arvo	Kirjattu arvo	Nimellis- arvo	Kirjattu arvo	Nimellis- arvo	Kirjattu arvo	Nimellis- arvo	Kirjattu arvo
	Milj. Rpl.	Milj. Mk.	Milj. Rpl.	Milj. Mk.	Milj. Rpl.	Milj. Mk.	Milj. Rpl.	Milj. Mk.
1913	4.1	10.9	0.9	1.8	—	—	5.0	12.7
1914	23.7	59.2	2.9	6.6	—	—	26.6	65.8
1915	86.3	189.9	18.1	38.1	—	—	104.4	228.0
1916	97.7	205.1	29.8	56.5	46.9	125.2	174.4	386.8
1917	128.0	139.0	29.1	24.5	114.6	305.5	271.7	469.0
1918	124.9	50.6	29.1	11.9	114.6	140.5	268.6	203.0
1919	124.9	21.2	29.1	5.5	114.6	91.6	268.6	118.3
1920	54.6	8.7	29.1	0.6	114.6	91.6	198.3	100.9
1921	3.6	[Smk. 2:—]	29.1	[Smk. 24:—]	114.6	—	147.3	[Smk. 26:—]

Kuten yllä olevista luvuista käy ilmi, oli Suomen Pankilla venäläisiä valuuttoja eniten vuoden 1917 lopussa, nim. 271.7 milj. ruplan arvosta, mikä parikurssin (266:66) mukaan vastaa 724.2 milj. markkaa. Kirjattu arvo oli kuitenkin silloin 469.0 milj. markkaa. Jokaisena edellisenäkin vuonna oli nim. ruplavaluuttain kirjattua arvoa tilinpäätösten yhteydessä alennettu. Vuonna 1918 tapahtui venäläisissä valuutoissa pieni vähennys, joka johtui ruplamääräisten konttokuranttisaatavain

myynnistä. Ruplamääräin vähentymiset vuosina 1920 ja 1921 sitävas-
toin johtuivat yksinomaan siitä, että ruplamääräisiä konttokuranttisaatavia lopullisesti kirjoista poistettiin. Kirjattu Suomen marka-arvo on vähentynyt vieläkin nopeammin. Suurin oli alennus vuonna 1918, jolloin valtio, pääasiassa puheenaolevia poistoja varten, luovutti Suomen Pankille usein mainitun 350 milj. markan määrän obligatsionejaan. Seuraavina vuosina on poistot toimitettu yksinomaisesti Pankin omilla vuosituloilla. Vuoden 1921 tilinpäätöksessä jätettiin ruplamääräisistä konttokuranttisaatavista kirjoihin ainoastaan 3.6 milj. ruplaa, jotka ovat saatavaa kahdelta (entiseltä) yksityispankilta Venäjällä ja kirjattiin nämä saatavat yhteensä 2 Suomen markaksi. Venäläiset, melkein yksinomaisesti ruplamääräiset obligatsioonit kirjattiin kukin laatu 1 markaksi eli yhteensä 24 markan arvoisiksi. Myöskin kolmas ryhmä Suomen Pankin venäläisiä valuuttoja, Suomen markoille ja ruplille asetetut valuuttalainasitoumukset, jotka olivat kirjoissa 91.6 milj. markan arvosta, lakkasivat olemasta venäläisiä valuuttoja sen kautta, että Suomen valtio, Tarton rauhansopimuksen ja erinäisten Suomen Pankin ja valtion välillä tehtyjen sopimusten nojalla otti korvatakseen puheenaolevan määrän Suomen Pankille, ja ne niinollen siirtyivät valtion lyhytaikaisiin sitoumuksiin.

Täten oli Suomen Pankki lopullisesti vapautunut venäläisistä valuutoista, joiden vaikutus Suomen raha-oloihin oli ollut niin koh-
talokas ja jotka muutaman vuoden kuluessa olivat tuottaneet Suomen Pankille satoihin miljooniin markkoihin nousevan tappion.

3. VAADITTAESSA MAKSETTAVAT SITOUMUKSET.

Suomen Pankin vaadittaessa maksettavia sitoumuksia vuonna 1921 osoittaa 16. taulu, joka perustuu sekä viikko- että kuukausibilansseihin. Tässä yhteydessä uudistettakoon huomautus, että puheenaolevat vaadittaessa maksettavat sitoumukset eivät ole täsmälleen samaa kuin 1. taulussa esiintyvä käytetyn setelinanto-oikeuden summa, koska edelli-
siin ei bilanssissa sisälly kassakreditivien nostamaton osa. Viimeksimain-
nittu esiintyy ainoastaan setelinanto-oikeutta koskevassa laskelmassa.

Vaadittaessa maksettavain sitoumusten keskimäärä vuonna 1921 oli 1,522.4 milj. markkaa eli melkoisesti suurempi kuin edellisenä vuonna,

jolloin vastaava luku oli 1,370.7 milj. markkaa. Suurin määrä puheenaolevia sitoumuksia, 1,610.0 milj. markkaa, esiintyi maaliskuun 23 päivän bilanssissa ja pienin, 1,414.1, tammikuun 22 päivän bilanssissa. Yllämainittu keskimäärän nousu johtui osittain lisäyksestä setelistössä, osittain valtion pano- ja ottotilillä olevain varain enenty- misestä.

Vaadittaessa maksettavain sitoumusten eri laatuja käsiteltäköön lyhyesti siinä järjestyksessä, kuin ne bilanssissa esiintyvät.

Liikkeessä oleva setelistö. Kuten edellä on mainittu, oli setelien osuus vaadittaessa maksettavissa sitoumuksissa vuonna 1921 keski- määrin 91.0 %. Setelimäärässä tapahtuneisiin muutoksiin nähden viitattakoon siihen, mitä edellä (1. luvussa) tässä suhteessa on sanottu.

Liikkeessä olevat postivekselit. Suomen Pankin asettamat posti- vekselit joutuvat liikkeeseen osittain Pankin oman, osittain yleisön tässä muodossa toimittamain rahalähetyksen kautta. Postivekseleitä myy Suomen Pankki ilman toimituspalkkiota. Viimeisenä kolmena vuotena on Suomen Pankki asettanut ja lunastanut seuraavat määrät postivekseleitä (milj. markkaa):

Vuosi	Asetettuja	Lunastettuja	Liikkeessä vuoden lopussa
1919	283.3	283.1	6.8
1920	492.3	492.2	6.7
1921	506.6	510.4	2.8

Vuonna 1921 vaihteli liikkeessä olevain postivekselien määrä 0.8 ja 6.0 milj. markan välillä ja oli keskimäärin 3.4 milj. markkaa.

Osoitukset Pietarin konttoriin. Kun Suomi vuoden 1918 alussa joutui sotatilaan Venäjän kanssa, jäi Suomen Pankin Pietarin konttori vihollisen haltuun. Konttorin lunastettavaksi asetetut osoitukset pääasiassa konttorin asettamat postivekselit, joita sittemmin ei ole lunastettavaksi esitetty, ovat Pankin bilanssissa vuodesta 1919 saakka esiintyneet muuttumatta samana summana, 51,365:17 markkaa. Vuoden 1921 tilinpäätöstä tehtäessä siirrettiin nämä velat myöhemmin mainittaville „eri tileille“.

Pano- ja ottotilit. Liikkeessä olevain setelien jälkeen suurin ryhmä Suomen Pankin vaadittaessa maksettavia sitoumuksia ovat talletukset pano- ja ottotilillä.

Pankin ohjesäännön 2 §:n mukaan on Pankin tehtävänä m. m. „vastaanottaa raha-panoksia, niistä kuitenkin korkoa maksamatta“. Tämän nojalla on Pankki avannut erinäisille valtiorahastoille, rahalaitoksille ja yksityisille pano- ja ottotilejä. Useimmilla valtiovirastoilla on toukokuun 3 päivänä 1899 annetun asetuksen mukaan nimenomainen velvollisuus säilyttää kassavarojaan Suomen Pankissa. Pankin bilansseissa esiintyy pano- ja ottotili kahtena ryhmänä, nim. valtiovaraston ja muiden pano- ja ottotili. Edellisellä tilillä säilytetään ainoastaan valtiokonttorin ja lääninhallitusten kassavaroja. Muiden pano- ja ottotili käsittää niiden valtiovirastojen pano- ja ottotilit, joilla on itsenäinen kassanhoito (valtionrautatiet, postilaitos, j. n. e), yksityispankkien sekä yksityishenkilöiden pano- ja ottotilit. Aikaisemmin muodostivat yksityispankkien talletukset yleensä suuremman osan muiden pano- ja ottotilin määrästä. Nyttemmin on suhde kuitenkin muuttunut päinvastaiseksi. Vuonna 1921 oli yksityispankkien talletusten osuus keskimäärin 37.2 % eikä se noussut missään bilanssissa 57.9 % korkeammaksi.

Valtiorahaston saatava pano- ja ottotilillä oli vuoden alkupuolella verrattain pieni. Olipa saatavia ylitettykin helmikuun alussa. Vuoden loppupuolella sensijaan valtiorahaston talletukset melkoisesti kasvoivat. Suurin määrä, 128.6 milj. markkaa, oli vuoden loppubilanssissa. Koko vuoden keskimäärä oli 46.9 milj. markkaa. Lisäys olisi vuoden loppupuolella ollut suurempikin, ellei osaa valtion talletuksista olisi, kuten uusia setelinantomääräyksiä selostettaessa on mainittu, sijoitettu pitempiaikaisena talletuksena erikoiselle väliaikaiselle tilille.

Suomen Pankin velka muiden pano- ja ottotilillä vaihteli 34.7 ja 91.1 milj. markan välillä ja oli keskimäärin 64.8 milj. markkaa. Yksityispankkien talletukset tällä tilillä eivät nousseet yli 50.8 milj. markan ja olivat keskimäärin 25.5 milj. markkaa.

Perityt vekselit. Tällä nimellä esiintyvät Suomen Pankin bilansseissa perityistä vekseleistä kertyneet, vielä tilittämättä olevat varat.

Pankin perittäväksi annetut vekselit ovat olleet miltei yksinomaan ulkomaisia. Vuonna 1921 oli perittyjen vekselien vasta-arvo Suomen rahassa yhteensä 109.1 milj. markkaa, vuonna 1920 43.7 milj. markkaa, ja vuonna 1919 40.8 milj. markkaa. Edellä mainitulla tavalla syntynyt velka vaihteli vuonna 1921 0.1 ja 3.8 milj. markan välillä ja oli keskimäärin 1.0 milj. markkaa.

Vuotuismaksuja. Tämä ryhmä Suomen Pankin velkain joukossa on syntynyt sen kautta, että Pankki tehdyn sopimuksen nojalla asiamiehenä lunastaa pääasiassa valtion, mutta myöskin eräiden kaupunkien lainoihin kuuluvia obligatsioneja ja kuponkeja. Lankeamispäiväksi lähettävät asianomaiset lainanottajat lunastettamiseen tarvittavan rahamäärän. Kun obligatsioonien ja kuponkien haltiat eivät kaikki määräpäivänä nosta saataviaan, on Suomen Pankilla melkein jatkuvasti suorittamatta olevia varoja tällä tilillä. Vuonna 1921 oli ainoastaan kuusi bilanssia, joissa näitä velkoja ei esiintynyt. Korkein määrä oli 7.5 milj. markkaa ja keskimäärä 1.5 milj. markkaa.

Ulkomaiset kirjeenvaihtajat. Suurimpia ryhmiä vaadittaessa maksettavien sitoumusten joukossa on velka ulkomaisille kirjeenvaihtajille. Tämän velan muodostaa yksinomaan Pankin kirjeenvaihtajain Suomen markkasaatavat (conti lori). Näiden määrä vaihteli vuonna 1921 5.9 ja 20.9 milj. markan välillä ja oli keskimäärin 14.4 milj. markkaa. Vastaava keskimäärä edellisenä vuonna oli melkein sama, 14.9 milj. markkaa.

Eri tilejä. Nämä myöskin vaadittaessa maksettaviin sitoumuksiin luettavat tilit sisältävät pääasiassa ennakkoja s. o. maksusuorituksia varten ennen suorituspäivää saapuneita varoja. Pankin velka eri tileillä on yleensä ollut varsin vähäpätöinen.

4. KOTIMAINEN LAINAUS.

Suomen Pankin kotimaista lainanantoa joka viikko vuonna 1921 osoittaa 17. taulu sekä lainanantoa joka kuukauden lopussa vuosina 1914—1921 18. ja 19. taulu. Viimeksimainituista tauluista edellinen osoittaa lainanantoa yleisölle ja pankeille ja jälkimmäinen lainan-

antoa valtiolle. Kuten jo tästä käy ilmi, on puheenaolevissa tauluissa kotimaiseen lainaukseen luettu ei ainoastaan Pankin bilansseissa „kotimaisen lainauksen“ kohdalla esiintyvä luotto, vaan myöskin valtiolle suoraan ja yksityispankeille valtiopapereita vastaan annettu luotto.

Bilanssiin on 17. taulu verrattavissa siten, että hypoteekkilainat, kassakreditivit ja liikevekselit (suoraan diskontatut ja rediskontatut) vastaavat bilanssin pääryhmää „kotimainen lainaus“. Yksityispankkien rediskonttaamat valtiovekselit, suoraan diskontatut valtiovekselit ja ylitykset valtiorahaston pano- ja ottotilillä taas yhteensä muodostavat bilanssin ryhmän „valtion lyhytaikaisia sitoumuksia“. Loput, nim. yksityispankkien takaisinostovelvollisuudella myymät valtio-obligatsioonit ja valtion lainauksen kohdalla esiintyvät obligatsioonit taas vastaavat bilanssin ryhmää „valtio-obligatsioneja Suomen rahassa“, kuitenkin niin, että mainittujen ryhmien summaan lisätään Suomen Pankin hallussa oleva määrä Pankin aseman vahvistamiseksi annetuista obligatsioneista, joita erikoisluonteensa vuoksi ei ole luettu valtion velkaan, ja vähennetään valtion takaisinostovelvollisuudella myymät ulkomaiset obligatsioonit, jotka bilanssissa esiintyvät ulkomaisissa obligatsioneissa. Viimeksi mainittu vähennettävä summa oli vuoden alussa 63.9 milj. markkaa, mutta väheni vuoden varrella ja tilinpäätöstä tehtäessä lakkasi olemasta, kun valtio lunasti takaisin kaikki puheenaolevat ulkomaiset obligatsioonit.

Puheenaoleva taulu ei ole antanut aivan täydellistä kuvaa Suomen Pankin kotimaisesta luotonannosta, kun kotimaisten vientiliikkeiden asettamia ulkomaan rahan määräisiä ja ulkomaisella valuutalla lunastettavia vekseleitä, jotka bilanssissa ovat esiintyneet ulkomaisien vekselien kohdalla, ei ole tässä taulussa otettu huomioon. Kun joulukuun 30 päivänä 1921 voimaan tulleiden uusien setelinantomääräysten mukaan setelien lisäkatteseen voidaan lukea vain ulkomaiset tavaravekselit, siirrettiin joulukuun 31 päivän bilanssissa vekselit, jotka eivät täytä mainittua ehtoa, kotimaisiin vekseleihin. Tässä bilanssissa puheenaoleva taulu sisältää myöskin ylempänä mainitussa muodossa myönnetyn, eli siis kaiken kotimaassa annetun luoton.

Melkoisten muutosten johdosta, joita mainittu siirto aiheutti eräissä puheenaolevan taulukon lukusarjoissa, on joulukuun 31 päivän kohdalla esiintyvät luvut useissa kohdin jätetty huomioon ottamatta

korkeimpia ja alimpia määriä merkittäessä ja keskimääriä laskettaessa. (Vertaa alahuomautusta 17. taulussa.)

Kuten 17. taulusta käy ilmi, oli kotimaisen lainauksen yhteissumma korkeimmillaan, 953.9 milj. markkaa, helmikuun 23 päivänä ja vähimmillään, 790.2 milj. markkaa, heinäkuun lopussa. Keskimäärä oli vuonna 1921 866.8 milj. markkaa. Edellisenä vuonna oli keskimäärä 852.8 eli n. 14 milj. markkaa pienempi.

Kun kotimaisen lainauksen yhteissumma muodostuu laadultaan varsin erilaisista ryhmistä, lienee tarkoituksenmukaista erikseen tarkastaa yleisölle ja pankeille annettua luottoa ja valtiolle annettua luottoa Näiden kahden pääryhmän keskinäinen suhde on melkoisesti muuttunut. Aikaisempina vuosina valtion velka oli suurempi ryhmä, mutta elokuussa 1920 suhde muuttui päinvastaiseksi, ja samaan suuntaan on kehitys jatkunut myöskin vuonna 1921. Vuoden lopulla oli valtiolle myönnetty luotto enää vain n. $\frac{1}{3}$ koko kotimaisesta luotonannosta.

Yksityisille ja pankeille annettu luotto. Tämä osa Suomen Pankin kotimaisesta luotonannosta oli alimmillaan, 395.5 milj. markkaa, tammikuun 22 päivänä, ja korkeimmillaan, 637.5 milj. markkaa, joulukuun 23 päivänä. Lisäys tänä aikana oli niinollen 242.0 milj. markkaa. Keskimäärä oli vuonna 1921 484.9 milj. markkaa, eli melkoista korkeampi kuin edellisenä vuonna, jolloin vastaava luku oli 409.7 milj. markkaa.

Puheenaoleva osa Suomen Pankin lainanannosta voidaan edelleen jakaa kahteen ryhmään: yksityispankeille annettu luotto ja välittömästi annettu luotto. Edellisen ryhmän muodostavat rediskontatut liikevekselit ja rediskontatut valtiovekselit sekä yksityispankkien Pankeille takaisinostovelvollisuudella myymät valtio-obligatsioonit. Välittömän lainauksen taas muodostavat hypoteekkilainat, kassakreditiivit ja suoraan diskontatut liikevekselit. Tämä jaotus ei ole aivan täsmällinen, koska hypoteekkilainoihin ja kassakreditiiveihin voi sisältyä yksityispankeille annettua luottoa. Vuonna 1921 olivat kuitenkin tässä muodossa yksityispankeille annetut lainat yleensä pieniä ja esiintyi niitä vain muutamina viikkoina. Täten mainittu jakotapa varsin tyydyttävällä tarkkuudella osoittaa paljonko Suomen Pankin lainanannosta oli välitöntä, paljonko yksityispankeille annettua luottoa.

Jos tällainen ryhmittely koko vuodelta toimitetaan, käy ilmi, että Pankin välittömästi antama luotto oli keskimäärin 152.7 milj. markkaa (101.9 vuonna 1920). Alimmillaan, 107.3 milj. markkaa, oli se maaliskuun 8 päivänä ja korkeimmillaan, 181.2 milj. markkaa, joulukuun 23 päivänä. Välitön luotto oli annettu pääasiassa vekselien diskonttauksen muodossa. Niiden määrä vaihteli 74.6 ja 151.7 milj. markan välillä ja oli keskimäärin 118.6 milj. markkaa (65.9 vuonna 1920). Hypoteekkilainain keskimäärä oli 32.2 milj. markkaa ja kassakreditivien 1.8 milj. markkaa.

Yksityispankkien saama luotto oli keskimäärin 332.1 milj. markkaa (307.6 vuonna 1920). Rahamarkkinoilla kulloinkin vallitsevan tilan mukaan vaihteli se kuitenkin melkoisesti. Alimmillaan, 234.5 milj. markkaa, oli se heinäkuun 8 päivänä ja korkeimmillaan, 456.3 milj. markkaa, joulukuun 23 päivänä. Yksityispankeille annetun luoton suurin ryhmä oli rediskontatut liikevekselit, joiden määrä vaihteli 101.5 ja 335.0 milj. markan välillä. Pankkien takaisinostovelvollisuudella myymien obligatsioonien määrä vaihteli 66.0 ja 121.3 milj. markan välillä. Rediskontattujen valtiovelkselien korkein määrä, 121.7 milj. markkaa, esiintyi maaliskuun 23 päivänä. Sen jälkeen ne nopeasti vähenivät ja marraskuun 23 päivän jälkeen ei valtiovelkselien rediskonttauksia enään esiintynyt. Tämä johtui, kuten edellä on viitattu, siitä, että valtio vuoden kuluessa lunasti yksityispankeista kaikki vekselinsä.

Valtiolle myönnetty luotto. Valtion velka Suomen Pankille (lukuunottamatta Pankin aseman vahvistamiseksi annettuja obligatsioonija) oli vuonna 1921 keskimäärin 381.9 milj. markkaa eli pienempi kuin edellisenä vuonna, jolloin vastaava keskimäärä oli 443.1 milj. markkaa. Korkeimmillaan, 451.2 milj. markkaa, oli valtion velka vuonna 1921 helmikuun 8 päivänä ja alimmillaan, 299.0 milj., syyskuun 15 päivänä. Joulukuun 23 päivänä oli valtion velka 308.7 milj. markkaa. Tämä vähäinen nousu syyskuun jälkeen johtui valtioobligatsioonien ostamisesta vapailta markkinoilta. Vuoden viimeisenä päivänä oli valtion velka noussut 359.6 milj. markkaan. Kuten edellä on huomautettu, ei tämä lisäys johtunut siitä, että valtio olisi lainannut Suomen Pankilta, vaan siitä, että Venäjän valtion valuutta-

lainasitoumusten (vuosilta 1916 ja 1917) vielä kirjoissa oleva määrä, 91.6 milj. markkaa, siirrettiin Suomen valtion lyhytaikaisiin sitoumuksiin. Ettei lisäys valtion velassa kuitenkaan ollut suurempi, kuin yllä on mainittu, johtui siitä, että valtio vuoden lopussa käteisellä lunasti loppumäärän aikaisemmin takaisinostovelvollisuudella myymiään ulkomaisia obligatsioneja.

Vaikka yllämainittu, tavallaan kirjanpidollinen valtion velan nousu vuoden lopussa otetaan huomioon, oli valtion velka kuitenkin vuoden kuluessa vähentynyt 77.2 milj. markalla. Jos taas mainittua siirtoa ei oteta huomioon, oli vähennys 168.8 milj. markkaa.

Valtion velka oli, kuten 17. taulusta käy ilmi, pääasiassa vekseleihin perustuvaa. Vuoden alussa oli niiden määrä 351.3 milj. markkaa, joulukuun 23 päivänä 212.3 milj. markkaa ja vuoden lopussa 303.9 milj. markkaa. Mistä vuoden loppubilanssissa havaittava lisäys johtui, on edellä selitetty.

Toisen ryhmän valtion velkaa yllämainitussa taulussa muodostavat Suomen Pankin jälkeen vuoden 1914 ostamat valtion obligatsioonit, sekä yksityispankkien Suomen Pankille takaisinostovelvollisuudella myymiä ulkomaisia obligatsioneja vastaan annettu luotto, jonka määrä vuoden alussa oli 63.9 milj. markkaa. Näillä on puheenaolevassa taulussa yhteinen nimike obligatsioneja. Kuten toisessa yhteydessä jo on mainittu, suoritti valtio viimeksi mainitun luoton vuoden 1921 kuluessa kokonaan takaisin, osittain vuoden 1919 palkintolainaan kuuluvilla obligatsioneilla, mutta pääasiassa käteisellä. Täten vuoden lopussa obligatsioonien ryhmässä esiintyvä määrä, 55.7 milj. markkaa, oli yksinomaan kotimaisia, eri aikoina ostettuja valtio-obligatsioneja. Tässä yhteydessä on huomautettava, että kun näiden obligatsioonien määrä vuonna 1921 lisääntyi myöskin sen kautta, että Suomen Pankki osti puheenaolevia obligatsioneja vapailta markkinoilta, tällainen valtion sitoumusten lisäys on melkoisesti eri luontoista, kuin valtion muu suoranainen lainaus Suomen Pankista.

Kolmas ryhmä valtion velkaa, ylitykset valtion pano- ja ottotilillä, joita edellisinä vuosina on varsin usein esiintynyt, olivat vuonna 1921 aivan tilapäistä laatua. Ylityksiä esiintyi nimittäin vain kahtena bilanssiviikkona helmikuun alussa.

5. PANKIN TILA JA OMAT VARAT.

Pankin tila vuoden lopussa. Suomen Pankin tilaa vuoden 1921 lopussa, sellaisena kuin se esiintyi uusien setelinantomääräysten mukaisesti laaditussa vuosibilanssissa, osoittaa 20. taulu. Vertaileva katsaus Suomen Pankin tilaan vuosien 1914–1920 lopussa sisältyy 21. tauluun. Nämä taulut ovat laaditut Pankin vuosikertomuksessa julaistujen tilinpäätösten mukaisesti muuten, paitsi että „muissa varoissa“ on pienempiä ryhmiä yhdistetty. Täten ovat myöskin Suomen valtioobligatsioonit Suomen rahassa ja valtion lyhytaikaiset sitoumukset erotettu toisistaan vasta vuoden 1920 tilinpäätöksessä.

Kaikki tärkeimmät kohdat Pankin bilanssissa ovat jo edellisessä esityksessä tulleet käsitellyiksi, lukuunottamatta Pankin omia varoja, joihin seuraavassa kiinnitetäköön lähemmin huomiota.

Omat varat. Suomen Pankin omia varoja vuosina 1868–1921 osoittaa 22. taulu.

Pankin ohjesäännön 3 § sellaisena kuin se nykyään on voimassa (laki 11 päivältä kesäkuuta 1920) säättää Pankin rahastoista seuraavaa: Pankin rahastot ovat kantarahasto, joka on saatettava 100 milj. markan suuruiseksi ja semmoisena pysytettävä, sekä vararahasto, joka on kartutettava 50 milj. markkaan, Pankin kiinteimistöjen ja kaluston arvoa sekä epävarmoja saamisia siihen lukematta. Kunnes vararahasto on tähän määrään noussut, on joka vuosi Pankin säästyneestä voitosta siirrettävä kolmasosa tähän rahastoon, ja on eduskunnan asia jokaisilla valtiopäivillä tutkia, onko sen lisäksi vieläkin voittovaroja siirrettävä vararahastoon ja onko jokin osa Pankin voitosta siirrettävä vararahastoon sittenkin, kun tämä on saatettu yllä säädettyyn määrään.

Kuten tämän vuosikirjan edellisessä vuosikerrassa on kerrottu, koroitettiin kantarahasto jo vuoden 1920 tilinpäätöstä tehtäessä säädettyyn määräänsä. Vararahasto sensijaan oli mainitun tilinpäätöksen jälkeen ainoastaan 17,707,286:17 markkaa. Vuoden 1921 kuluessa lisääntyi vararahasto kahden siirron kautta. Vuoden 1920 voitosta käyttämättä oleva määrä 3,887,793:35 markkaa siirrettiin eduskunnan joulukuun 16 päivänä tekemän päätöksen mukaisesti vuoden lopussa vararahastoon. Kun vararahasto ei vielä ollut täydessä määrässään, oli

tilinpäätöstä tehtäessä ohjesäännön edellämainitun määräyksen mukaisesti kolmasosa voitosta siirrettävä vararahastoon. Mutta kun tämä määrä olisi nostanut vararahaston suuremmaksi kuin 50 milj. markkaa ja kun eduskunnan asiana on päättää vararahaston lisäämisestä yli mainitun summan, voitiin vararahastoon tilinpäätöksessä siirtää vain se määrä, 28,404,920: 48 markkaa, jonka kautta vararahasto nousi tasan 50 milj. markkaan.

Pankin rahastoihin kuuluvat myöskin kiinteistöjen ja kaluston arvoa vastaavat varat, joita Pankin vuosikertomuksessa nimitetäänkin vararahastoksi pankkikiinteistöjä ja kalustoa varten. Tämä rahasto oli vuoden 1920 lopussa 5,875,866: 87 markkaa, mikä vastaa tasan bilanssissa varojen puolella esiintyvää kiinteistöjen ja kaluston arvoa. Vuoden 1921 kuluessa kasvoi kiinteistöjen ja kaluston arvo pääasiassa setelipainon yhteyteen rakennetun klisheelaitoksen kautta 4,315,185: 77 markalla. Tilinpäätöksessä kiinteistöjen ja kaluston arvosta kuitenkin poistettiin 4,190,952: 64 markkaa, joten niiden arvoksi tuli 6,000,100: — markkaa. Vararahastoon kiinteistöä ja kalustoa varten siirrettiin samalla voitosta 124,233: 13 markkaa, niin että sekin nousi 6,000,100: — markkaan.

Paitsi näitä rahastoja, on Pankilla useimpien vuosien lopulla ollut omia varoja käyttämättömien voittovarojen muodossa. Ohjesäännön 5 §:n mukaan saa eduskunta, noudattaen edellämainittuja ohjesäännön 3 §:n säännöksiä, määrätä säästyneen voiton yleisiin valtiotarkoituksiin käytettäväksi. Milloin voittovarojen käytöstä ei ole ollut eduskunnan päätöstä olemassa, on ne puheenaolevassa taulussa luettu Pankin omiin varoihin. Voittovaroja, joiden käyttö on lopullisesti määrätty, mutta joita ei vielä ole nostettu, sekä voittovaroja, joiden käytöstä eduskunta on päättänyt, mutta joita koskeva päätös ei ole vielä saanut hallituksen vahvistusta, ei sitävastoin ole omiin varoihin luettu. On kuitenkin huomattava, että, milloin vahvistusta eduskunnan päätökselle ei ole tullut, nämä varatut varat ovat jälleen siirtyneet käyttämättömiin voittovaroihin.

Vuoden 1921 lopussa oli Pankilla omia varoja käyttämättömiin voittovarain muodossa 69,984,257: 27 markkaa.

Yllämainittujen omaiden varain eri ryhmäin yhteissumma oli vuoden 1921 lopussa 225,984,357: 27 markkaa.

6. TULOT JA MENOT, VOITTOVAROJEN KÄYTTÖ.

Tulot ja menot. Suomen Pankin tuloja ja menoja vuosina 1915—1921 osoittaa 23. taulu. Tämä taulu on yhdistelmä Pankin vuosikertomuksissa julaistusta voitto- ja tappiotileistä. Kun tulojen ja menojen merkitsemisessä tämän taulun käsittämänä aikana on tapahtunut eräitä muutoksia, huomautettakoon tässä tärkeimmistä niistä.

Vuonna 1920 tehtiin tulojen merkitsemisessä voitto- ja tappiutilille se muutos, että korkotulot valtion lyhytaikaisista sitoumuksista, jotka varemmin esiintyivät tuloina obligatsioneista, nyt yhdistettiin muihin kotimaisesta lainauksesta saatuihin korkotuloihin. Menopuolella taas tehtiin vuonna 1919 se muutos, että kurssitappioiden aiheuttamat poistot, jotka sodan aikana oli tehty voitto- ja tappiutilillä, mainitusta vuodesta alkaen toimitettiin jo agiotilillä. Täten m. m. Suomen Pankin venäläisistä valuutoista tehdyt poistot, joista edellä on kerrottu, eivät vuodesta 1919 alkaen enää voitto- ja tappiutilillä esiinny. Vuonna 1921 muuttui voitto- ja tappiotili sikäli, että poistot kiinteistöjen ja kaluston arvosta, jotka varemmin oli tehty asianomaisilla tileillä, nyt sisältyvät voitto- ja tappiutiliin.

Vuonna 1921 oli Pankilla, kuten 23. taulu osoittaa, tuloja 119,874,609: 83 markkaa ja menoja 21,361,198: 95 markkaa, joten voitto oli 98,513,410: 88 markkaa.

Tuloista oli 45.7 milj. markkaa eli 38.1 % korkotuloja kotimaisesta lainausliikkeestä. Lähinnä suurin tuloryhmä oli agio 35.5 milj. markkaa (29.6 %). Lähelle tätä tuloryhmää nousivat myöskin obligatsioneista saadut korkotulot, 32.6 milj. markkaa (27.2 %). Korkoja ulkomaisilta kirjeenvaihtajilta oli 5.5 milj. markkaa (4.6 %). Muut tulot olivat vähäpätöisiä.

Menojen joukossa oli suurin ryhmä, 6.4 milj. markkaa eli 29.7 % kaikista menoista, poistot Pankin erinäisistä sodan aikana ulkomailta takavarikoiduista saatavista. Muut suuremmat menoryhmät olivat: setelien valmistus 4.8 milj. markkaa (22.7 %), pankkikiinteistöjen tilarvon alennus 4.2 milj. markkaa (19.6 %) sekä palkat ja palkkiot 4.0 milj. markkaa (18.6 %). Muut menoryhmät olivat vähäpätöisiä.

Voittovarojen käyttö. Suomen Pankin voittovarojen käyttöä vuosina 1891—1921 osoittaa 24. taulu. Tähän tauluun nähden huomauttakaan, että siinä on vuoden lopussa käyttämättä oleviin voittovaroihin luettu myöskin ehdollisesti varatut ja nostamatta olevat voittovarot.

Vuoden 1920 lopussa oli käyttämättömiä voittovaroja 48,387,793: 35 markkaa. Laadittaessa vuoden 1921 tulo- ja menoarviota, joka valmistui vasta vuoden 1921 alussa, osoitti eduskunta ylimääräisinä tuloina Suomen Pankin voittovaroja yleisiin valtiotarkoituksiin käytettäväksi 41.0 milj. markkaa. Tätä määrää vastasivat tulo- ja menoarvion menopuolella seuraavat erät:

Suomen Pankin aseman vahvistamiseksi otetun	Mk.
obligationilainan (350 milj. mk.) korko	21,000,000: —
Laina Osuuskassojen Keskuslainarahastolle	15,000,000: —
Osa siirrosta asutusrahastoon	5,000,000: —
Yhteensä	41,000,000: —

Kuten jo edellisestä selviää, oli 21.0 milj. markkaa voittovarojen käytöstä valtiotarkoituksiin ainoastaan näennäistä, koska Suomen Pankki saa valtiolta saman summan sen hallussa olevain obligationien korkona.

Paitsi tulo- ja menoarvion yhteydessä, osoitti eduskunta eri päätöksellä 3.5 milj. markkaa Osakeyhtiö Suomen Kaupunkien Hypoteekikassan avustamiseksi. Vuoden 1920 käytettyjen voittovarojen yhteissumma oli edellisen mukaan 44.5 milj. markkaa. Jällelle jääneen määrän, 3,887,793: 35 markkaa määräsi eduskunta vuoden 1921 lopulla, kuten edellä on mainittu; Suomen Pankin vararahastoon siirrettäväksi.

Sittenkuin vuoden 1921 voitosta, 98,513,410: 88 markkaa, oli rahastoihin siirretty, kuten edellä on kerrottu, 28,529,153: 61 markkaa, jäi voittovaroja eduskunnan käytettäväksi 69,984,257: 27. Näistä ei eduskunta tulo- ja menoarvioon vuodelle 1922 ottanut enempää kuin edellämämainitun, Suomen Pankille obligationien korkoina takaisin tulevan määrän 21.0 milj. markkaa. Jällellä olevasta määrästä, 48,984,257: 27 markkaa, eduskunnan pankkivaltuusmiehet kertomuksessaan esittävät, että se varattaisiin käytettäväksi pankkivaltuusmiesten harkinnan mukaan Suomen markan arvon vakiinnuttamiseen.

7. ERINÄISET TOIMINNAN HAARAT.

Clearing-liike. Suomen Pankin clearing-liikettä, joka alkoi syyskuun 1 päivänä 1906, osoittaa 25. taulu, joka käsittää vuodet 1907—1921. Clearingiin, jonka Suomen Pankki tehdyn sopimuksen mukaisesti korvauksetta toimittaa pääkonttorissaan kerran päivässä, otti vuonna 1921 osaa 11 yksityispankkia. Toistaiseksi clearing koskee ainoastaan postivekseleitä ja shekkejä. Postivekseleillä tarkoitetaan tällöin kotimaisen pankin asettamia, näytettäessä tai 3 päivän kuluessa maksettavia omia vekseleitä ja kotimaisen pankin toisen kotimaisen pankin maksettavaksi asettamia avista vekseleitä. Shekkeinä pidetään myöskin vekseleitä ja maksuosoituksia, jotka kotimaisen pankin maksettavaksi on asettanut muu kuin kotimainen pankkilaitos. Tämän mukaista ryhmitystä on myöskin puheenaolevassa taulussa noudatettu. Clearingiin osallisten pankkien tulee Suomen Pankin pano- ja ottotilillä ilman korkohyvitystä pitää niin suuri säästö, että se yleensä riittää peittämään clearingissä mahdollisesti syntyvän velan. Jos tämä säästö ei riitä, on puuttuva määrä samana päivänä ennen pankkiajan päättymistä pano- ja ottotilille suoritettava.

Kuten 25. taulu osoittaa, oli clearingvaihdon koko määrä vuonna 1921 8,234.3 milj. markkaa, eli melkoisesti suurempi kuin edellisenä vuonna, jolloin vastaava määrä oli 7,163.9 milj. markkaa. Myöskin clearingissä vuonna 1921 selvitettyjen velkatodistusten luku, 412,729, oli kasvanut melkoisesti edellisestä vuodesta, jolloin vastaava luku oli 374,925.

Miten clearing vuonna 1921 jakautui postivekselien ja shekkien kesken, käy ilmi seuraavasta yhdistelmästä:

	Määrä		Luku	
	Milj. mk.	%	Kpl.	%
Postivekseleitä	3,772.8	45.8	339,525	82.3
Shekkejä	4,461.5	54.2	73,204	17.7
Yhteensä	8,234.3	100.0	412,729	100.0

Ylläolevat luvut osoittavat, että shekkien lukumäärä oli ainoastaan 17.7 % kaikista velkatodistuksista, mutta että ne olivat määrältään niin paljon suurempia kuin postivekselit, että niiden osalle tuli yli puolet, 54.2 % koko vaihdosta. Vertailu edellisiin vuosiin osoittaa

kehityksen olevan menossa siihen suuntaan, että shekkien osuus clearingissä kasvaa suhteellisesti nopeammin kuin postivekselien.

Avoimet talletukset. Suomen Pankin ohjesäännön 2 §:n mukaan on Pankilla oikeus m. m. „ottaa talletettavakseen asiakirjoja, arvopapereita ja kalleuksia, sekä sinetillä suljettuina että avoimina talletuksina, sillä edesvastauksella, minkä laki säätää“. Tämän nojalla on Pankki ottanut talletettavakseen arvoesineitä suljettuina kääreinä, joista on suoritettava säilytysmaksua niiden vaatiman tilan mukaan, sekä arvopapereita, joista maksu, $\frac{1}{2}$ —1.0 $\frac{0}{00}$ vuodelta, suoritetaan niiden arvon mukaan, joka säilytys sopimusta tehtäessä arvioidaan. Jälkimmäisistä, n. s. avoimista talletuksista julkaistaan tietoja ensi kerran tämän vuosikirjan 26. taulussa.

Avoimet talletukset esiintyvät puheenaolevassa taulussa kahtena ryhmänä: hoidettavaksi annetut ja säilytettäväksi annetut talletukset. Edelliseen ryhmään sisältyy pääasiassa obligatsioneja, joiden arpoimia, kuponkien lunastuksia j. n. e. Pankki säilyttäjän puolesta hoitaa. Hoidettavaksi annettujen talletusten luku vuoden 1921 päättyessä oli 114 ja niiden säilytys sopimusta tehtäessä arvioitu arvo 16.0 milj. markkaa. Säilytettäväksi annetut talletukset olivat myöskin pääasiassa obligatsioneja. Näiden talletusten luku oli 49 ja arvo 144.3 milj. markkaa.

Hoidettavaksi annettujen talletusten luku ja, jos rahan arvon aleneminen otetaan huomioon, myöskin määrä, on viime vuosina jonkun verran alentunut. Säilytettäväksi annettujen talletusten sekä luku että varsinkin määrä on etenkin sodan edelliseen aikaan verraten suuresti kasvanut.

8. OHJESÄÄNNÖN MUUTOKSIA.

Setelinanto-oikeutta koskevaa Suomen Pankin ohjesäännön muutosta on jo edellä selostettu. Toinen vuonna 1921 toimeenpantu ohjesäännön muutos koski pankin johtokuntaa.

Johtokunnan kokoonpano. Suomen Pankin Ohjesäännön 7 §:n mukaan, sellaisena kuin se oli voimassa ennen alempana mainittua muutosta, muodosti Pankin johtokunnan puheenjohtaja, kaksi vakinaista jäsentä ja yksi ylimääräisellä rahasäännöllä oleva jäsen. Puheenjohtajan nimitti tasavallan Presidentti. Vakinaisen jäsenen

virka oli julistettava haettavaksi, jonka jälkeen pankkivaltuusmiesten oli pantava ehdolle kolme hakijaa siinä järjestyksessä kuin pankkivaltuusmiehet katsoivat heidät taitaviksi, kokeneiksi ja virkaan soveliaiksi. Ehdollepanosta oli Valtioneuvoston annettava lausuntonsa ja Presidentin nimitettävä virkaan yksi ehdotetuista. Toisella vakinaisista jäsenistä tuli olla todistettu tieto ja kokemus maan laeissa ja oikeudenkäyntilaitoksissa. Ylimääräisellä rahasäännöllä olevan jäsenen nimitti Valtioneuvosto pankkivaltuusmiesten esityksestä.

Kun oli osoittautunut tarpeelliseksi lisätä johtokunnan jäsenten lukua, muutettiin mainittua ohjesäännön pykälää lailla 30 päivältä joulukuuta 1921. Samalla lakkautettiin ylimääräisellä rahasäännöllä oleva johtajan virka, ja johtajien nimittämistapa muutettiin yhtäläiseksi ja yksinkertaisemmaksi. Johtokunnan jäsenluvun lisäys aiheutti muutoksen myöskin ohjesäännön 48 §:ään, joka koskee työnjakoa johtokunnan jäsenten kesken.

Mainittujen muutosten kautta saivat puheenaolevat ohjesäännön pykälät seuraavan muodon:

7 §.

„Pankin hallintoa hoitaa Suomen Pankin johtokunta.

Johtokuntana on puheenjohtaja sekä neljä jäsentä. Näistä jäsenistä tulee ainakin yhden olla lainoppinut.

Kun puheenjohtajan tai jäsenen virka joutuu avoimeksi, tulee pankkivaltuusmiesten ryhtyä toimenpiteisiin viran täyttämiseksi ja lähettää valtioneuvostolle esitys sopivana pitämänsä henkilön nimittämisestä siihen.

Nimitys tapahtuu Hallitusmuodon 87 §:n mukaisesti.

48 §.

Kaikki asiat, jotka johtokunta on käsitellyt, ovat lainoppineen jäsenen tahi, jos hänellä on este, puheenjohtajan lyhyesti merkittävä pohjakirjaan, jonka kaikki johtokunnan jäsenet kokouksen loputtua allekirjoittavat. Kysymykset, joissa on annettava pöytäkirjanote tahi joissa äänestys on tapahtunut tahi jotka johtokunta pitää erittäin tärkeinä, ovat sitä paitsi täydellisesti pantavat eri pöytäkirjaan, jonka sihteeri kirjoittaa.

Työnjaon johtokunnan jäsenten kesken määräävät pankkivaltuusmiehet johtokunnan esityksestä.“

III. YKSITYISPANKIT VUONNA 1921.

Kun rahamarkkinain yleinen tila mitä läheisimmin vaikuttaa Suomen Pankin toimintaan ja sen asemassa tapahtuviin muutoksiin, on tähän vuosikirjaan otettu eräitä yksityispankkien asemaa koskevia tauluja, jotka samalla kuvastavat rahamarkkinain tilaa. Allaoleva esitys yksityispankeista perustuu osittain näihin tauluihin osittain muihin yksityispankkeja koskevan virallisen tilaston sisältämiin tietoihin.

Pankkien luku. Vuoden 1920 lopussa oli yksityispankkien luku 23. Vuoden 1921 kuluessa yksi pankki, nim. Helsingin Diskonttopankki Oy. lakkasi vararikon kautta ja yksi, nim. Suomen Teollisuuspankki Oy. yhdistettiin Helsingin Osakepankkiin. Molemmat nämä pankit kuuluivat maan pienimpiin. Myöskin toinen yhdistäminen päätettiin vuoden 1921 kuluessa, nim. yhden suurimmista pankeista Privatbanken i Helsingfors Ab. liittämisestä Pohjoismaiden Yhdyspankki Oy:öön. Tämä yhdistäminen pantiin kuitenkin toimeen vasta vuoden 1922 alussa, joten pankkien luku vuoden 1921 lopussa oli 21.

Näillä pankeilla oli yli maan, kaupungeissa ja suuremmissa asutuskeskuksissa maaseudulla, yhteensä 371 haarakonttoria. Edellisen vuoden lopussa oli konttorien luku 350, joten lisäys vuoden kuluessa oli 21. Jos yksityispankkien pääkonttorit sekä Suomen Pankki ja sen 13 konttoria luetaan mukaan, oli Suomessa vuoden 1921 lopussa (lukuunottamatta säästöpankkeja) yhteensä 406 pankkikonttoria, eli yksi konttori n. 8,000 asukasta kohti.

Yksityispankkien tiliasema. Yksityispankkien yhteenlaskettua tili-asemaa vuosien 1920 ja 1921 lopussa osoittaa seuraava yhdistelmä:

Varoja:

	^{31/12} 1920 Milj. mk.	^{31/12} 1921 Milj. mk.
Kassa	171.1	156.6
Ulkomaisia kirjeenvaihtajia	41.5	80.5
Ulkomaisia vekseleitä	13.1	6.3
Kotimaisia vekseleitä	1,509.7	1,584.3
Lainoja	1,927.4	1,943.5
Kassakreditiivejä	793.3	747.2
Kotimaisia kirjeenvaihtajia	1,323.2	1,697.9
Obligatsioneja	229.4	156.9
Osakkeita	96.6	96.2
Muiden pankkien talletustodistuksia	6.8	7.8
Siirtyviä korkoja	50.5	54.7
Kiinteistöjä	65.4	87.5
Irtaimistoja	2.7	5.0
Eri tilejä	60.6	156.9
	<hr/>	<hr/>
Yhteensä	6,291.3	6,781.3

Velkoja:

Osakepääoma	873.0	859.0
Vararahasto	317.2	333.5
Muut rahastot	154.3	146.9
Talletustili	2,453.4	2,548.2
Säästökassatili	272.2	295.8
Juokseva tili	605.2	562.0
Postilähetysvekseleitä	150.3	144.2
Ulkomaisia kirjeenvaihtajia	795.9	994.6
Kotimaisia kirjeenvaihtajia	282.5	382.3
Rediskontattuja vekseleitä	208.6	345.2
Eri tilejä	178.7	169.6
	<hr/>	<hr/>
Yhteensä	6,291.3	6,781.3

Ylläolevan tiliaseman tärkeimpiä kohtia tarkastettakoon vielä lähemmin.

Omat varat. Pankkien tärkeimpäin omaan varain, osakepääoman ja vararahaston suuruus oli vuosien 1919—1921 lopussa seuraava:

	^{31/12} 1919 Milj. mk.	^{31/12} 1920 Milj. mk.	^{31/12} 1921 Milj. mk.	Muutos	
				1920 Milj. mk.	1921 Milj. mk.
Osakepääoma . .	604.5	873.0	859.0	+ 268.5	— 14.0
Vararahastot . .	291.6	317.2	333.5	+ 25.6	+ 16.3
Yhteensä	896.1	1,190.2	1,192.5	+ 294.1	+ 2.3

Kuten ylläolevasta käy ilmi, väheni pankkien osakepääoma vuonna 1921 14.0 milj. markalla, mikä johtui pääasiassa edellämaitutusta liikkeen lakkautuksesta, mutta vähältä osalta myöskin mainitusta pankkien yhdistämisestä. Vararahastot sensijaan kasvoivat 16.3 milj. markalla, niin että omat varat kokonaisuutena katsoen kuitenkin hieman lisääntyivät. Edellisinä vuosina on omain varain kasvu ollut paljon suurempi. Vähentynyt kasvu vuonna 1921 johtui osaksi siitä, että eräiden pankkien oli kärsimään tappioita peitettävä myöskin vararahastosta otetuilla varoilla, osittain siitä, että osakepääomia ei yleensä vuonna 1921 korotettu. Uusiin osakeanteihin ei rahamarkkinain kireyden vuoksi olisi ollut sanottavasti tilaisuutta, mutta toisaalta siihen ei ollut yhtä paljon syytäkään kuin edellisinä vuosina, jolloin osakepääomain korotus rahanarvon alenemisen vuoksi oli välttämätöntä.

Kotimainen lainausliike. Yksityispankeilla oli kotimaisia talletuksia (niihin luettuna suhteellisesti vähäpätöinen määrä ulkomaa-laisten pitempiaikaisia talletuksia Suomen rahassa) vuosien 1919—1921 lopussa seuraavat määrät:

	^{31/12} 1919 Milj. mk.	^{31/12} 1920 Milj. mk.	^{31/12} 1921 Milj. mk.	Muutos	
				1920 Milj. mk.	1921 Milj. mk.
Juokseva tili . .	483.1	605.2	562.0	+ 122.1	— 43.2
Kotimaisia kirjeen-					
vaihtajia . . .	354.2	282.5	382.3	— 71.7	+ 99.8
Talletustili . . .	2,285.3	2,453.4	2,548.2	+ 168.1	+ 94.3
Säästökassatili . .	262.0	272.2	295.3	+ 10.2	+ 23.6
Yhteensä	3,384.6	3,613.3	3,788.3	+ 228.7	+ 175.0

Kuten ylläolevat luvut osoittavat, oli talletusten lisäys melkoisesti pienempi kuin edellisenä vuonna. Kasvu olisi ollut vielä pienempi, ellei valtion kassavaroja olisi vuoden kuluessa sijoitettu yksityispank-

keihin. Puheena oleva talletusten hitaampi kasvu lienee johtunut osittain inflatsioonin lakkaamisesta, osittain siitä, että vuonna 1921 oli suoritettava edellistenkin vuosien myöhästyneitä veroja, jotka pakottivat yleisöä turvautumaan säästöihinsä.

Tässä yhteydessä huomautettakoon, että yksityispankeilla on paitsi kotimaisia, myöskin melkoisia määriä ulkomaalaisten juokseville tileille pantuja talletuksia Suomen rahassa, jotka pankkien bilansseissa esiintyvät ulkomaisten kirjeenvaihtajain tilillä. Nämä talletukset ovat syntyneet pääasiassa siten, että ulkomaan valuuttaa Suomen rahalla ostettaessa markkamäärät on maksettu ulkomaisten myyjäin tilille täkäläisessä pankissa. Näihin pankkien Suomen rahan määräisiin velkoihin ulkomaille palaamme tuonnempana. Ylläolevat luvut koskevat siis miltei yksinomaan varsinaisia kotimaisia talletuksia, joista yksityispankkien luotonantokyky kuitenkin lähinnä on riippuvainen.

Yksityispankkien kotimaista lainanantoa vuosien 1919–1921 lopussa osoittaa seuraava yhdistelmä:

	^{31/12} 1919 Milj. mk.	^{31/12} 1920 Milj. mk.	^{31/12} 1921 Milj. mk.	Muutos	
				1920 Milj. mk.	1921 Milj. mk.
Kotimaisia vekseleitä	1,052.3	1,509.7	1,584.3	+ 457.4	+ 74.6
Lainoja	1,688.4	1,927.4	1,943.5	+ 239.0	+ 16.1
Kassakreditiivejä . .	693.9	793.3	747.2	+ 99.4	— 46.1
Kotimaisia kirjeen- vaihtajia	1,065.5	1,323.2	1,697.9	+ 257.7	+ 374.7
Yhteensä	4,500.1	5 553.6	5,972.9	+ 1,053.5	+ 419.3

Jos vertaa kotimaisten talletusten ja kotimaisen lainanannon suuruutta keskenään, havaitsee, että pankit olivat vuonna 1921 lopussa voineet antaa luottoa 2,184.6 milj. markkaa yli kotimaisten talletusten määrän. Tämän eroituksen selittävät pääasiassa pankkien omat varat, ulkomaiset Suomen rahan määräiset talletukset sekä rediskonttaukset Suomen Pankissa.

Vuonna 1921 lisääntyi yksityispankkien lainananto ainoastaan 419.3 milj. markalla, eli ei edes puolella edellisen vuoden lisäyksestä. Varsinkin vekseliluoton vähäinen kasvu on silmiinpistävää. Viimeksi mainittu seikka johtui pääasiassa siitä, että pankit vuoden viimeisellä neljänneksellä melkoisesti vähensivät vekselisalkkujaan. Että luoton-

anto vuonna 1921 lisääntyi vähemmän kuin edellisenä vuonna, ei johtunut luoton kysynnän vähenemisestä — se oli päinvastoin erittäin kiinteää koko vuoden — vaan siitä, että ne lähteet, joista pankit saavat varansa, olivat vähemmän antoisia vuonna 1921. Uusia osakeantaja ei ollut, eräiltä pankeilta meni omia varoja poistoihin ja kotimaisia talletuksia kertyi hitaammin. Tosin ulkomaiset Suomen markka talletukset ja rediskonttaukset Suomen Pankissa lisääntyivät sen verran, että lisäys luotonannossa edelleen kasvoi enempi kuin lisäys kotimaisissa talletuksissa, mutta myöskin näistä lähteistä saivat pankit vähemmän lisäystä vapaisiin pääomiinsa kuin edellisenä vuonna. Mainituista syistä johtunut suurempi pidättyväisyys uuden luoton annossa lienee kohdistunut etupäässä tuontiliikkeisiin.

Vilkas luotonkysyntä ja toisaalta se, että pankkien luotonantokyky oli rajoitetumpi kuin ennen, teki että rahamarkkinain tila oli varsin kireä koko vuoden.

Eri kuukausina olivat yksityispankkien kotimainen lainanotto ja lainananto sekä niissä tapahtuneet muutokset seuraavat:

	Lainanotto		Lainananto	
	Milj. mk.	Muutos edell. kk. verraten Milj. mk.	Milj. mk.	Muutos edell. kk. verraten Milj. mk.
Tammikuu	3,682.3	+ 69.1	5,609.9	+ 56.3
Helmikuu	3,689.2	+ 6.9	5,633.6	+ 23.7
Maaliskuu	3,771.0	+ 81.8	5,641.3	+ 7.7
Huhtikuu	3,807.0	+ 36.0	5,785.3	+ 144.0
Toukokuu	3,836.2	+ 29.2	5,920.5	+ 135.2
Kesäkuu	3,912.6	+ 76.4	6,026.3	+ 105.8
Heinäkuu	3,934.1	+ 21.5	6,109.5	+ 83.2
Elokuu	3,861.4	— 72.7	6,245.8	+ 136.3
Syyskuu	3,820.6	— 40.8	6,259.3	+ 13.5
Lokakuu	3,826.3	+ 5.7	6,236.3	— 23.0
Marraskuu	3,749.6	— 76.7	6,092.4	— 143.9
Joulukuu	3,788.3	+ 38.7	5,972.9	— 119.5

Kuten ylläolevista luvuistakin voi päätätä, oli rahamarkkinain tila kirein syksyllä, varsinkin elo- ja syyskuulla, jolloin talletukset vähenivät, mutta luotonantoa ei vielä voinut supistaa. Talletusten väheneminen syksyllä on Suomessa normaalin, säännöllisissä oloissa

joka vuosi uudistuva ilmiö, mutta vuonna 1921 vaikutti rahamarkkinain kireyteen myöskin se, että vienti pääsi vauhtiin vasta elokuusta lähtien. Vuoden viimeisellä neljänneksellä talletukset edelleen hieman vähenivät, mutta tuotanto väheni vielä paljon enemmän, yhteensä 286.4 milj. markalla. Tämä vähennys johtui osittain siitä, että vientiliikkeet saattoivat suorittaa velkojaan. Mutta kokonaan vapaaehtoista ei vähennys muuten liene ollut, koska protestattujen vekselien luku samaan aikaan oli korkeimmillaan. Mutta että luotonanto joka tapauksessa saattoi vähentyä vuodenaikana, jolloin se säännöllisissä oloissa yleensä lisääntyy, on joka tapauksessa merkki siitä, että rahamarkkinain tila vuoden lopulla jossain määrin parani.

Yksityispankkien lainanantokorko oli koko vuoden n. $9\frac{1}{2}$ — 12% ja lainanottokorko juoksevilla tileillä olevista talletuksista 5 — $5\frac{1}{2}\%$ sekä pitempiaikaisista talletuksista $6\frac{1}{2}$ — 7% . Eräiden pienempien pankkien lainanottokorkomäärät olivat $\frac{1}{2}\%$ näitäkin korkeammat.

Asema ulkomaihin nähden. Ennen sotaa oli Suomen yksityispankkien asema ulkomaihin nähden, lyhyitä aikoja lukuunottamatta, se, että saatavia oli enempi kuin velkoja. Vuodesta 1917 on suhde tässä kohden muuttunut. Kun Suomen kauppabalanssi vuosina 1918 ja 1919 oli varsin epäedullinen, ostivat tuottajat näinä vuosina melkoisia määriä ulkomaista valuuttaa Suomen rahalla, taikka ostivat tavaraa luotolla, jonka takaisin suorittamista varten myöhemminä vuosina oli hankittava ulkomaista valuuttaa m. m. myymällä Suomen markkoja ulkomaille. Näiden myyntien kautta kertyi ulkomaalaisten tileille täkäläisissä pankeissa melkoisia määriä Suomen rahan määräisiä talletuksia, jotka vuoden 1921 lopulla muodostivat n. 90% pankkien veloista ulkomaille.

Vuoden 1921 eri kuukausina tapahtui pankkien ulkomaisissa saatavissa ja veloissa seuraavat muuokset:

Kuukausi	Saatavat Milj. mk.	Velat Milj. mk.	Nettovelka Milj. mk.	Muutos ed. kk. verraten Milj. mk.
Tammikuu	43.1	823.6	780.5	+ 39.2
Helmikuu	49.4	678.8	629.4	— 151.1
Maaliskuu	56.3	738.2	681.9	+ 52.5
Huhtikuu	88.9	880.7	791.8	+ 109.9
Toukokuu	73.5	987.0	913.5	+ 121.7
Kesäkuu	114.7	1,094.4	979.7	+ 66.2
Heinäkuu	131.1	1,164.8	1,033.7	+ 54.0
Elokuu	132.2	1,236.7	1,104.5	+ 70.8
Syyskuu	139.2	1,191.6	1,052.4	— 52.1
Lokakuu	128.2	1,127.4	999.2	— 53.2
Marraskuu	84.0	1,039.1	955.1	— 44.1
Joulukuu	86.8	994.6	907.8	— 47.3

Ylläolevat luvut osoittavat, että pankkien ulkomainen velka vuoden 1921 alkupuolella, helmikuuta lukuunottamatta, lisääntyi, mutta vähentyi vuoden neljänä viimeisenä kuukautena. Lisäys johtui nytkin ulkomaisen valuutan ostosta Suomen rahalla. Toisaalta melkein täydellinen pysähdys puutavaran ja suuri vähennys paperituotteiden myynissä vuoden alkupuolella sekä toisaalta tuontisäännöstelyn täydellinen lakkauttaminen huhtikuun alussa tekivät, että mainittua keinoa ulkomaisen valuutan hankkimiseksi ei voitu välttää tänäkään vuonna. Vähennys veloissa helmikuulla ja verrattain pieni lisäys maaliskuulla johtui siitä, että 250 milj. mk. ulkomaalaisten Suomen rahan määräisistä saatavista sidottiin pitkäaikaiseksi valtiolainaksi. Vähennys vuoden lopulla taas johtui siitä, että viennin voimakkaasti elvyttyä Suomen markkoja ostettiin takaisin. Täten lisäys pankkien veloissa ulkomaille ei lopulta vuonna 1921 ollut läheskään niin suuri kuin edellisinä vuosina, kuten käy ilmi allaolevista luvuista:

Vuosi 31.12	Saatavat Milj. mk.	Velat Milj. mk.	Nettovelka Milj. mk.	Nettovelan lisäys Milj. mk.
1917	57.9	75.6	17.7	+ 18.3
1918	60.6	158.7	98.1	+ 80.4
1919	108.9	561.3	452.4	+ 354.3
1920	54.6	795.9	741.3	+ 288.9
1921	86.8	994.6	907.8	+ 166.5

Paitsi varsinaisia velkoja, on pankeilla ulkomaisia sitoumuksia myöskin takausten muodossa. Nämä enimmäkseen vuosina 1918—1919 syntyneet sitoumukset asiakkaitensa puolesta ovat olleet pankeille rasittavia, kun kurssien noustua kaikki velalliset eivät ole itsekyyenneet suorittamaan velkojaan, vaan ovat ne tällaisissa tapauksissa joko kokonaan tai osaksi tulleet pankkien suoritettavaksi. Useimmiten on pankeilla ollut sitoumuksia vastaavat vakuudet, mutta milloin näin ei ole ollut laita, ovat pankit kärsineet tappioita.

Melkoinen määrä puheenaolevia lyhytaikaisia velkoja, joista pankit ovat olleet takuussa, suoritettiin myöskin vuoden 1921 kuluessa, joten pankkien vastuut tässä kohden ovat vähentyneet.

Vuositulokset. Yksityispankkien voitto- ja tappiotili vuosilta 1920 ja 1921 oli seuraava:¹⁾

	Tuloja:	
	1920 Milj. mk.	1921 Milj. mk.
Edelliseltä vuodelta siirrettyä voittoa	18.8	16.7
Edell. vuonna veroja varten varattuja varoja	7.8	17.1
Korkoja ja provisioneja lainauksesta	520.2	577.5
Obligatsioonien korkoja	16.9	16.4
Agiotili	65.8	38.7
Poistetuista saatavista	0.5	0.4
Erinäisiä tuloja	7.0	24.3
Tappiota	—	114.0
	Yhteensä 637.0	805.1

¹⁾ Nämä luvut perustuvat yksityispankkien virallista tilastoa varten antamiin tietoihin, mutta kun virallista vuositilastoa puheenaolevilta vuosilta ei vielä ole julkaistu, voivat luvut lopullisessa tarkistuksessa mahdollisesti jossain kohdassa vähän muuttua. Erikoisesti veroihin nähden huomautettakoon, että niitä koskevat luvut eivät vielä tässä muodossa ole täysin tarkat, koska eräissä pankeissa verot osaksi tai kokonaan on suoritettu tätä tarkoitusta varten varatuista varoista.

Menoja:

	Milj. mk.	Milj. mk.
Korkoja	319.9	318.8
Palkkauksia	55.1	69.9
Veroja	35.3	55.7
Veroja varten varattu	16.8	15.6
Sekalaisia kuluja	20.6	27.4
Poistoja lainaustileistä	19.6	55.1
„ obligatsioni- ja osaketileistä	22.4	5.0
„ kiinteistötilistä	0.3	0.4
„ kalustotilistä	1.8	3.2
Muita poistoja	4.4	125.2
Voittovaroja edelliseltä vuodelta	18.8	16.7
Tilivuoden voitto	122.0	112.1
	Yhteensä 637.0	805.1

Ylläoleva voitto- ja tappiotilien yhdistelmä vuodelta 1921 osoittaa toiselta puolen tappiota, yhteensä 114.0 milj. markkaa. Mutta kun toisaalta voittoa on 112.1 milj. markkaa, eli melkein yhtä paljon kuin edellisenä vuonna, osoittaa jo tämä, että vuositulo on eri pankeille ollut varsin erilainen: toisten saadessa keskimäärin melkein normaalin voiton, ovat toiset kärsineet suuria tappioita. Asianlaita onkin se, että 19 pankkia sai vuodelta voittoa, kun sensijaan yllämainittu tappio jakaantuu ainoastaan kahdelle pankille. Toisen näistä tappio, 88.7 milj. markkaa, johtui sodan alussa Ruotsista otetuista lainoista, jotka nyt olivat suoritettavat ja vuoden vaihteessa vallinneitten valuuttakurssien aikana tuotti agiotappiota 92.8 milj. markkaa (sisältyy ylläolevassa voitto- ja tappiotilissä kohtaan „muita poistoja“). Toisen pankin tappio, 25.3 milj. markkaa, johtui pääasiassa kotimaisesta lainauksesta ja vain vähältä osalta ulkomaisista liiketoimista.

Myöskin muilla pankeilla oli luonnollisesti korkeiden valuuttakurssien aiheuttamia tappioita, varsinkin takauksista johtuneita. Kuitenkin aiheuttivat ne ainoastaan yhdessä tapauksessa vakavampia vaikeuksia. Alussa mainittu Helsingin Diskonttopankki Oy:n konkurssi nim. johtui ulkomaisesta takauksesta, joka joutui suoritettavaksi ja jota tämä pieni pankki ei kyennyt kestävänsä. Muissa tapauk-

sissa olivat ulkomaisista toimista johtuneet tappiot sellaisia, että ne eivät mitenkään järkyttäneet pankkien asemaa. Millään pankilla ei enää liene suurempia ulkomaan rahan määräisiä omia velkoja, melkoinen määrä ulkomaisia velkoja, joista pankit ovat takuussa, on suoritettu, tai on niistä pankeilla täysi vakuus. Sitäpaitsi epävarmoissa tapauksissa on odotettavia tappioita jo etukäteen kirjoista poistettu.

Kotimaisista saatavista poistivat pankit, lukuunottamatta edellämainittua tappiota kärsinyttä pankkia, yhteensä 19,9 milj. mk. eli summan, jota ei voi pitää epänormaalisen suurena. Yleismaailmallisen pulan vaikutukset eivät olleet Suomessa niin tuhoisia pankeille kuin monissa muissa maissa. Tämä johtui pääasiassa siitä, että Suomessa ei tapahtunut sellaista tavatonta hintain laskua, joka useimmissa muissa maissa aiheutti lukuisia vararikkoja ja tappioita pankeille. Päinvastoin pysyi hintataso vuoden kuluessa keskimäärin melkein samalla tasolla. Elinkustannusindeksi oli vuoden lopussa melkein täsmälleen sama kuin vuoden alussa. Konkurssien luku oli vuonna 1921 vain n. 360, kun niitä sitävastoin vuonna 1913 oli 762. Tämä selittää miksi pankkien tappiot kotimaisesta lainauksesta, mainittua poikkeusta lukuunottamatta, eivät yleensä olleet tavallista suurempia.

Millaisia osinkoja yksityispankit ovat jakaneet kahtena viimeisenä vuotena, käy ilmi seuraavasta yhdistelmästä:

Osinko	Pankkien luku	
	1920	1921
Ei mitään osinkoa	1	6
3— 5 %	3	—
6— 7 1/2 %	7	5
8— 9 %	5	2
10—11 %	4	4
12—13 %	1	2
16—17 %	1	1
20—22 %	1	1
	<hr/>	<hr/>
	Yhteensä 23	21

Kuten puheenaolevat luvut osoittavat, olivat osingot yleensä pienempiä kuin edellisenä vuotena. Ainoastaan muutamissa pankeissa olivat ne edellisestä vuodesta suurentuneet.

TAULUJA.
TABLEAUX.

1. Suomen Pankin

Emission de billets de la

Päiväys. Date.	Setelinantoa vastaavat varat. <i>Droit d'émission.</i>				Käytetty Droit
	Setelinanto-oikeus. <i>Couverture de l'émission.</i>		Setelinanto- oikeus sen lisäksi. <i>Droit d'émission au-dessus de la couverture.</i>	Yhteensä setelinanto- oikeus. <i>Droit d'émission total.</i>	Liikkeessä ole- via seteleitä. <i>Billets en circulation.</i>
	Kultakassa. <i>Encaisse or.</i>	Muut setelinantoa vastaavat varat. <i>Autres valeurs pour couverture de l'émission.</i>			
1	2	3	4	5	6
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
Tammik. 8	42 625 400	1 310 859 000	200 000 000	1 558 484 400	1 327 798 800
15	42 625 400	1 305 945 200	200 000 000	1 548 570 600	1 304 508 900
22	42 625 400	1 294 355 600	200 000 000	1 536 981 000	1 303 164 100
31	42 625 400	1 326 300 100	200 000 000	1 568 925 500	1 348 757 900
Helmikuu 8	42 625 400	1 338 486 500	200 000 000	1 581 111 900	1 378 501 500
15	42 625 400	1 369 814 900	200 000 000	1 612 440 300	1 396 285 200
23	42 625 400	1 360 508 800	200 000 000	1 608 184 200	1 421 200 300
28	42 625 400	1 347 640 900	200 000 000	1 590 266 300	1 464 380 300
Maalisk. 8	42 625 400	1 410 043 600	200 000 000	1 652 669 000	1 491 451 000
15	42 625 400	1 451 366 800	200 000 000	1 698 992 200	1 493 342 000
23	42 626 100	1 462 404 200	200 000 000	1 705 030 300	1 479 869 000
31	42 626 200	1 447 609 600	200 000 000	1 690 235 800	1 476 025 700
Huhtikuu 8	42 626 200	1 418 148 200	200 000 000	1 660 774 400	1 448 455 200
15	42 625 700	1 425 516 800	200 000 000	1 668 142 500	1 443 173 900
23	42 625 700	1 387 392 600	200 000 000	1 630 018 300	1 423 605 200
30	42 625 700	1 390 955 600	200 000 000	1 633 581 300	1 451 440 900
Toukok. 7	42 625 700	1 413 757 300	200 000 000	1 656 383 000	1 440 727 100
14	42 625 700	1 408 305 500	200 000 000	1 650 931 200	1 415 915 500
23	42 625 700	1 416 427 600	200 000 000	1 659 053 300	1 385 289 400
31	42 625 700	1 410 965 300	200 000 000	1 658 591 000	1 404 905 000
Kesäkuu 8	42 625 700	1 403 634 000	200 000 000	1 646 259 700	1 397 368 500
15	42 625 700	1 368 963 500	200 000 000	1 611 589 200	1 392 109 700
23	42 625 700	1 331 805 100	200 000 000	1 574 430 800	1 389 286 900
30	42 625 700	1 339 780 800	200 000 000	1 582 406 500	1 398 586 200
Heinäkuu 8	42 625 700	1 332 793 600	200 000 000	1 575 419 300	1 375 424 500
15	42 625 700	1 334 466 200	200 000 000	1 577 091 900	1 354 388 800
23	42 625 700	1 301 024 400	200 000 000	1 543 650 100	1 330 516 000
30	42 625 700	1 312 624 000	200 000 000	1 555 249 700	1 357 741 100

setelinanto vuonna 1921.

Banque de Finlande en 1921.

setelinanto-oikeus. <i>d'émission utilisé.</i>			Käyttämätön setelinanto-oikeus. <i>Droit d'émission non utilisé.</i>		
Muita vaadit- taessa makset- tavia sitou- muksia. <i>Autres engagements à vue.</i>	Kassakreditii- vien nostama- ton osa. <i>Montant non utilisé des cré- dits de caisse consentis.</i>	Yhteensä. <i>Total.</i>	Määrä. <i>Montant.</i>	Suhde setelin- anto- oikeuteen. <i>Pour cent du droit d'émission.</i>	Päiväys. <i>Date.</i>
7	8	9	10	11	12
Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	0/0	
123 813 500	429 000	1 452 041 300	101 443 100	6.58	Tammik. 8
128 318 900	386 600	1 433 214 400	115 356 200	7.45	15
110 950 400	1 198 200	1 415 312 700	121 668 300	7.92	22
93 010 200	1 604 200	1 443 372 300	125 553 200	8.00	31
85 358 800	774 500	1 464 631 800	116 480 100	7.37	Helmikuu 8
96 780 300	678 900	1 493 744 400	118 695 900	7.36	15
108 312 200	422 900	1 529 935 400	73 198 800	4.57	23
59 187 300	460 000	1 524 027 600	66 238 700	4.17	28
96 981 800	466 000	1 538 898 800	63 770 200	3.86	Maalisk. 8
108 820 400	318 700	1 602 481 100	91 511 100	5.40	15
130 133 000	785 700	1 610 787 700	94 242 600	5.53	23
114 282 900	580 100	1 590 888 700	99 347 100	5.88	31
113 438 700	1 557 100	1 563 451 000	97 323 400	5.86	Huhtikuu 8
108 683 800	1 836 900	1 553 694 600	114 447 900	6.86	15
110 603 700	1 576 800	1 535 785 700	94 232 600	5.78	23
79 110 300	1 501 800	1 532 053 000	101 528 300	6.22	30
112 009 800	1 346 400	1 554 083 300	102 299 700	6.18	Toukok. 7
135 140 200	981 400	1 552 037 100	98 894 100	5.99	14
215 813 500	785 000	1 601 887 900	57 165 400	3.45	23
174 337 300	755 900	1 579 998 200	73 592 800	4.45	31
175 757 300	1 081 900	1 574 207 700	72 052 000	4.38	Kesäkuu 8
144 970 800	1 123 300	1 538 203 800	73 385 400	4.55	15
142 170 500	1 332 500	1 532 789 900	41 640 900	2.64	23
114 897 400	1 743 800	1 515 227 400	67 179 100	4.25	30
136 843 100	896 800	1 513 164 400	62 254 900	3.95	Heinäkuu 8
159 048 900	929 500	1 514 367 200	62 724 700	3.98	15
160 522 900	666 200	1 491 705 100	51 945 000	3.37	23
140 033 500	305 500	1 498 080 100	57 169 600	3.68	30

1. Suomen Pankin

Émission de billets de la

Päiväys. Date.	Setelinanto-oikeus. <i>Droit d'émission.</i>				Käytetty <i>Droit</i>
	Setelinantoa vastaavat varat. <i>Couverture de l'émission.</i>		Setelinanto- oikeus sen lisäksi. <i>Droit d'émission au-dessus de la couverture.</i>	Yhteensä setelinanto- oikeus. <i>Droit d'émission total.</i>	Liikkeessä ole- via seteleitä. <i>Billets en circulation.</i>
	Kultakassa. <i>Encaisse or.</i>	Muut setelinantoa vastaavat varat. <i>Autres valeurs pour couverture de l'émission.</i>			
1	2	3	4	5	6
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
Elokuu 8	42 625 700	1 286 259 400	200 000 000	1 528 885 100	1 353 034 000
15	42 625 700	1 270 713 900	200 000 000	1 518 889 600	1 343 760 200
23	42 624 600	1 271 686 300	200 000 000	1 514 810 900	1 336 959 500
31	42 624 600	1 300 925 500	200 000 000	1 543 650 100	1 379 062 800
Syyskuu 8	42 624 600	1 295 121 400	200 000 000	1 537 746 000	1 389 167 300
15	42 624 600	1 301 570 400	200 000 000	1 544 195 000	1 401 880 100
23	42 624 600	1 280 764 600	200 000 000	1 523 889 200	1 386 892 300
30	42 624 600	1 265 720 100	200 000 000	1 508 344 700	1 415 735 300
Lokakuu 8	42 624 600	1 294 186 800	200 000 000	1 536 811 400	1 398 816 800
15	42 624 600	1 303 065 400	200 000 000	1 545 690 000	1 383 277 700
22	42 624 600	1 312 429 800	200 000 000	1 555 054 400	1 357 405 900
31	42 624 600	1 308 856 400	200 000 000	1 551 481 000	1 382 667 600
Marrask. 8	42 624 600	1 387 652 300	200 000 000	1 630 276 900	1 363 254 000
15	42 624 600	1 352 998 600	200 000 000	1 595 623 200	1 333 897 200
23	42 624 600	1 316 674 100	200 000 000	1 559 298 700	1 303 548 000
30	42 624 600	1 288 607 900	200 000 000	1 581 232 500	1 327 057 500
Joulukuu 8	42 624 600	1 278 894 100	200 000 000	1 521 518 700	1 330 841 200
15	42 624 600	1 281 737 800	200 000 000	1 524 362 400	1 333 563 000
23	42 624 700	1 303 174 800	200 000 000	1 545 799 500	1 346 365 800
31	42 624 600	1 691 445 500	—	1 734 070 100	1 356 108 100
		1)	1)	1)	
Korkein <i>Maximum</i>	31/3 42 626 200	23/3 1 462 404 200	200 000 000	23/3 1 705 090 300	15/3 1 493 342 000
Alin <i>Minimum</i>	23/8 42 624 600	30/9 1 265 720 100	200 000 000	30/9 1 508 344 700	22/1 1 303 164 100
Vaihtelu <i>Écart</i>	1 600	196 684 100	—	196 685 600	190 177 900
Keskim. <i>Moyenne</i>	42 625 300	1 343 041 100	200 000 000	1 585 666 000	1 385 781 500

1) Allaoleviin lukuihin ei sisälly joulukuun 31 p:n lukuja, koska nämä uusien setelinantomääräysten vuoksi eivät ole täysin verrattavissa vuoden muissa bilansseissa esintyviin lukuihin.

setelinanto vuonna 1921.

Banque de Finlande en 1921.

setelinanto-oikeus. d'émission utilisé.		Käyttämätön setelinanto-oikeus. Droit d'émission non utilisé.			Päiväys. Date.
Muita vaadit- taessa makset- tavia sitou- muksia. Autres engagements à vue.	Kassakreditii- vien nostama- ton osa. Montant non utilisé des cré- dits de caisse consentis.	Yhteensä. Total.	Määrä. Montant.	Suhde setelin- anto- oikeuteen. Pour cent du droit d'émission.	
7	8	9	10	11	12
Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	‰	
130 993 800	1 777 800	1 485 805 600	43 079 500	2.82	Elokuu 8
128 447 800	1 750 500	1 478 958 500	39 381 100	2.60	15
155 322 500	1 046 700	1 498 328 700	20 982 200	1.39	23
126 678 900	1 599 300	1 507 341 000	36 209 100	2.35	31
130 885 900	1 435 800	1 521 489 000	16 257 000	1.06	Syyskuu 8
115 129 900	1 428 000	1 518 438 000	25 757 000	1.67	15
123 820 000	972 700	1 511 685 000	11 704 200	0.77	23
84 227 000	1 013 400	1 500 975 700	7 369 000	0.49	30
122 766 500	921 900	1 522 505 200	14 306 200	0.93	Lokakuu 8
145 193 900	613 400	1 529 085 000	16 605 000	1.07	15
186 792 500	830 200	1 545 028 600	10 025 800	0.64	22
141 552 900	664 100	1 524 884 600	26 596 400	1.71	31
204 251 700	673 700	1 568 179 400	62 097 500	3.81	Marrask. 8
205 698 300	653 700	1 540 249 200	55 374 000	3.47	15
203 467 300	851 200	1 507 866 500	51 432 200	3.30	23
174 874 800	567 900	1 502 500 200	28 732 300	1.88	30
141 899 600	807 100	1 478 547 900	47 970 800	3.15	Joulukuu 8
149 275 800	1 268 500	1 484 107 300	40 255 100	2.64	15
166 682 700	1 155 500	1 514 204 000	31 595 500	2.04	23
238 108 500	472 000	1 594 688 600	139 381 500	8.04	31
			1)	1)	
³¹ / ₁₂ 238 108 500	¹⁵ / ₄ 1 836 900	²³ / ₃ 1 610 787 700	³¹ / ₁ 125 553 200	³¹ / ₁ 8.00	{ Korkein { Maximum
²⁸ / ₂ 59 187 300	³⁰ / ₇ 305 500	²³ / ₁ 1 415 312 700	³⁰ / ₉ 7 369 000	³⁰ / ₉ 0.49	{ Alin { Minimum
178 921 200	1 531 400	195 475 000	118 184 200	7.51	{ Vaihtelu { Écart
136 570 800	979 700	1 523 332 100	63 852 600	3.99	{ Keskimäärä { Moyenne

1) Dans ces chiffres ne sont pas compris ceux du 31 décembre étant donné qu'en vertu des nouvelles dispositions législatives sur l'émission des billets ils ne sont pas directement comparables avec les chiffres entrant dans les bilans précédents.

2. Suomen Pankin liikkeessä olevat setelit

Circulation des billets de la Banque de Finlande

Kuukausi. Mois.	1914		1915	
	Määrä. Montant.	Lisäys (+) tai vähennys (—). Augmentation (+) ou diminution (—).	Määrä. Montant.	Lisäys (+) tai vähennys (—). Augmentation (+) ou diminution (—).
1	2	3	4	5
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
Tammikuu	110 314 000	— 2 689 600	143 062 300	+ 1 338 000
Helmikuu	114 083 000	+ 3 769 000	158 498 300	+ 15 436 000
Maaliskuu	117 422 300	+ 3 339 300	166 918 500	+ 8 420 200
Huhtikuu	119 543 100	+ 2 120 800	173 535 500	+ 6 617 000
Toukokuu	123 940 900	+ 4 397 800	179 402 800	+ 5 867 300
Kesäkuu	118 113 600	— 5 827 300	180 806 200	+ 1 403 400
Heinäkuu	122 230 600	+ 4 117 000	185 013 500	+ 4 207 300
Elokuu	148 194 700	+ 25 964 100	183 357 400	— 1 656 100
Syyskuu	138 008 300	— 10 186 400	193 574 700	+ 10 217 300
Lokakuu	139 907 700	+ 1 899 400	202 018 300	+ 8 443 600
Marraskuu	145 803 100	+ 5 895 400	224 244 300	+ 22 226 000
Joulukuu	141 724 300	— 4 078 800	231 614 100	+ 7 369 800

Kuukausi Mois.	1918		1919	
	Määrä. Montant.	Lisäys (+) tai vähennys (—). Augmentation (+) ou diminution (—).	Määrä. Montant.	Lisäys (+) tai vähennys (—). Augmentation (+) ou diminution (—).
1	2	3	4	5
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
Tammikuu	788 986 700	+ 24 501 500	1 093 711 800	— 62 484 300
Helmikuu	911 544 300	+ 122 557 600	1 109 496 800	+ 15 785 000
Maaliskuu	943 048 800	+ 31 504 500	1 101 758 100	— 7 738 700
Huhtikuu	951 429 000	+ 8 380 200	1 084 763 900	— 16 994 200
Toukokuu	945 063 500	— 6 365 500	1 062 865 300	— 21 898 600
Kesäkuu	930 258 200	— 14 805 300	1 015 545 200	— 47 320 100
Heinäkuu	922 896 500	— 7 361 700	976 902 400	— 38 642 800
Elokuu	972 133 700	+ 49 237 200	973 573 900	— 3 328 500
Syyskuu	1 033 346 100	+ 61 212 400	1 015 637 600	+ 42 063 700
Lokakuu	1 096 579 900	+ 63 233 800	1 052 591 700	+ 36 954 100
Marraskuu	1 150 142 000	+ 53 562 100	1 063 120 100	+ 10 528 400
Joulukuu	1 156 196 100	+ 6 054 100	1 123 942 800	+ 60 822 700

kunkin kuukauden lopussa vuosina 1914—1921.

à la fin de chaque mois en 1914—1921.

1916		1917		Kuukausi. Mois.
Määrä. Montant.	Lisäys (+) tai vähennys (—). Augmentation (+) ou diminution (—).	Määrä. Montant.	Lisäys (+) tai vähennys (—). Augmentation (+) ou diminution (—).	
6	7	8	9	10
Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	
234 531 200	+ 2 917 100	427 426 500	+ 6 142 400	Tammikuu
257 680 200	+ 23 149 000	469 631 900	+ 42 205 400	Helmikuu
284 380 100	+ 26 699 900	525 209 200	+ 55 577 300	Maaliskuu
292 200 400	+ 7 820 300	538 918 600	+ 13 709 400	Huhtikuu
318 248 100	+ 26 047 700	557 493 200	+ 18 574 600	Toukokuu
317 066 700	— 1 181 400	583 852 900	+ 26 359 700	Kesäkuu
322 074 300	+ 5 007 600	600 091 700	+ 16 238 800	Heinäkuu
329 894 000	+ 7 819 700	623 492 900	+ 23 401 200	Elokuu
366 935 100	+ 37 041 100	658 118 600	+ 34 625 700	Syyskuu
380 885 000	+ 13 949 900	744 833 800	+ 86 715 200	Lokakuu
398 933 500	+ 18 048 500	782 786 100	+ 37 952 300	Marraskuu
421 284 100	+ 22 350 600	764 485 200	— 18 300 900	Joulukuu

1920		1921		Kuukausi. Mois.
Määrä. Montant.	Lisäys (+) tai vähennys (—). Augmentation (+) ou diminution (—).	Määrä. Montant.	Lisäys (+) tai vähennys (—). Augmentation (+) ou diminution (—).	
6	7	8	9	10
Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	
1 127 632 900	+ 3 690 100	1 348 757 900	+ 7 716 300	Tammikuu
1 202 234 100	+ 74 601 200	1 464 380 300	+ 115 622 400	Helmikuu
1 253 542 600	+ 51 308 500	1 476 025 700	+ 11 645 400	Maaliskuu
1 240 755 000	— 12 787 600	1 451 440 900	— 24 584 800	Huhtikuu
1 231 870 300	— 8 884 700	1 404 905 000	— 46 535 900	Toukokuu
1 206 223 600	— 25 646 700	1 398 586 200	— 6 318 800	Kesäkuu
1 207 114 600	+ 891 000	1 357 741 100	— 40 845 100	Heinäkuu
1 244 992 000	+ 37 877 400	1 379 062 800	+ 21 321 700	Elokuu
1 301 773 200	+ 56 781 200	1 415 735 300	+ 36 672 500	Syyskuu
1 351 674 600	+ 49 901 400	1 382 667 600	— 33 067 700	Lokakuu
1 332 585 200	— 19 089 400	1 327 057 500	— 55 610 100	Marraskuu
1 341 041 600	+ 8 456 400	1 356 108 100	+ 29 050 600	Joulukuu

3. Yleiskatsaus Suomen Pankin setelinanto-oikeuteen vuosina 1914—1921.

Droit d'émission de la Banque de Finlande en 1914—1921.

Vuosi. <i>Année.</i>	Korkein. <i>Maximum.</i>		Alin. <i>Minimum.</i>		Vaihtelu. <i>Écart.</i>	Keskimäärä. <i>Moyenne.</i>
	Päiväys. <i>Date.</i>	Määrä. <i>Montant.</i>	Päiväys. <i>Date.</i>	Määrä. <i>Montant.</i>		
1	2	3	4	5	6	7
		Mk.		Mk.	Mk.	Mk.
1914	23/12	260 968 300	23/2	172 697 600	88 270 700	208 631 500
1915	23/12	464 005 000	8/1	242 154 100	221 850 900	338 645 700
1916	15/12	668 291 800	8/1	446 815 500	221 476 300	556 223 600
1917	23/11	1 156 807 700	8/1	649 142 000	507 665 700	929 838 700
1918	31/12	1 432 980 100	15/2	1 145 178 700	287 801 400	1 271 742 900
1919	15/10	1 498 768 900	31/7	1 286 949 000	211 819 900	1 367 204 500
1920	8/12	1 555 172 300	8/1	1 378 881 900	176 290 400	1 459 153 100
1921 ¹⁾	23/3	1 705 030 300	30/9	1 508 344 700	196 685 600	1 585 666 000

5. Suomen Pankin liikkeessä oleva setelistö keski-

Circulation des billets de la Banque de Finlande,

Kuukausi. <i>Mois.</i>	1914	1915	1916	1917
1	2	3	4	5
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
Tammikuu	109 016 600	142 004 900	231 175 200	418 522 400
Helmikuu	111 025 600	152 576 200	250 268 100	455 207 200
Maaliskuu	116 163 000	158 431 400	273 988 900	500 197 400
Huhtikuu	118 381 600	167 877 200	287 388 800	528 226 800
Toukokuu	117 663 300	171 129 500	302 540 400	542 357 000
Kesäkuu	119 187 800	176 881 000	313 378 600	566 165 000
Heinäkuu	115 630 100	176 812 200	319 533 400	593 391 200
Elokuu	149 093 900	182 993 700	326 173 600	613 428 200
Syyskuu	140 501 100	192 227 600	352 363 800	644 259 700
Lokakuu	136 195 100	198 574 300	374 556 300	715 427 800
Marraskuu	140 515 300	216 989 400	387 849 500	768 324 100
Joulukuu	142 976 100	227 319 500	411 381 500	774 775 100

1) Kts. huomautusta siv. 4. *Voir la note à la page 4.*

4. Yleiskatsaus Suomen Pankin liikkeessä olevaan setelistöön vuosina 1914—1921.

Circulation des billets de la Banque de Finlande en 1914—1921.

Vuosi. Année.	Korkein. Maximum.		Alin. Minimum.		Vaihtelu. Écart.	Keskimäärä. Moyenne.
	Päiväys. Date.	Määrä. Montant.	Päiväys. Date.	Määrä. Montant.		
1	2	3	4	5	6	7
		Mk.		Mk.	Mk.	Mk.
1914	15/8	152 374 500	23/1	106 039 700	46 334 800	126 362 500
1915	23/12	231 902 200	8/1	138 758 200	93 144 000	180 318 100
1916	30/12	421 284 100	8/1	224 456 900	196 827 200	319 216 500
1917	30/11	782 786 100	23/1	412 479 100	370 307 000	593 356 800
1918	23/12	1 161 948 500	8/1	761 728 600	400 219 900	971 514 800
1919	8/1	1 138 000 900	23/8	958 766 100	179 234 800	1 052 979 100
1920	8/11	1 355 012 500	15/1	1 096 535 500	258 477 000	1 240 689 200
1921	15/3	1 493 342 000	22/1	1 303 164 100	190 177 900	1 385 781 500

määrin kunakin kuukautena vuosina 1914—1921.

montant moyen pour chaque mois en 1914—1921.

1918	1919	1920	1921	Kuukausi. Mois.
6	7	8	9	10
Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	
773 582 100	1 141 080 400	1 107 553 400	1 321 057 400	Tammikuu
869 991 600	1 096 768 100	1 168 036 800	1 415 091 800	Helmikuu
936 348 800	1 105 128 000	1 240 256 300	1 485 171 900	Maaliskuu
948 389 000	1 089 238 200	1 233 765 400	1 441 668 800	Huhtikuu
945 610 900	1 067 363 800	1 230 755 900	1 411 709 200	Toukokuu
936 453 000	1 027 530 700	1 210 768 800	1 394 337 800	Kesäkuu
921 982 400	985 370 300	1 197 890 200	1 354 517 600	Heinäkuu
948 619 800	968 255 900	1 219 465 300	1 353 204 100	Elokuu
1 013 318 400	989 981 100	1 271 771 100	1 398 418 800	Syyskuu
1 075 009 200	1 034 692 200	1 329 034 200	1 380 542 000	Lokakuu
1 130 251 800	1 057 173 300	1 336 504 700	1 331 939 200	Marraskuu
1 158 620 400	1 103 166 500	1 342 467 600	1 341 719 500	Joulukuu

6. Yleiskatsaus Suomen Pankin käyttämättömään setelinant-oikeuteen vuosina 1914—1921.

Droit d'émission non utilisé de la Banque de Finlande en 1914—1921.

Vuosi. Année.	Korkein. Maximum.		Alin. Minimum.		Vaihtelu. Écart.	Keskimäärä. Moyenne.
	Päiväys. Date.	Määrä. Montant.	Päiväys. Date.	Määrä. Montant.		
1	2	3	4	5	6	7
		Mk.		Mk.	Mk.	Mk.
1914	23/12	84 345 400	8/8	18 699 100	65 646 300	51 893 000
1915	23/12	79 219 400	8/1	51 920 600	27 298 800	66 077 400
1916	23/12	85 884 200	8/1	56 238 100	29 646 100	74 182 100
1917	31/12	111 510 600	31/8	38 606 000	72 904 600	65 484 100
1918	23/7	115 886 100	31/12	64 631 500	51 204 600	104 531 000
1919	8/8	199 597 300	8/1	65 375 400	134 221 900	138 096 500
1920	15/7	146 179 800	8/11	19 100 500	127 079 300	87 123 800
1921 ¹⁾	31/1	125 553 200	30/9	7 369 000	118 184 200	63 852 600

8. Suomen Pankin liikkeessä olevan setelistön

Détail de la circulation des billets de la Banque

Setellilaji. Coupures.	1915		1916		1917		1918	
	Määrä. Montant.	o/o	Määrä. Montant.	o/o	Määrä. Montant.	o/o	Määrä. Montant.	o/o
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Mk.		Mk.		Mk.		Mk.	
1000 mk.	44 564 000	19.24	103 780 000	24.63	198 258 000	25.93	239 136 000	20.63
500 „	14 744 000	6.37	26 450 500	6.28	65 813 000	8.61	272 478 500	23.57
100 „	63 016 800	27.21	111 267 500	26.41	221 173 900	28.93	281 445 300	24.34
50 „	20 477 250	8.34	39 106 400	9.38	79 283 200	10.37	108 170 250	9.36
20 „	41 528 760	17.93	66 310 940	15.74	101 893 360	13.32	121 319 480	10.49
10 „	24 177 540	10.44	34 926 650	8.29	51 284 860	6.71	73 952 060	6.40
5 „	18 062 370	7.80	28 312 545	6.72	32 154 220	4.21	41 306 640	3.57
1 „	3 440 587	1.46	9 548 860	2.27	13 047 257	1.71	16 283 848	1.41
50 pen.	—	—	—	—	—	—	285 439	0.02
25 „	—	—	—	—	—	—	236 717	0.02
Vanh.emiss. Emiss. ant.	1 602 827	0.69	1 580 711	0.38	1 577 361	0.21	1 581 868	0.14
Yhteensä Total	231 614 134	100.00	421 284 106	100.00	764 485 158	100.00	1 156 196 102	100.00

¹⁾ Kts. huomautusta siv. 4. Voir la note à la page 4.

7. Suomen Pankin käyttämättömän setelinanto-oikeuden suhde setelinanto-oikeuteen vuosina 1914—1921.

Proportion du droit d'émission non utilisé de la Banque de Finlande par rapport au droit d'émission total, en 1914—1921.

Vuosi. Année.	Korkein. Maximum.		Alin. Minimum.		Valhtelu. Écart.	Keskimäärä. Moyenne.
	Päiväys. Date.	Prosenttia. Pour cent.	Päiväys. Date.	Prosenttia. Pour cent.		
1	2	3	4	5	6	7
		0/0		0/0	0/0	0/0
1914	15/12	32.42	8/8	9.60	22.82	24.87
1915	8/2	22.39	31/12	12.19	10.10	19.51
1916	15/3	14.89	30/12	11.70	3.19	13.33
1917	8/1	12.19	31/8	3.75	8.44	7.04
1918	15/1	9.82	31/12	4.51	5.31	8.22
1919	8/8	15.34	8/1	4.66	10.68	10.10
1920	23/7	10.12	8/11	1.28	8.84	5.97
1921 ¹⁾	31/1	8.00	30/9	0.49	7.51	3.99

kokoonpano vuosien 1915—1921 lopussa.

de Finlande à la fin des années 1915—1921.

1919		1920		1921		Setelilaji. Coupures.
Määrä. Montant.	0/0	Määrä. Montant.	0/0	Määrä. Montant.	0/0	
10	11	12	13	14	15	16
Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	
255 961 000	— 22.77	374 614 000	— 27.93	416 042 000	— 30.68	1000 mk.
270 568 500	— 24.07	234 040 500	— 17.45	229 991 000	— 16.96	500 „
320 933 400	— 28.55	448 532 000	— 33.45	464 240 500	— 34.23	100 „
103 553 250	— 9.21	115 318 450	— 8.60	101 577 300	— 7.49	50 „
56 706 020	— 5.05	67 431 480	— 5.03	60 233 820	— 4.44	20 „
66 887 670	— 5.95	50 438 480	— 3.76	42 244 420	— 3.12	10 „
28 516 825	— 2.34	26 820 115	— 2.00	24 607 490	— 1.82	5 „
14 140 891	— 1.26	16 003 416	— 1.19	10 764 710	— 0.79	1 „
2 880 567	50 0.26	3 461 868	50 0.26	2 484 966	— 0.18	50 pen.
2 219 569	50 0.20	2 809 842	50 0.21	2 364 305	— 0.17	25 „
1 575 108	— 0.14	1 571 408	— 0.12	1 557 556	— 0.12	Vanh. emiss. Emiss. antér.
1 123 942 801	— 100.00	1 341 041 560	— 100.00	1 356 108 067	— 100.00	Yhteensä Total

9. Suomen Pankin setelin-

Fabrication de billets de la Banque de

Vuosi. Année.	1000 mk.	500 mk.	100 mk.	50 mk.	20 mk.	10 mk.
	L u k u —					
1	2	3	4	5	6	7
1914	—	—	1 015 500	—	—	886 000
1915	—	—	—	—	3 213 500	—
1916	—	—	—	1 115 000	—	3 120 000
1917	—	—	975 500	168 000	3 335 500	1 545 000
1918	—	536 260	2 099 000	781 000	97 000	2 586 000
1919	192 000	233 000	1 968 000	800 000	3 948 000	2 985 000
1920	432 000	—	1 576 000	1 456 000	1 944 000	3 776 000
1921	—	—	2 665 000	2 618 000	688 000	2 445 000

10. Suomen Pankin setelin-

Annulations et destructions de billets

Vuosi. Année.	1000 mk.	500 mk.	100 mk.	50 mk.	20 mk.	10 mk.	5 mk.
	L u k u —						
1	2	3	4	5	6	7	8
1914	4 910	5 980	93 702	125 400	690 000	1 063 000	2 031 000
1915	8 000	5 013	160 000	150 500	780 300	1 191 000	2 098 100
1916	12 200	4 420	165 900	128 746	459 570	669 152	1 753 270
1917	15 740	7 600	212 600	136 200	331 800	611 700	1 256 400
1918	11 920	118 183	1 310 003	68 839	175 426	327 718	2 854 003
1919	86 393	76 582	1 204 901	315 401	5 413 703	1 773 803	5 557 503
1920	92 320	21 740	361 200	582 600	1 337 600	2 961 900	3 289 400
1921	79 922	57 722	1 343 742	1 084 599	2 270 736	3 587 315	4 184 809

valmistus vuosina 1914—1921.

Finlande pendant les années 1914—1921.

5 mk.	1 mk.	50 p.	25 p.	Yhteensä. Total.		Vuosi. Année.
<i>N o m b r e.</i>				Luku. Nombre.	Määrä. Montant.	
8	9	10	11	12	13	14
—	—	—	—	1 901 500	Mk. 110 410 000	1914
3 264 000	4 800 000	—	—	11 277 500	85 390 000	1915
3 776 000	11 960 000	—	—	19 971 000	117 790 000	1916
496 000	16 296 000	—	—	22 816 000	206 886 000	1917
4 946 000	5 391 000	2 000 000	3 700 000	22 136 260	576 926 000	1918
5 477 000	8 568 000	12 804 000	15 448 200	52 423 200	700 327 050	1919
3 120 000	9 738 000	—	—	22 042 000	764 378 000	1920
4 986 000	1 593 000	—	—	14 995 000	462 133 000	1921

poltto vuosina 1914—1921.

pendant les années 1914—1921.

1 mk.	50 p.	25 p.	Vanh. emiss. Emissions antérieures.	Yhteensä. Total.		Vuosi. Année.
<i>N o m b r e.</i>				Luku. Nombre.	Määrä. Montant.	
9	10	11	12	13	14	15
—	—	—	2 351	4 016 343	Mk. 58 181 415	1914
2	—	—	1 246	4 394 161	72 084 511	1915
4 736 002	—	—	2 031	7 931 291	66 876 110	1916
7 338 000	—	—	217	9 910 257	73 997 003	1917
5 408 000	—	—	700	10 274 792	231 937 120	1918
9 318 003	906 000	779 000	5	25 430 894	424 712 003	1919
9 115 000	3 717 000	3 448 000	20	24 926 760	253 103 500	1920
11 195 002	4 950 000	5 112 000	449	33 866 296	414 563 009	1921

11. Suomen Pankin setelin- Couverture de l'émission de la

Päiväys. Date.	Kultakassa. Encaisse or.	Suomen hopearahaa. Monnaie d'argent finlandaise.	Ulkomaisia valuuttoja, Valeurs étrangères.		
			Obligatsioneja. Obligations.	Kirjeenvaihtajia. Comptes courants.	Seteleitä ja kuponkeja. Billets de banque et coupons.
1	2	3	4	5	6
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
Tammikuu 8	42 625 400	537 000	166 430 400	160 146 600	1 297 100
15	42 625 400	537 000	166 430 400	158 361 900	833 500
22	42 625 400	537 000	166 430 400	157 042 400	602 400
31	42 625 400	537 000	166 430 400	156 471 700	585 900
Helmikuu 8	42 625 400	537 000	166 430 400	146 652 500	482 200
15	42 625 400	537 000	166 430 400	140 921 200	460 200
23	42 625 400	537 000	166 430 400	116 296 300	328 700
28	42 625 400	537 000	166 430 400	117 457 700	311 500
Maaliskuu 8	42 625 400	537 000	166 407 000	102 322 100	257 700
15	42 625 400	537 000	166 407 000	98 430 100	235 700
23	42 626 100	537 000	170 407 000	101 663 400	260 300
31	42 626 200	537 000	170 407 000	88 025 700	240 100
Huhtikuu 8	42 626 200	537 200	170 392 000	76 192 300	740 900
15	42 625 700	537 200	170 392 000	75 075 200	179 100
23	42 625 700	537 200	170 364 000	60 497 000	235 200
30	42 625 700	537 200	170 364 000	63 589 400	289 800
Toukokuu 7	42 625 700	537 200	170 355 000	68 285 500	443 300
14	42 625 700	537 200	170 355 000	68 110 800	375 800
23	42 625 700	537 200	170 355 000	71 917 500	478 700
31	42 625 700	537 400	170 355 000	108 385 400	458 400
Kesäkuu 8	42 625 700	537 400	179 815 100	114 343 300	490 700
15	42 625 700	537 400	179 815 100	108 473 500	821 000
23	42 625 700	537 400	179 815 100	107 480 300	447 100
30	42 625 700	537 400	179 815 200	115 222 900	751 300
Heinäkuu 8	42 625 700	544 100	179 785 100	116 846 000	1 518 300
15	42 625 700	544 100	179 785 100	120 918 900	1 280 500
23	42 625 700	544 100	161 439 200	115 460 900	1 091 900
30	42 625 700	544 100	161 439 200	135 097 100	1 244 700

antoa vastaavat varat vuonna 1921.

Banque de Finlande en 1921.

Vekseleitä. <i>Effets.</i>	Valtion sitoumuksia. <i>Engagements de l'Etat.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	Päiväys. <i>Date.</i>
	Obligatsioneja Suomen rahassa. <i>Obligations en monnaie finlandaise.</i>	Lyhytaikaisia sitoumuksia. <i>Avances à court terme.</i>		
7	8	9	10	11
Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	
69 141 300	483 841 600	429 465 000	1 353 484 400	Tammikuu 8
79 975 800	476 341 600	423 465 000	1 348 570 600	15
80 936 800	476 341 600	412 465 000	1 336 981 000	22
84 218 500	491 341 600	426 765 000	1 368 925 500	31
82 783 200	480 341 600	461 259 600	1 381 111 900	Helmikuu 8
99 375 300	482 356 600	479 734 200	1 412 440 300	15
121 309 800	485 341 600	470 265 000	1 408 184 200	23
133 299 700	482 339 600	447 265 000	1 390 266 300	28
218 264 400	454 340 400	467 915 000	1 452 669 000	Maaliskuu 8
232 509 900	486 332 100	466 915 000	1 493 992 200	15
244 288 000	472 333 500	472 915 000	1 505 030 300	23
247 151 700	470 333 100	470 915 000	1 490 235 800	31
253 041 200	458 829 600	458 415 000	1 460 774 400	Huhtikuu 8
255 097 100	462 821 200	461 415 000	1 468 142 500	15
260 523 800	467 820 400	427 415 000	1 430 018 300	23
259 939 900	478 820 300	417 415 000	1 433 581 300	30
265 901 100	491 820 200	416 415 000	1 456 383 000	Toukokuu 7
268 203 400	491 808 300	408 915 000	1 450 931 200	14
268 415 900	490 808 300	413 915 000	1 459 053 300	23
271 506 100	466 808 000	392 915 000	1 453 591 000	31
268 725 000	446 807 500	392 915 000	1 446 259 700	Kesäkuu 8
267 602 000	437 799 500	373 915 000	1 411 589 200	15
265 812 700	438 797 500	338 915 000	1 374 430 800	23
267 742 400	438 796 600	336 915 000	1 332 406 500	30
266 142 600	438 542 500	329 415 000	1 375 419 300	Heinäkuu 8
263 990 200	438 532 400	329 415 000	1 377 091 900	15
268 166 300	455 907 000	298 415 000	1 343 650 100	23
268 477 900	457 406 000	288 415 000	1 355 249 700	30

11. (Jatk.) Suomen Pankin setelin- Couverture de l'émission de la

Päiväys. Date.	Kultakassa. Encaisse or.	Suomen hopearahaa. Monnaie d'argent finlandaise.	Ulkomaisia valuuttoja. Valeurs étrangères.		
			Obligatsioneja. Obligations.	Kirjeenvaihtajia. Comptes courants.	Seteleitä ja kuponkeja. Billets de banque et coupons.
1	2	3	4	5	6
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
Elokuu 8	42 625 700	544 100	161 439 200	109 216 700	1 433 500
15	42 625 700	544 100	161 439 200	103 802 900	1 664 000
23	42 624 600	544 100	161 439 200	114 083 300	431 000
31	42 624 600	544 100	161 439 200	125 654 400	552 600
Syyskuu 8	42 624 600	544 100	161 429 200	128 975 000	601 200
15	42 624 600	544 100	161 429 200	136 132 500	754 200
23	42 624 600	544 100	161 427 900	108 688 700	1 384 000
30	42 624 600	544 200	161 427 900	106 953 700	1 433 400
Lokakuu 8	42 624 600	544 200	161 419 300	129 157 300	1 178 100
15	42 624 600	544 200	161 440 700	127 424 100	751 100
22	42 624 600	544 200	161 440 700	144 332 000	1 021 400
31	42 624 600	544 200	160 905 100	130 515 400	1 253 500
Marraskuu 8	42 624 600	544 200	160 889 700	201 502 000	1 622 700
15	42 624 600	546 800	159 148 600	192 511 000	487 000
23	42 624 600	546 800	159 148 600	166 546 500	501 600
30	42 624 600	546 800	159 146 100	149 918 200	432 600
Joulukuu 8	42 624 600	546 900	159 146 100	171 877 100	513 000
15	42 624 600	546 900	158 006 600	174 858 400	559 100
23	42 624 700	546 900	158 006 600	253 196 700	646 800
31	42 624 600	546 900	9 237 700	215 711 600	773 700
			2)		
Korkein Maximum	$\frac{31}{3}$ 42 626 200	$\frac{8}{12}$ 546 900	$\frac{30}{6}$ 179 815 200	$\frac{23}{12}$ 253 196 700	$\frac{15}{8}$ 1 664 000
Alin Minimum	$\frac{23}{8}$ 42 624 600	$\frac{8}{1}$ 537 000	$\frac{15}{12}$ 158 006 600	$\frac{23}{4}$ 60 497 000	$\frac{15}{4}$ 179 100
Vaihtelu Écart	1 600	11 900	21 808 600	192 699 700	1 484 900
Keskim. Moyenne	42 625 300	541 000	166 380 400	126 265 500	722 600

1) Tähän sisältyy kotimaisia vekseleitä 627.445.100 markkaa, jotka uusien setelintantomääräysten mukaisesti on luettu setelien lisäkatteseen. Y compris également les effets en marcs finlandais, Fmk. 627 445 100 qui, d'après les nouvelles dispositions législatives, rentrent dans la couverture des billets.

antoa vastaavat varat vuonna 1921.

Banque de Finlande en 1921.

		Valtion sitoumuksia. <i>Engagements de l'Etat.</i>			
Vekseleitä. <i>Effets.</i>	Obligatsioneja Suomen rahassa. <i>Obligations en monnaie finlandaise.</i>	Lyhytaikaisia sitoumuksia. <i>Avances à court terme.</i>	Yhteensä. <i>Total.</i>		Päiväys. <i>Date.</i>
7	8	9	10		11
Mk.	Mk.	Mk.	Mk.		
268 126 300	457 084 600	288 415 000	1 328 885 100		Elokuu 8
267 764 500	457 084 200	278 415 000	1 313 339 600		15
268 696 500	458 077 200	268 415 000	1 314 310 900		23
275 207 800	479 112 400	258 415 000	1 348 550 100		31
268 472 700	496 684 200	238 415 000	1 337 746 000		Syyskuu 8
287 855 900	496 439 500	218 415 000	1 344 195 000		15
277 590 200	512 714 700	218 415 000	1 323 389 200		23
264 114 000	512 831 900	218 415 000	1 308 344 700		30
271 314 600	512 158 300	218 415 000	1 336 811 400		Lokakuu 8
282 843 800	511 646 500	218 415 000	1 345 690 000		15
271 124 700	515 551 800	218 415 000	1 355 054 400		22
279 247 200	517 976 000	218 415 000	1 351 481 000		31
285 333 700	519 345 000	218 415 000	1 430 276 900		Marraskuu 8
262 203 600	519 686 600	218 415 000	1 395 623 200		15
250 750 400	520 765 200	218 415 000	1 359 298 700		23
246 364 600	519 934 600	212 265 000	1 331 232 500		30
214 899 100	519 646 900	212 265 000	1 321 518 700		Joulukuu 8
215 932 900	519 568 900	212 265 000	1 324 362 400		15
157 616 400	520 896 400	212 265 000	1 345 799 500		23
8 347 600	525 464 300	303 918 600	1) 1 734 070 100		31
2)		2)	2)		
¹⁵ / ₉ 287 855 900	²³ / ₁₂ 520 896 400	¹⁵ / ₂ 479 734 200	²³ / ₃ 1 505 030 300		{ Korkein
⁸ / ₁ 69 141 300	¹⁵ / ₆ 437 799 500	³⁰ / ₁₁ 212 265 000	³⁰ / ₉ 1 308 344 700		{ Maximum
218 714 600	83 096 900	267 469 200	196 655 600		{ Alin
230 808 500	483 257 900	337 867 400	1 385 666 400		{ Minimum
					{ Vaihtelu
					{ Écart
					{ Keskim.
					{ Moyenne

2) Allaoleviin lukuihin ei sisälly joulukuun 31 p:n lukuja, koska nämä uusien setelinantomääräysten vuoksi eivät ole täysin verrattavissa vuoden muissa bilansseissa esiintyviin lukuihin. *Dans ces chiffres ne sont pas compris ceux du 31 décembre, étant donné qu'en vertu des nouvelles dispositions législatives sur l'émission des billets ils ne sont pas directement comparables avec les chiffres entrant dans les bilans précédents.*

12. Yleiskatsaus Suomen pankin kultakassaan vuosina 1914—1921.

Encaisse or de la Banque de Finlande en 1914—1921.

Vuosi. Année.	Korkein. Maximum.		Alin. Minimum.		Vaihtelu. Écart.	Keskimäärä. Moyenne.
	Päiväys. Date.	Määrä. Montant.	Päiväys. Date.	Määrä. Montant.		
1	2	3	4	5	6	7
		Mk.		Mk.	Mk.	Mk.
1914	31/10	43 012 400	30/5	35 090 500	7 921 900	39 332 200
1915	23/10	42 658 600	31/1	42 524 000	134 600	42 620 600
1916	15/6	42 666 900	7/11	42 613 300	53 600	42 653 500
1917	23/1	42 655 400	31/12	42 629 200	26 200	42 644 000
1918	23/6	42 675 000	8/5	42 634 400	40 600	42 655 200
1919	15/1	42 661 200	31/12	42 628 500	32 700	42 645 200
1920	15/1	42 628 600	15/3	42 613 300	15 300	42 620 500
1921	31/3	42 626 200	23/3	42 624 600	1 600	42 625 700

13. Suomen Pankin kultakassan suhde liikkeessä olevaan setelistöön vuosina 1914—1921.

Encaisse or, proportion par rapport à la circulation en 1914—1921.

Vuosi. Année.	Korkein. Maximum.		Alin. Minimum.		Vaihtelu. Écart.	Keskimäärä. Moyenne.
	Päiväys. Date.	Prosenttia. Pour cent.	Päiväys. Date.	Prosenttia. Pour cent.		
1	2	3	4	5	6	7
		0/0		0/0	0/0	0/0
1914	23/7	36.98	15/3	26.92	10.00	31.13
1915	8/1	30.73	23/12	18.39	12.34	23.64
1916	8/1	19.00	31/12	10.12	8.88	13.36
1917	23/1	10.34	8/12	5.45	4.89	7.19
1918	8/1	5.60	23/12	3.67	1.93	4.39
1919	23/8	4.45	8/1	3.75	0.70	4.05
1920	15/1	3.89	7/11	3.15	0.74	3.44
1921	15/1	3.27	15/3	2.85	0.42	3.08

14. Suomen Pankin kultakassan suhde vaadittaessa maksettaviin sitoumuksiin vuosina 1914—1921.

Encaisse or, proportion par rapport aux engagements à vue en 1914—1921.

Vuosi. Année.	Korkein. Maximum.		Alin. Minimum.		Vaihtelu. Écart.	Keskimäärä. Moyenne.
	Päiväys. Date.	Prosenttia. Pour cent.	Päiväys. Date.	Prosenttia. Pour cent.		
1	2	3	4	5	6	7
		0/0		0/0	0/0	0/0
1914	23/7	28.13	8/8	22.79	5.34	25.15
1915	8/1	22.42	31/12	11.01	11.41	16.43
1916	8/1	10.92	15/12	7.31	3.61	9.01
1917	8/1	7.48	23/11	3.83	3.65	5.17
1918	15/1	4.13	31/12	3.12	1.01	3.67
1919	31/7	3.90	8/1	3.19	0.71	3.48
1920	15/1	3.37	23/10	2.84	0.53	3.11
1921	22/1	3.01	23/3	2.65	0.36	2.80

15. Suomen Pankin setelinantoa vastaavain varain kokoonpano vuoden 1921 lopussa.

Détail de la couverture de l'émission de billets de la Banque de Finlande à la fin de l'année 1921.

	Määrä. Montant.		Prosenttia. Pour cent.
	Mk.	p.	
Varsinainen kate: — Couverture ordinaire:			
Kultakassa	42 624 645	19	16.50
Encaisse or			
Ulkomaisia kirjeenvaihtajia	215 711 564	04	83.50
Comptes courants à l'étranger			
Total — Total	258 336 209	23	100.00
Lisäkate: — Couverture supplémentaire:			
Ulkomaan setelirahaa ja kuponkeja	773 738	75	0.05
Billets de banque et coupons en monnaies étrangères ..			
Ulkomaisia vekseleitä	8 347 629	72	0.57
Effets payables à l'étranger			
Obligatsioneja ulkomaan rahassa	9 237 741	15	0.62
Obligations en monnaies étrangères			
Suomen hopearahaa	546 892	—	0.04
Monnaie d'argent finlandaise			
Valtion lyhytaikaisia sitoumuksia	303 918 600	—	20.59
Avances à l'Etat à court terme			
Suomen valtio-obligatsioneja Suomessa	525 464 258	06	35.61
Obligations d'Etat en monnaie finlandaise			
Vekseleitä Suomessa	627 445 068	86	42.52
Effets payables en Finlande			
Total — Total	1 475 733 928	54	100.00

16. Suomen Pankin vaadittaessa

Engagements à vue de la

Päiväys. Date.	Liikkeessä olevia seteleitä. Billets en circulation.	Liikkeessä olevia posti-vekseleitä. Mandats émis par la Banque.	Liikkeessä olevia osotuksia Pietarinn konttorin. Mandats émis par la Banque sur la Succursale de Pétersb.	Pano- ja ottotili, Comptes courants	
				valtio- rahaston. du Trésor.	muiden. Autres.
1	2	3	4	5	6
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
Tammikuu 8	1 327 798 800	6 040 000	51 400	32 796 400	70 846 900
15	1 304 508 900	5 169 500	51 400	31 822 400	82 225 100
22	1 303 164 100	5 143 300	51 400	25 846 000	66 196 300
31	1 348 757 900	3 913 500	51 400	—	69 480 300
Helmikuu 8	1 378 501 500	2 402 000	51 400	—	70 683 500
15	1 396 285 200	3 637 600	51 400	—	74 640 300
23	1 421 200 300	2 867 400	51 400	7 913 800	72 341 100
28	1 464 380 300	2 634 700	51 400	10 469 500	34 662 800
Maaliskuu 8	1 491 451 000	4 230 800	51 400	8 712 100	66 311 000
15	1 493 342 000	4 231 100	51 400	1 566 500	86 661 800
23	1 479 869 000	5 217 700	51 400	22 889 000	80 720 400
31	1 476 025 700	5 530 600	51 400	21 031 300	59 708 000
Huhtikuu 8	1 448 455 200	3 318 700	51 400	21 578 000	59 688 100
15	1 443 173 900	2 228 100	51 400	21 355 700	63 769 200
23	1 423 605 200	2 989 100	51 400	22 418 600	65 817 300
30	1 451 440 900	3 839 700	51 400	2 766 600	49 721 500
Toukokuu 7	1 440 727 100	4 037 200	51 400	1 752 800	84 325 100
14	1 415 915 500	3 413 500	51 400	23 401 700	87 690 700
23	1 385 289 400	4 058 400	51 400	116 377 900	76 782 200
31	1 404 905 000	5 874 200	51 400	75 548 200	60 127 400
Kesäkuu 8	1 397 368 500	4 701 700	51 400	70 626 300	75 453 200
15	1 392 109 700	4 078 300	51 400	54 624 900	63 741 900
23	1 389 286 900	2 683 800	51 400	41 045 700	69 919 700
30	1 398 586 200	4 353 800	51 400	19 342 800	64 789 900
Heinäkuu 8	1 375 424 500	2 397 000	51 400	35 841 100	75 434 800
15	1 354 388 800	3 140 800	51 400	60 373 300	68 365 200
23	1 330 516 000	3 455 500	51 400	52 807 900	77 201 400
30	1 357 741 100	2 886 000	51 400	32 518 000	78 765 900

maksettavat sitoumukset vuonna 1921.

Banque de Finlande en 1921.

Perityitä vekseleitä. <i>Effets encaissés.</i>	Valtiolainain vuosimaksuja. <i>Annuités des emprunts d'Etat.</i>	Ulkomaisia kirjeenvaihtajia. <i>Comptes courants à l'étranger.</i>	Eri tilejä. <i>Divers.</i>	Yhteensä. <i>Total.</i>	Päiväys. <i>Date.</i>
7	8	9	10	11	12
Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	
181 700	3 978 600	6 004 700	3 913 800	1 451 612 300	Tammik. 8
201 800	2 277 800	5 912 800	658 100	1 432 827 800	15
120 700	1 049 300	8 311 600	4 231 800	1 414 114 500	22
130 600	4 074 800	8 488 100	6 871 500	1 441 768 100	31
125 200	1 983 700	6 797 700	3 315 300	1 463 860 300	Helmikuu 8
315 000	1 847 100	7 910 500	8 408 400	1 493 065 500	15
229 400	251 600	9 888 900	14 768 600	1 529 512 500	23
257 900	205 300	9 725 300	1 180 400	1 523 567 600	28
152 300	—	13 744 300	3 779 900	1 588 492 800	Maaliskuu 8
117 400	74 200	12 698 600	3 419 400	1 602 162 400	15
450 000	—	13 802 400	7 002 100	1 610 002 000	23
363 700	3 549 700	15 016 300	9 031 900	1 590 308 600	31
3 465 600	2 357 200	15 627 400	7 352 300	1 561 893 900	Huhtikuu 8
3 641 200	379 400	15 041 900	2 216 900	1 551 857 700	15
1 700 900	202 400	15 169 200	2 254 800	1 534 208 900	23
801 300	—	15 426 600	6 503 200	1 530 551 200	30
2 154 300	—	14 963 300	4 725 700	1 552 736 900	Toukokuu 7
2 684 800	—	15 048 700	2 849 400	1 551 055 700	14
788 400	—	14 342 300	3 412 900	1 601 102 900	23
2 052 700	765 900	15 062 800	14 854 700	1 579 242 300	31
1 683 800	745 700	14 675 900	7 819 300	1 573 125 800	Kesäkuu 8
416 700	740 700	15 385 900	5 931 000	1 537 080 500	15
922 000	602 900	20 854 900	6 090 100	1 531 457 400	23
1 431 200	585 200	19 749 100	4 594 000	1 513 483 600	30
275 500	3 097 600	16 277 900	3 467 800	1 512 267 600	Heinäkuu 8
1 894 800	2 217 800	17 244 700	5 760 900	1 513 437 700	15
707 000	1 343 000	17 798 100	7 158 600	1 491 038 900	23
1 225 300	5 120 700	18 462 800	1 003 400	1 497 774 600	30

16. (Jatk.) Suomen Pankin vaadittaessa

Engagements à vue de la

Päiväys. Date.	Liikkeessä olevia seteleitä. Billets en circulation.	Liikkeessä olevia posti-vekseleitä. Mandats émis par la Banque.	Liikkeessä olevia osotuksia Pietarin konttorin. Mandats émis par la Banque sur la Succurs. de Pétersb.	Pano- ja ottotili, Comptes courants.	
				valtio- rahaston. du Trésor.	muiden. Autres.
1	2	3	4	5	6
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
Elokuu 8	1 353 034 000	2 392 500	51 400	45 519 000	55 895 800
15	1 343 760 200	2 478 600	51 400	40 477 300	55 493 800
23	1 336 959 500	2 215 200	51 400	56 654 900	74 862 200
31	1 379 062 800	2 472 100	51 400	48 491 400	49 211 300
Syyskuu 8	1 389 167 300	842 800	51 400	37 534 000	62 124 700
15	1 401 880 100	2 366 900	51 400	31 345 600	58 592 700
23	1 386 892 300	2 396 300	51 400	58 485 200	43 686 500
30	1 445 735 300	3 067 600	51 400	17 462 200	42 808 800
Lokakuu 8	1 398 816 800	3 692 900	51 400	35 908 400	63 443 300
15	1 383 277 700	2 637 300	51 400	81 294 900	43 585 500
22	1 357 405 900	2 249 800	51 400	124 644 400	42 350 700
31	1 382 667 600	2 797 500	51 400	55 880 600	63 515 800
Marraskuu 8	1 363 254 000	3 851 000	51 400	92 174 300	89 539 300
15	1 333 897 200	2 540 600	51 400	115 867 500	69 207 600
23	1 303 548 000	4 306 700	51 400	121 941 600	62 756 600
30	1 327 057 500	2 634 000	51 400	106 137 400	51 324 700
Joulukuu 8	1 330 841 200	2 946 600	51 400	87 295 200	36 746 600
15	1 333 563 000	1 670 900	51 400	92 097 500	40 993 000
23	1 346 365 800	2 273 500	51 400	57 596 400	91 070 800
31	1 356 108 100	2 831 400	—	128 562 800	57 855 000
Korkein Maximum	15/8 1 493 342 000	8/1 6 040 000	8/1 51 400	31/12 128 562 800	23/12 91 070 800
Allin Minimum	22/1 1 303 164 100	8/9 842 800	8/1 51 400	31/1 —	28/2 34 662 800
Vaihtelu Écart	190 177 900	5 197 200	—	128 562 800	56 408 000
Keskimäärä Moyenne	1 385 781 500	3 357 000	51 400	46 891 600	64 816 000

maksettavat sitoumukset vuonna 1921.

Banque de Finlande en 1921.

Perityitä vekseleitä. <i>Effets encaissés.</i>	Valtiolainain vuosimaksuja. <i>Annuités des emprunts d'Etat.</i>	Ulkomaisia kirjeenvaihtajia. <i>Comptes courants à l'étranger.</i>	Eri tilejä. <i>Divers.</i>	Yhteensä. <i>Total.</i>	Päiväys. <i>Date.</i>
7	8	9	10	11	12
Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	
1 626 500	1 096 300	18 366 900	6 045 400	1 484 027 800	Elokuu 8
1 195 000	1 087 700	18 883 600	8 780 400	1 472 208 000	15
1 044 300	970 900	18 239 500	1 284 100	1 492 282 000	23
1 715 200	918 400	17 502 700	6 316 400	1 505 741 700	31
1 954 800	829 900	17 571 300	9 977 000	1 520 053 200	Syyskuu 8
871 400	816 300	17 467 800	3 617 800	1 517 010 000	15
1 528 900	793 200	16 878 500	—	1 510 712 300	23
681 600	3 983 300	16 172 100	—	1 499 962 300	30
857 500	2 307 600	16 505 400	—	1 521 583 300	Lokakuu 8
727 300	442 400	16 455 100	—	1 528 471 600	15
932 500	218 700	16 345 000	—	1 544 198 400	22
1 146 200	2 032 900	16 128 500	—	1 524 220 500	31
605 200	1 976 100	16 054 400	—	1 567 505 700	Marraskuu 8
1 518 900	1 877 500	14 634 800	—	1 539 595 500	15
256 900	1 804 500	12 349 600	—	1 507 015 300	23
895 800	1 638 800	12 192 700	—	1 501 932 300	30
970 500	1 618 700	12 270 600	—	1 472 740 800	Joulukuu 8
690 500	1 619 700	12 152 800	—	1 482 838 800	15
400 400	1 539 100	13 751 100	—	1 513 048 500	23
642 500	7 451 600	12 609 600	28 155 600	1 594 216 600	31
¹⁵ / ₄ 3 641 200	³¹ / ₁₂ 7 451 600	²³ / ₆ 20 854 900	—	²³ / ₃ 1 610 002 000	f Korkein \ Maximum
¹⁵ / ₃ 117 400	⁸ / ₃ —	¹⁵ / ₁ 5 912 800	—	²² / ₁ 1 414 114 500	f Alin \ Minimum
3 523 800	7 451 600	14 942 100	—	195 887 500	f Vaihtelu \ Écart
1 015 700	1 509 300	14 415 900	—	1 522 352 400	f Keskimäärä \ Moyenne

17. Suomen Pankin kotimainen *Prêts intérieurs accordés par la*

Päiväys. <i>Date.</i>	Yksityisten tai pankkien velka. <i>Dettes des particuliers et des banques privées.</i>					
	Hypoteekki- lainoja. <i>Prêts hypothé- caires.</i>	Kassakredi- tiivejä. <i>Crédits de caisse.</i>	Liikevekseleitä. <i>Effets de commerce.</i>		Valtion sitoumuksia. <i>Engagements de l'Etat.</i>	
			Suoraan dis- kontattuja. <i>Directement escomptés.</i>	Rediskontat- tuja. <i>Réescomptés.</i>	Rediskontat- tuja valtio- vekseleitä. <i>Bons du Trésor réescomptés.</i>	Ehdollisesti myytyjä valtio- obligatsioneja. ¹⁾ <i>Obligations de l'Etat vendues conditionnelle- ment. 1)</i>
1	2	3	4	5	6	7
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
Tammik. 8	32 924 000	2 289 000	80 029 600	134 511 200	78 200 000	112 273 000
15	32 918 600	2 306 400	76 626 500	124 271 900	72 200 000	104 773 000
22	32 912 600	1 494 800	86 330 400	108 787 200	61 200 000	104 773 000
31	32 860 000	1 088 800	83 564 100	107 729 700	75 500 000	119 773 000
Helmikuu 8	32 535 000	1 921 500	92 230 700	111 006 700	95 500 000	108 773 000
15	30 535 000	2 014 100	93 678 600	110 361 800	119 000 000	110 788 000
23	59 532 000	2 270 100	103 420 800	119 159 700	119 000 000	113 773 000
28	30 532 000	2 232 900	103 624 400	156 175 700	96 000 000	110 771 000
Maaliskuu 8	30 498 500	2 227 000	74 600 300	189 326 700	116 650 000	82 773 000
15	30 498 500	2 374 300	75 975 300	160 461 300	115 650 000	114 771 000
23	30 498 500	1 907 400	76 280 000	156 602 300	121 650 000	100 773 000
31	30 406 400	2 112 900	88 292 300	143 436 600	119 650 000	98 773 000
Huhtikuu 8	30 406 400	2 135 900	96 274 100	137 763 700	107 150 000	87 273 000
15	30 436 400	1 856 100	93 857 000	124 812 300	110 150 000	91 273 000
23	30 680 400	2 116 200	117 269 500	112 963 400	76 150 000	96 273 000
30	30 680 300	2 191 200	116 541 300	105 022 700	66 150 000	107 273 000
Toukokuu 7	30 673 800	2 346 600	112 614 400	104 923 800	65 150 000	120 273 000
15	30 727 900	2 711 700	119 577 900	101 519 500	57 650 000	120 273 000
23	31 393 200	2 907 900	116 979 400	146 401 800	62 650 000	119 273 000
31	31 392 900	2 937 200	124 630 000	160 562 900	51 650 000	95 273 000
Kesäkuu 8	31 390 700	2 611 000	130 776 400	156 429 900	51 650 000	75 273 000
15	31 390 700	2 569 700	129 238 100	156 031 300	51 650 000	66 271 000
23	31 382 800	2 360 400	131 052 500	186 662 200	16 650 000	67 271 000
30	31 379 800	1 949 200	129 953 400	174 865 500	13 650 000	67 271 000
Heinäkuu 8	31 183 600	2 771 200	140 591 400	161 342 300	6 150 000	67 022 000
15	32 353 500	2 738 500	138 616 800	163 252 300	6 150 000	67 022 000
23	32 279 800	3 001 800	139 601 200	171 317 200	6 150 000	66 024 000
30	31 989 800	3 362 500	138 420 700	175 028 400	6 150 000	67 523 000

¹⁾ Valtio-obligatsioneja, joita yksityispankit tehdyn sopimuksen nojalla ovat myyneet nimellisarvoaan Suomen Pankille, kuitenkin velvollisuudella ostaa ne määräajan kuluttua takaisin. — *Obligations d'Etat que les banques privées ont vendu à la Banque de Finlande à leur valeur nominale, cependant avec l'obligation de les racheter après certain délai.*

lainananto vuonna 1921.

Banque de Finlande en 1921.

Valtion velka. <i>Dettes de l'Etat.</i>						
Yhteensä. <i>Total.</i>	Obligat- sioneja. ²⁾ <i>Obligations. ²⁾</i>	Vekseleitä. <i>Effets.</i>	Ylityksiä pano- ja otto- tilillä. <i>Dispositions sur le compte de l'Etat excé- dant l'avoir.</i>	Yhteensä. <i>Total.</i>	Yhteensä. <i>Total général.</i>	Päiväys. <i>Date.</i>
8	9	10	11	12	13	14
Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	
440 226 800	85 489 600	351 265 000	—	436 754 600	876 981 400	Tammik. 8
413 096 400	85 489 600	351 265 000	—	436 754 600	849 851 000	15
395 498 000	85 489 600	351 265 000	—	436 754 600	832 252 600	22
420 515 600	85 489 600	351 265 000	—	436 754 600	857 270 200	31
441 966 900	85 489 600	351 265 000	14 494 600	451 249 200	893 216 100	Helmikuu 8
466 377 500	85 489 600	351 265 000	9 469 200	446 223 800	912 601 300	15
517 155 600	85 489 600	351 265 000	—	436 754 600	953 910 200	23
499 336 000	85 489 600	351 265 000	—	436 754 600	936 090 600	28
496 075 500	85 488 400	351 265 000	—	436 753 400	932 828 900	Maaliskuu 8
499 730 400	85 482 100	351 265 000	—	436 747 100	936 477 500	15
487 711 200	85 481 500	351 265 000	—	436 746 500	924 457 700	23
482 671 200	85 481 100	351 265 000	—	436 746 100	919 417 300	31
461 003 100	85 477 600	351 265 000	—	436 742 600	897 745 700	Huhtikuu 8
452 384 800	85 469 200	351 265 000	—	436 734 200	889 119 000	15
435 452 500	85 468 400	351 265 000	—	436 733 400	872 185 900	23
427 858 500	85 468 300	351 265 000	—	436 733 300	864 591 800	30
435 981 600	85 468 200	351 265 000	—	436 733 200	872 714 800	Toukokuu 7
432 460 000	85 456 300	351 265 000	—	436 721 300	869 181 300	15
479 605 300	85 456 300	351 265 000	—	436 721 300	916 326 600	23
466 446 000	85 456 000	341 265 000	—	426 721 000	893 167 000	31
448 131 000	85 455 500	341 265 000	—	426 720 500	874 851 500	Kesäkuu 8
437 150 800	85 449 500	322 265 000	—	407 714 500	844 865 300	15
435 378 900	85 447 500	322 265 000	—	407 712 500	843 091 400	23
419 068 900	85 446 600	323 265 000	—	408 711 600	827 780 500	30
409 060 500	85 441 500	323 265 000	—	408 706 500	817 767 000	Heinäkuu 8
410 133 100	85 431 400	323 265 000	—	408 696 400	818 829 500	15
418 374 000	85 458 100	292 265 000	—	377 723 100	796 097 100	23
422 474 400	85 458 100	282 265 000	—	367 723 100	790 197 500	30

²⁾ Näihin sisältyvät, lukuunottamatta Pankin aseman vahvistukseksi v. 1918 annettuja valtio-obligat-sioneja, 350 milj. markkaa, kaikki Suomen Pankin vuoden 1914 jälkeen ostamat valtio-obligatsioonit ja valtiolta takaisinmyyntioikeudella ostetut muut obligatsioonit. — *Inclus toutes les obligations de l'Etat achetées par la Banque de Finlande après 1914, et les autres obligations achetées à l'Etat avec droit de revente, à l'exception des obligations d'Etat, 350 millions de marks, émises en 1918 dans le but de fortifier la situation de la Banque.*

17. Suomen Pankin kotimainen

Prêts intérieurs accordés par la

Päiväys. Date.	Yksityisten tai pankkien velka. Dettes de particuliers et des banques privées.					
	Hypoteekki- lainoja. Prêts hypothé- caires.	Kassakredi- tiivejä. Crédits de caisse.	Liikeveksleitä. Effets de commerce.		Valtion sitoumuksia. Engagements de l'Etat.	
			Suoraan dis- kontattuja. Directement escomptés.	Rediskontat- tuja. Réescomptés.	Rediskontat- tuja valtio- veksleitä. Bons du Trésor réescomptés.	Ehdollisesti myytyjä valtio- obligationeja. Obligations de l'Etat vendues conditionnelle- ment.
1	2	3	4	5	6	7
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
Elokuu 8	31 966 800	1 890 200	141 780 200	184 109 800	6 150 000	67 222 000
15	32 036 800	1 917 600	130 478 100	196 819 500	6 150 000	67 222 000
23	32 036 300	2 621 400	128 644 400	218 897 600	6 150 000	68 215 000
31	31 586 300	2 068 700	133 166 000	213 415 700	6 150 000	88 865 000
Syyskuu 8	32 179 800	2 232 200	130 724 500	232 699 000	6 150 000	106 237 400
15	34 679 800	240 100	133 484 500	221 967 100	6 150 000	105 244 400
23	34 679 800	695 400	133 841 600	243 072 000	6 150 000	121 237 400
30	34 674 800	654 600	133 874 400	264 902 300	6 150 000	121 242 500
Lokakuu 8	34 674 800	746 100	134 219 100	282 840 000	6 150 000	120 238 400
15	34 674 800	1 054 600	134 188 100	284 205 900	6 150 000	119 284 000
22	31 321 000	837 800	128 520 100	287 567 400	6 150 000	118 291 000
31	31 321 000	1 003 800	134 694 900	268 166 600	6 150 000	120 281 000
Marraskuu 8	31 321 000	994 300	131 897 800	259 091 900	6 150 000	121 281 000
15	31 851 000	1 014 300	133 523 700	242 795 100	6 150 000	121 281 000
23	32 035 700	816 800	137 066 000	256 958 300	6 150 000	121 281 000
30	32 035 200	1 100 000	132 921 100	286 037 900	—	120 281 000
Joulukuu 8	29 035 200	860 900	138 007 700	283 904 500	—	121 274 000
15	29 016 600	399 500	142 332 000	314 242 300	—	121 274 000
23	29 004 600	512 500	151 669 700	335 010 300	—	121 274 000
31	28 434 600	1 196 000	231 493 600	395 951 500	—	121 274 000
Korkein Maximum	23/2 59 532 000	30/7 3 362 500	23/12 151 669 700	23/12 335 010 300	23/3 121 650 000	8/11 121 281 000
Alin Minimum	31/12 28 434 600	15/9 240 100	8/3 74 600 300	15/5 101 519 500	30/11 —	23/7 66 024 000
Vaihtelu Écart	31 097 400	3 122 400	77 069 400	233 490 800	121 650 000	55 257 000
Keskimäärä Moyenne	32 186 600	1 826 300	118 631 500	188 030 500	42 444 800	101 176 000

1) Allaoleviin lukuihin ei sisälly joulukuun 31 p:n lukuja, koska nämä uusien setelinantomääräysten vuoksi eivät ole täysin verrattavissa vuoden muissa bilansseissa esiintyviin lukuihin.

lainananto vuonna 1921. — (Jatk.)

Banque de Finlande en 1921.

		Valtion velka. Dettes de l'Etat.					
Yhteensä. Total.	Obligatsioneja. Obligations.	Vekseleitä. Effets.	Ylityks.ä pano- ja ottotilillä. Disposi- tions sur le compte de l'Etat excé- dant l'avoir.	Yhteensä. Total.	Yhteensä. Total général.	Päiväys. Date.	
8	9	10	11	12	13	14	
Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.		
433 119 000	85 437 700	282 265 000	—	367 702 700	800 821 700	Elokuu 8	
434 624 000	85 437 300	272 265 000	—	357 702 300	792 326 300	15	
456 564 700	85 437 300	262 265 000	—	347 702 300	804 267 000	23	
475 251 700	85 822 500	252 265 000	—	338 087 500	813 339 200	31	
510 222 900	86 021 900	232 265 000	—	318 286 900	828 509 800	Syyskuu 8	
501 765 900	86 770 200	212 265 000	—	299 035 200	800 801 100	15	
539 676 200	87 052 400	212 265 000	—	299 317 400	838 993 600	23	
561 498 600	87 164 500	212 265 000	—	299 429 500	860 928 100	30	
578 868 400	87 495 000	212 265 000	—	299 760 000	878 628 400	Lokakuu 8	
579 557 400	87 937 600	212 265 000	—	300 202 600	879 760 000	15	
572 687 300	92 835 900	212 265 000	—	305 100 900	877 788 200	22	
561 617 300	93 270 100	212 265 000	—	305 535 100	867 152 400	31	
550 736 000	93 639 100	212 265 000	—	305 904 100	856 640 100	Marraskuu 8	
536 615 100	93 980 700	212 265 000	—	306 245 700	842 860 800	15	
554 307 800	95 059 300	212 265 000	—	307 324 300	861 632 100	23	
572 375 200	95 228 600	212 265 000	—	307 493 600	879 868 800	30	
573 082 300	95 206 900	212 265 000	—	307 471 900	880 554 200	Joulukuu 8	
607 264 400	95 128 900	212 265 000	—	307 393 900	914 658 300	15	
637 471 100	96 456 400	212 265 000	—	308 721 400	946 192 500	23	
778 349 700	55 671 300	303 918 600	—	359 539 900	1 137 939 600	31	
1)		1)		1)	1)		
²³ / ₁₂ 637 471 100	²³ / ₁₂ 96 456 400	⁸ / ₁ 351 265 000	—	⁸ / ₂ 451 249 200	²³ / ₂ 953 910 200	{ Korkein { Maximum	
²² / ₁ 395 498 000	³¹ / ₁₂ 55 671 300	¹⁵ / ₈ 212 265 000	—	¹⁵ / ₈ 299 035 200	³⁰ / ₇ 790 197 500	{ Alin { Minimum	
241 973 100	40 785 100	139 000 000	—	152 214 000	163 712 700	{ Vaihtelu { Écart	
484 864 500	86 754 400	294 009 700	—	381 935 300	866 799 800	{ Keskim. { Moyenne	

1) Dans ces chiffres ne sont pas compris ceux du 31 décembre, étant donné qu'en vertu des nouvelles dispositions législatives sur l'émission des billets ils ne sont pas directement comparables avec les chiffres entrant dans les bilans précédents.

18. Suomen Pankin kotimainen lainananto yksityisille tai

Prêts intérieurs accordés par la Banque de Finlande aux particuliers

Kuukausi. <i>Mois.</i>	1914		1915	
	Määrä. <i>Montant.</i>	Lisäys (+) tai vähennys (—). <i>Augmentation (+) ou diminution (—).</i>	Määrä. <i>Montant.</i>	Lisäys (+) tai vähennys (—). <i>Augmentation (+) ou diminution (—).</i>
1	2	3	4	5
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
Tammikuu	105 129 800	— 4 875 500	88 951 200	— 1 682 700
Helmikuu	108 038 800	+ 2 909 000	88 975 800	+ 24 600
Maaliskuu	103 495 800	— 4 543 000	84 666 000	— 4 309 800
Huhtikuu	105 414 100	+ 1 918 300	82 736 400	— 1 929 600
Toukokuu	105 150 900	— 263 200	81 237 100	— 1 499 300
Kesäkuu	102 680 700	— 2 470 200	79 524 900	— 1 712 200
Heinäkuu	101 970 600	— 710 100	77 624 500	— 1 900 400
Elokuu	115 203 100	+ 13 232 500	74 197 000	— 3 427 500
Syyskuu	105 529 200	— 9 673 900	73 178 500	— 1 018 500
Lokakuu	102 187 700	— 3 341 500	71 571 900	— 1 606 600
Marraskuu	98 375 700	— 3 812 000	70 076 300	— 1 495 600
Joulukuu	90 633 900	— 7 741 800	63 721 400	— 6 354 900

Kuukausi. <i>Mois.</i>	1918		1919	
	Määrä. <i>Montant.</i>	Lisäys (+) tai vähennys (—). <i>Augmentation (+) ou diminution (—).</i>	Määrä. <i>Montant.</i>	Lisäys (+) tai vähennys (—). <i>Augmentation (+) ou diminution (—).</i>
1	2	3	5	4
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
Tammikuu	47 386 800	— 1 398 400	90 759 400	— 13 850 900
Helmikuu	47 813 900	+ 427 100	85 530 300	— 5 229 100
Maaliskuu	48 125 600	+ 311 700	163 248 300	+ 77 718 000
Huhtikuu	48 386 200	+ 260 600	209 078 000	+ 45 829 700
Toukokuu	51 041 600	+ 2 655 400	233 233 400	+ 24 155 400
Kesäkuu	53 371 600	+ 2 330 000	189 085 200	— 44 148 200
Heinäkuu	60 372 100	+ 7 000 500	141 342 400	— 47 742 800
Elokuu	60 444 700	+ 72 600	165 249 700	+ 23 907 300
Syyskuu	61 292 500	+ 847 800	183 485 600	+ 18 235 900
Lokakuu	107 638 800	+ 46 346 300	256 586 600	+ 73 101 000
Marraskuu	90 144 000	— 17 494 800	284 495 900	+ 27 909 300
Joulukuu	104 610 300	+ 14 466 300	300 824 400	+ 16 328 500

pankeille kunkin kuukauden lopussa vuosina 1914—1921.
et aux banques privées à la fin de chaque mois en 1914—1921.

1916		1917		Kuukausi. Mois.
Määrä. Montant.	Lisäys (+) tai vähennys (—). Augmentation (+) ou diminution (—).	Määrä. Montant.	Lisäys (+) tai vähennys (—). Augmentation (+) ou diminution (—).	
6	7	8	8	10
Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	
59 047 700	— 4 673 700	41 224 000	— 2 722 700	Tammikuu
55 239 900	— 3 807 800	41 466 100	+ 242 100	Helmikuu
51 311 100	— 3 928 800	39 426 500	— 2 039 600	Maaliskuu
50 438 100	— 873 000	40 823 400	+ 1 396 900	Huhtikuu
48 971 600	— 1 466 500	43 350 800	+ 2 527 400	Toukokuu
49 072 800	+ 101 200	45 233 600	+ 1 882 800	Kesäkuu
46 111 400	— 2 961 400	47 588 900	+ 2 355 300	Heinäkuu
43 623 300	— 2 488 100	46 521 300	— 1 067 600	Elokuu
43 383 100	— 240 200	47 521 900	+ 1 000 600	Syyskuu
46 316 500	+ 2 933 400	46 719 000	— 802 900	Lokakuu
46 519 500	+ 203 000	45 106 900	— 1 612 100	Marraskuu
43 946 700	— 2 572 800	48 785 200	+ 3 678 300	Joulukuu

1920		1921		Kuukausi. Mois.
Määrä. Montant.	Lisäys (+) tai vähennys (—). Augmentation (+) ou diminution (—).	Määrä. Montant.	Lisäys (+) tai vähennys (—). Augmentation (+) ou diminution (—).	
6	7	8	9	10
Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	
283 292 500	— 17 531 900	420 515 600	— 9 062 900	Tammikuu
315 214 600	+ 31 922 100	499 336 000	+ 78 820 400	Helmikuu
404 640 200	+ 89 425 600	482 671 200	— 16 664 800	Maaliskuu
415 457 600	+ 10 817 400	427 858 500	— 54 812 700	Huhtikuu
369 466 300	— 45 991 300	466 446 000	+ 38 587 500	Toukokuu
370 282 200	+ 815 900	419 068 900	— 47 377 100	Kesäkuu
368 819 900	— 1 462 300	422 474 400	+ 3 405 500	Heinäkuu
480 959 200	+ 112 139 300	475 251 700	+ 52 777 300	Elokuu
542 929 400	+ 61 970 200	561 498 600	+ 86 246 900	Syyskuu
531 575 000	— 11 354 400	561 617 300	+ 118 700	Lokakuu
460 989 800	— 70 585 200	572 375 200	+ 10 757 900	Marraskuu
429 578 500	— 31 411 300	778 349 700	+ 205 974 500	Joulukuu

19. Suomen Pankin lainananto valtiolle

Prêts accordés par la Banque de Finlande à

Kuukausi. Mois.	1914		1915	
	Määrä. Montant.	Lisäys (+) tai vähennys (—). Augmentation (+) ou diminution (—).	Määrä. Montant.	Lisäys (+) tai vähennys (—). Augmentation (+) ou diminution (—).
1	2	3	4	5
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
Tammikuu	—	—	5 605 400	— 213 500
Helmikuu	—	—	4 775 800	— 829 600
Maaliskuu	—	—	4 675 000	— 100 800
Huhtikuu	—	—	4 174 200	— 500 800
Toukokuu	—	—	6 415 800	+ 2 241 600
Kesäkuu	—	—	6 193 200	— 222 600
Heinäkuu	—	—	5 858 100	— 335 100
Elokuu	—	—	5 410 200	— 447 900
Syyskuu	2 236 000	+ 2 236 000	9 540 000	+ 4 129 800
Lokakuu	2 136 000	— 100 000	11 890 000	+ 2 350 000
Marraskuu	1 688 000	— 448 000	14 662 000	+ 2 772 000
Joulukuu	5 818 900	+ 4 130 900	17 962 000	+ 3 300 000

Kuukausi. Mois.	1918		1919	
	Määrä. Montant.	Lisäys (+) tai vähennys (—). Augmentation (+) ou diminution (—).	Määrä. Montant.	Lisäys (+) tai vähennys (—). Augmentation (+) ou diminution (—).
1	2	3	4	5
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
Tammikuu	128 678 700	+ 1 292 700	330 930 200	— 25 000
Helmikuu	135 417 800	+ 6 739 100	333 150 300	+ 2 220 100
Maaliskuu	138 039 800	+ 2 622 000	330 760 200	— 2 390 100
Huhtikuu	147 653 700	+ 9 613 900	371 408 500	+ 40 648 300
Toukokuu	133 019 800	— 14 633 900	360 716 200	— 10 692 300
Kesäkuu	136 149 600	+ 3 129 800	402 863 600	+ 42 147 400
Heinäkuu	174 767 800	+ 38 618 200	414 619 700	+ 11 756 100
Elokuu	202 074 300	+ 27 306 500	435 640 200	+ 21 020 500
Syyskuu	226 421 600	+ 24 347 300	435 650 200	+ 10 000
Lokakuu	200 579 800	— 25 841 800	410 245 900	— 25 404 300
Marraskuu	287 707 300	+ 87 127 500	428 958 400	+ 18 712 500
Joulukuu	330 955 200	+ 43 247 900	428 589 200	— 369 200

kunkin kuukauden lopussa vuosina 1914—1921.

l'Etat à la fin de chaque mois en 1914—1921.

1916		1917		Kuukausi. Mois.
Määrä. Montant.	Lisäys (+) tai vähennys (—). Augmentation (+). ou diminution (—).	Määrä. Montant.	Lisäys (+) tai vähennys (—). Augmentation (+). ou diminution (—).	
6	7	8	9	10
Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	
22 219 000	+ 4 257 000	72 311 000	+ 6 349 400	Tammikuu
22 219 000	—	86 591 000	+ 14 280 000	Helmikuu
26 080 000	+ 3 861 000	96 591 000	+ 10 000 000	Maaliskuu
26 010 000	— 70 000	92 511 000	— 4 080 000	Huhtikuu
34 570 000	+ 8 560 000	107 011 000	+ 14 500 000	Toukokuu
34 570 000	—	161 661 000	+ 54 650 000	Kesäkuu
38 890 000	+ 4 320 000	199 361 000	+ 37 700 000	Heinäkuu
45 310 000	+ 6 420 000	219 721 000	+ 20 360 000	Elokuu
45 310 000	—	224 521 000	+ 4 800 000	Syyskuu
49 630 000	+ 4 320 000	178 276 000	— 46 245 000	Lokakuu
53 910 000	+ 4 280 000	178 386 000	+ 110 000	Marraskuu
65 961 600	+ 12 051 600	127 386 000	— 51 000 000	Joulukuu

1920		1921		Kuukausi. Mois.
Määrä. Montant.	Lisäys (+) tai vähennys (—). Augmentation (+). ou diminution (—).	Määrä. Montant.	Lisäys (+) tai vähennys (—). Augmentation (+). ou diminution (—).	
6	7	8	9	10
Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	
443 232 600	+ 14 643 400	436 754 600	—	Tammikuu
449 232 900	+ 6 000 300	436 754 600	—	Helmikuu
438 537 700	— 10 695 200	436 746 100	— 8 500	Maaliskuu
448 417 400	+ 9 879 700	436 733 300	— 12 800	Huhtikuu
466 882 900	+ 18 465 500	426 721 000	— 10 012 300	Toukokuu
474 306 500	+ 7 423 600	408 711 600	— 18 009 400	Kesäkuu
461 517 700	— 12 788 800	367 723 100	— 40 988 500	Heinäkuu
438 117 200	— 23 400 500	338 087 500	— 29 635 600	Elokuu
438 089 600	— 27 600	299 429 500	— 38 658 000	Syyskuu
436 859 200	— 1 230 400	305 535 100	+ 6 105 600	Lokakuu
436 835 500	— 23 700	307 493 600	+ 1 958 500	Marraskuu
436 754 600	— 80 900	359 589 900	+ 52 096 300	Joulukuu

20. Suomen Pankin

Bilan de la Banque de Finlande

V A R A T. A C T I E.	1 9 2 1	
	Mk.	p.
Kultakassa	42 624 645	19
<i>Encaisse or</i>		
Ulkomaisia kirjeenvaihtajia	215 711 564	04
<i>Comptes courants à l'étranger</i>		
Ulkomaan setelirahaa ja kuponkeja	773 738	75
<i>Billets de banque et coupons en monnaies étrangères</i>		
Ulkomaisia vekseleitä	8 347 629	72
<i>Effets payables à l'étranger</i>		
Obligatsioneja ulkomaan rahassa	9 237 741	15
<i>Obligations en monnaies étrangères</i>		
Suomen hopearahaa	546 892	—
<i>Monnaie d'argent finlandaise</i>		
Valtion lyhytaikaisia sitoumuksia	303 918 600	—
<i>Avances à l'Etat à court terme</i>		
Suomen valtio-obligatsioneja Suomen rahassa	525 464 258	06
<i>Obligations d'Etat en monnaie finlandaise</i>		
Vekseleitä Suomen rahassa	627 445 068	86
<i>Effets payables en Finlande</i>		
Hypoteekkilainoja	28 434 649	62
<i>Prêts hypothécaires</i>		
Kassakreditititit	1 195 972	—
<i>Crédits de caisse</i>		
Obligatsioneja Suomen rahassa	19 639 363	08
<i>Obligations en monnaie finlandaise</i>		
Rahaksi lyömätöntä hopeata	76 101	60
<i>Lingots d'argent</i>		
Suomen nikkelirahaa	8 083 716	50
<i>Monnaie de nickel finlandaise</i>		
Suomen vaskirahaa	268 622	21
<i>Monnaie de cuivre finlandaise</i>		
Tervakoski Osakeyhtiön osakkeita (Paperitehdas)	7 030 000	—
<i>Actions de Tervakoski Aktie Bolag (Papeteries)</i>		
Pankkikiinteistöt	6 000 000	—
<i>Immeubles</i>		
Kalustot	100	—
<i>Mobilier</i>		
Eri tilejä	13 490 863	80
<i>Divers</i>		
Kasvaneita korkoja	1 911 421	80
<i>Solde des intérêts</i>		
Yhteensä <i>Total</i>	1 820 200 948	88

tila vuoden 1921 lopussa.

à la fin de l'exercice 1921.

VELAT.		1921	
PASSIF.		Mk.	p.
Liikkeessä olevia seteleitä	} 1 356 108 067	—	
<i>Billets en circulation</i>			
Valtiorahaston pano- ja ottotilillä	} 128 562 847	44	
<i>Compte courant du Trésor</i>			
Muiden pano- ja ottotilillä	} 57 854 963	03	
<i>Autres comptes courants</i>			
Liikkeessä olevia postivekseleitä	} 2 831 423	05	
<i>Mandats émis par la Banque</i>			
Perityitä vekseleitä	} 642 476	12	
<i>Effets encaissés</i>			
Ulkomaisia kirjeenvaihtajia	} 12 609 580	10	
<i>Comptes courants à l'étranger</i>			
Valtiolainain vuotuismaksuja	} 7 451 583	74	
<i>Annuités d'emprunts d'Etat finlandais</i>			
Eri tilejä	} 28 155 650	63	
<i>Comptes divers</i>			
Kantarahasto	} 100 000 000	—	
<i>Capital</i>			
Vararahasto	} 50 000 000	—	
<i>Fonds de réserve</i>			
Pankkikiinteistöjen ja kaluston arvo	} 6 000 100	—	
<i>Immeubles et mobilier</i>			
Käyttämättömiä voittovaroja	} 69 984 257	27	
<i>Bénéfices disponibles</i>			
Yhteensä } Total }	1 820 200 948	38	
SETELINANTO.			
ÉMISSION DES BILLETS.			
Setelinanto-oikeus: — <i>Droit d'émission:</i>			
Kultakassa ja ulkomaisia kirjeenvaihtajia	} 258 336 209	23	
<i>Encaisse or et comptes courants à l'étranger</i>			
Setelinanto-oikeus sen lisäksi	} 1 500 000 000	—	
<i>Droit d'émission supplémentaire</i>			
Yhteensä } Total }	1 758 336 209	23	
Vähennystä puuttuvan lisäkatteen vuoksi	} 24 266 071	—	
<i>Insuffisance de la couverture du droit d'émission supplémentaire</i>			
Setelinanto-oikeus } Droit d'émission... }	1 734 070 137	77	
Käytetty setelinanto-oikeus: <i>Droit d'émission utilisé:</i>			
Liikkeessä olevia seteleitä	} 1 356 108 067	—	
<i>Billets en circulation</i>			
Vaadittaessa maksettavia sitoumuksia	} 238 108 524	11	
<i>Autres engagements à vue</i>			
Myönnettyistä kassakreditiiveistä nostamatta oleva määrä	} 472 028	—	
<i>Montant non utilisé des crédits de caisse consentis</i>			
Yhteensä } Total }	1 594 688 619	11	
Käyttämätön setelinanto-oikeus	} 139 381 518	66	
<i>Droit d'émission non utilisé</i>			
Yhteensä } Total }	1 734 070 137	77	

21. Suomen Pankin tila vuosien

Bilan de la Banque de Finlande à la

		1914		1915	
1		2		3	
		Mk.	p.	Mk.	p.
Setelinantoa vastaavat varat: — <i>Couverture de l'émission:</i>					
1	Kultakassa ..... <i>Encaisse or</i>	42 674 098	80	42 640 772	91
2	Suomen hopearahaa ..... <i>Monnaie d'argent finlandaise</i>	1 666 183	25	1 300 807	—
3	Obligatsioneja ulkomaan rahassa ..... <i>Obligations en monnaies étrangères</i>	22 470 385	35	65 850 918	78
4	Ulkomaisia kirjeenvaihtajia ..... <i>Comptes courants à l'étranger</i>	85 241 994	52	253 648 259	98
5	Ulkomaan setelirahaa ja kuponkeja ..... <i>Billets de banque et coupons en monnaies étrangères</i> ..	2 646 043	69	3 121 483	94
6	Ulkomaisia vekseleitä ..... <i>Effets payables à l'étranger</i>	5 195 989	33	4 643 496	31
7	Suomen valtio-obligatsioneja Suomen rahassa ..... <i>Obligations d'Etat en monnaie finlandaise</i>	—	—	—	—
8	Valtion lyhytaikaisia sitoumuksia ..... <i>Avances à l'Etat à court terme</i>	—	—	—	—
Kotimaisia saatavia: <i>Placements en Finlande:</i>					
9	Vekseleitä Suomen rahassa ..... <i>Effets payables en Finlande</i>	60 419 384	92	51 697 031	59
10	Hypoteekkilainoja ..... <i>Prêts hypothécaires</i>	25 786 995	83	8 839 599	31
11	Kassakredititvejä ..... <i>Crédits de caisse</i>	4 427 469	97	3 184 739	25
Muut varat: <i>Autre actif:</i>					
12	Obligatsioneja Saksassa ¹⁾ ..... <i>Obligations en Allemagne</i>	10 391 241	99	10 391 241	99
13	Kirjeenvaihtajia Saksassa ja Itävallassa ¹⁾ ..... <i>Correspondants en Allemagne et Autriche</i>	22 437 344	20	22 504 532	86
14	Obligatsioneja Suomen rahassa ..... <i>Obligations en monnaie finlandaise</i>	1 999 768	—	4 805 869	—
15	Pankkiklinteistöt ..... <i>Immeubles de la Banque</i>	3 374 176	98	3 642 532	99
16	Kalusto ..... <i>Mobilier</i>	100	—	100	—
17	Muita varoja ..... <i>Divers</i>	549 701	61	969 781	41
Yhteensä <i>Total</i>		289 280 878	44	477 241 167	82

1) Olleet takavarikossa vuosina 1914—1919. *Séquestrées en 1914—1919.*

1914—1920 lopussa.— A. Varat.

fin des exercices 1914—1920. — A. Actif.

1916		1917		1918		1919		1920		
4		5		6		7		8		
Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	
42 650 775	98	42 629 208	69	42 661 209	90	42 628 543	09	42 625 422	43	1
941 978	—	813 551	—	536 158	—	535 657	50	537 034	50	2
256 883 653	—	434 423 395	05	406 773 450	14	171 914 102	84	166 430 400	25	3
275 106 696	56	464 249 476	50	355 064 354	32	74 553 805	50	180 265 874	64	4
2 642 188	26	2 020 992	26	164 118	48	357 561	37	845 451	12	5
2 121 184	80	356 633	56	711 566	—	81 735 193	01	51 888 419	11	6
—	—	—	—	427 069 205	—	823 405 561	77	476 091 580	75	7
—	—	—	—					420 965 000	—	8
34 171 159	68	34 806 826	01	45 142 610	53	158 632 464	30	219 574 085	14	9
5 583 567	63	5 837 736	74	23 321 650	80	31 666 719	38	33 749 166	55	10
4 191 932	80	5 140 644	62	12 646 028	02	1 787 845	77	2 032 236	50	11
10 391 241	99	10 391 241	99	10 391 241	99	—	—	—	—	12
22 448 297	86	22 448 297	86	21 918 974	69	—	—	—	—	13
4 401 429	—	6 205 835	—	6 062 913	50	6 627 269	50	15 919 879	50	14
3 554 444	70	3 466 356	41	3 378 268	12	3 378 268	12	5 875 766	87	15
100	—	100	—	100	—	100	—	100	—	16
2 412 717	97	3 048 452	38	806 463	85	707 135	11	2 783 711	06	17
667 501 368	23	1 085 888 748	07	1 356 648 313	34	1 397 930 227	26	1 619 584 128	24	

21. (Jatk.) Suomen Pankin tila vuosien

Bilan de la Banque de Finlande à la fin

		1914		1915	
1		2		3	
		Mk.	p.	Mk.	p.
Vaadittaessa maksettavat sitoumukset: <i>Engagements à vue:</i>					
1	Liikkeessä olevia seteleitä ..... <i>Billets en circulation</i>	141 724 276	—	231 614 134	—
2	Liikkeessä olevia postivekseleitä ..... <i>Mandats émis par la Banque</i>	944 355	01	3 020 787	61
3	Liikkeessä olevia osoituksia Pietarin konttoriin ..... <i>Mandats émis par la Banque sur la Succurs. de Pétersbourg</i>	38 363	72	333 387	99
4	Valtiorahaston pano- ja ottotilillä ..... <i>Compte courant du Trésor</i>	8 721 137	28	9 074 086	93
5	Muiden pano- ja ottotilillä ..... <i>Autres comptes courants</i>	14 695 226	76	136 688 720	31
6	Perityitä vekseleitä ..... <i>Effets encaissés</i>	130 040	10	215 331	98
7	Ulkomaisia kirjeenvaihtajia ..... <i>Comptes courants à l'étranger</i>	8 063 377	04	1 868 677	82
8	Voittovaroista varattu ..... <i>Bénéfice réservé</i>	1 200 000	—	200 000	—
9	Valtiolainain vuotuismaksuja ..... <i>Annuités d'emprunts d'Etat finlandais</i>	—	—	—	—
10	Eri tilejä ..... <i>Comptes divers</i>	831 241	99	2 639 907	98
11	Kantarabasto ..... <i>Capital</i>	25 000 000	—	25 000 000	—
12	Vararahasto ..... <i>Fonds de réserve</i>	68 425 301	21	58 943 499	71
13	Pankkikiinteistöjen ja kaluston arvo ..... <i>Immeubles et mobilier</i>	3 374 276	98	3 642 632	99
14	Käyttämättömiä voittovaroja ..... <i>Bénéfices disponibles</i>	16 133 282	35	4 000 000	—
Yhteensä <i>Total</i>		289 280 878	44	477 241 167	32

1914—1920 lopussa. — B. Velat.

des exercices 1914—1920. — B. Passif.

1916		1917		1918		1919		1920		
4		5		6		7		8		
Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	
421 284 106	—	764 485 158	—	1 156 196 102	—	1 123 942 801	—	1 341 041 560	—	1
1 135 667	93	3 261 144	01	6 375 367	89	6 607 008	65	6 684 189	31	2
67 352	20	89 601	41	54 352	17	51 365	17	51 365	17	3
9 251 636	24	10 004 944	61	60 445 709	41	6 077 984	34	26 064 783	60	4
116 076 202	53	237 840 256	58	108 615 404	97	117 030 619	96	53 138 646	22	5
769 052	72	301 548	60	156 535	43	684 508	46	177 783	30	6
16 043 864	96	7 927 694	41	11 278 020	31	8 308 356	28	5 810 407	01	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
—	—	—	—	—	—	27 082	50	6 015 524	50	9
7 177 124	72	7 213 181	35	8 811 602	06	12 369 340	89	8 628 922	92	10
25 000 000	—	4 715 219	10	4 715 219	10	25 000 000	—	100 000 000	—	11
58 943 499	71	—	—	—	—	68 513 389	50	17 707 286	17	12
3 554 544	70	—	—	—	—	3 378 368	12	5 875 866	87	13
8 198 316	52	—	—	—	—	25 939 402	39	48 387 793	35	14
667 501 368	23	1 035 838 748	07	1 356 648 818	34	1 397 930 227	26	1 619 584 128	42	

22. Yleiskatsaus Suomen Pankin omiin

Fonds de la Banque de Finlande à

Vuosi. Année.	Kantarahasto. Capital.		Vararahasto. Fonds de réserve.		Kiinteistön ja kaluston arvoa vastaavat varat. Immeubles et mobiliers.		Käyttämättömiä voittovaroja. Bénéfices non employés.		Yhteensä. Total.	
1	2		3		4		5		6	
	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.
1868	4 150 000	—	8 192 988	71	—	—	—	—	12 342 988	71
1869	4 150 000	—	6 824 868	17	—	—	—	—	10 974 868	17
1870	4 150 000	—	7 152 181	56	—	—	—	—	11 302 181	56
1871	4 150 000	—	8 412 915	46	—	—	—	—	12 562 915	46
1872	4 150 000	—	9 569 927	71	—	—	—	—	13 719 927	71
1873	4 150 000	—	10 933 303	67	—	—	—	—	15 083 303	67
1874	4 150 000	—	13 184 419	49	—	—	—	—	17 334 419	49
1875	4 150 000	—	14 056 187	29	—	—	—	—	18 206 187	29
1876	6 000 000	—	13 727 362	69	—	—	—	—	19 727 362	69
1877	6 000 000	—	9 000 000	—	—	—	5 717 810	10	20 717 810	10
1878	6 000 000	—	9 000 000	—	—	—	7 553 926	44	22 553 926	44
1879	6 000 000	—	9 000 000	—	—	—	7 753 500	77	22 753 500	77
1880	6 000 000	—	9 000 000	—	—	—	8 354 246	04	23 354 246	04
1881	6 000 000	—	9 000 000	—	902 432	66	8 513 217	10	24 415 649	76
1882	6 000 000	—	9 000 000	—	1 040 000	—	10 134 133	89	26 174 133	89
1883	6 000 000	—	9 000 000	—	1 193 806	70	5 848 719	74	22 042 526	44
1884	6 000 000	—	9 000 000	—	1 196 279	34	7 307 064	65	23 503 343	99
1885	6 000 000	—	9 000 000	—	1 197 845	34	9 208 678	92	25 406 524	26
1886	6 000 000	—	9 000 000	—	1 255 809	71	11 036 575	81	27 292 385	52
1887	6 000 000	—	9 000 000	—	1 302 843	67	4 772 834	25	21 075 677	92
1888	6 000 000	—	9 000 000	—	1 302 843	67	1 436 798	44	17 739 642	11
1889	10 000 000	—	5 762 775	76	1 302 843	67	2 288 327	30	19 353 946	73
1890	10 000 000	—	6 308 368	11	1 302 843	67	3 925 104	37	21 536 316	15
1891	10 000 000	—	6 885 682	60	1 302 843	67	5 657 047	83	23 845 574	10
1892	10 000 000	—	7 457 470	87	1 302 843	67	4 568 017	97	23 328 332	51
1893	10 000 000	—	10 000 000	—	1 237 692	92	3 731 008	69	24 968 701	61
1894	10 000 000	—	10 000 000	—	1 219 576	88	5 268 918	40	26 488 495	28
1895	10 000 000	—	12 831 225	36	1 204 093	87	1 336 428	36	25 371 747	59

varoihin vuosien 1868—1921 lopussa.

la fin des exercices 1868—1921.

Vuosi. Année.	Kantarahasto. Capital.		Vararahasto. Fonds de réserve.		Kiinteistön ja kaluston arvoa vastaavat varat. Immeubles et mobilier.		Käyttämättömiä voittovaroja. Bénéfices non employés.		Yhteensä. Total.	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.
1896	10 000 000	—	13 299 254	17	1 267 134	09	3 233 524	57	27 799 912	83
1897	10 000 000	—	13 812 697	18	1 373 206	49	5 148 853	60	30 834 757	27
1898	10 000 000	—	14 532 123	51	1 353 028	89	6 559 106	26	32 444 258	66
1899	10 000 000	—	15 334 621	95	1 361 330	69	7 889 055	37	34 585 008	01
1900	10 000 000	—	22 426 047	77	1 319 982	49	5 182 764	43	38 928 794	69
1901	25 000 000	—	8 814 840	06	1 278 634	29	7 060 349	02	42 153 823	37
1902	25 000 000	—	10 992 808	02	1 237 286	09	8 534 112	10	45 764 206	21
1903	25 000 000	—	13 244 375	53	1 195 937	89	10 302 826	20	49 743 139	62
1904	25 000 000	—	15 000 000	—	1 166 008	86	13 464 903	46	54 630 912	32
1905	25 000 000	—	20 000 000	—	1 137 291	06	7 233 322	26	53 370 613	32
1906	25 000 000	—	20 000 000	—	1 108 573	26	12 789 470	65	58 898 043	91
1907	25 000 000	—	30 000 000	—	1 739 855	46	5 032 092	94	61 771 948	40
1908	25 000 000	—	35 032 092	94	1 927 852	06	7 679 691	62	69 639 636	62
1909	25 000 000	—	42 711 784	56	2 351 103	50	5 915 456	32	75 978 344	38
1910	25 000 000	—	48 627 240	88	2 498 564	83	7 943 613	36	84 069 419	07
1911	25 000 000	—	56 570 854	24	2 546 275	33	8 415 728	61	92 532 858	18
1912	25 000 000	—	60 616 582	85	2 713 499	61	7 182 566	42	95 512 648	88
1913	25 000 000	—	65 169 149	27	3 061 187	94	8 256 151	94	101 486 489	15
1914	25 000 000	—	68 425 301	21	3 374 276	98	6 133 282	35	102 932 860	33
1915	25 000 000	—	58 943 499	71	3 642 632	99	—	—	87 586 132	70
1916	25 000 000	—	58 943 499	71	3 554 544	70	8 198 316	52	95 696 360	93
1917	4 715 219	10	—	—	—	—	—	—	4 715 219	10
1918	4 715 219	10	—	—	—	—	—	—	4 715 219	10
1919	25 000 000	—	68 513 389	50	3 378 368	12	25 939 402	39	122 831 160	01
1920	100 000 000	—	17 707 286	17	5 875 866	87	48 387 793	35	171 970 946	39
1921	100 000 000	—	50 000 000	—	6 000 100	—	69 984 257	27	225 984 357	27

23. Suomen Pankin voitto- ja Compte profits et pertes de la

		1915		1916	
		2		3	
		Mk.	p.	Mk.	p.
TULOJA:					
<i>CREDIT:</i>					
1	Korkoja kotimaisesta lainausliikkeestä <i>Intérêts sur les avances en Finlande</i>	4 595 303	09	2 534 486	06
2	Korkoja ulkomaisilta kirjeenvaihtajilta <i>Intérêts sur comptes courants à l'étranger</i>	3 192 045	52	7 599 316	51
3	Korkoja obligatsioneista <i>Intérêts sur obligations</i>	1 279 033	07	7 312 355	41
4	Agio	6 609 467	80	10 459 570	48
5	Provisioineja <i>Commissions</i>	301 026	59	644 414	68
6	Maksettuja epävarmoja saamisia <i>Rentrées sur créances douteuses</i>	36 303	19	364 360	08
7	Valtioavustus pankin aseman vahvistamiseksi <i>Subvention du Gouvernement finlandais pour fortifier la situation de la Banque</i>	—	—	—	—
Yhteensä <i>Total</i>)		16 013 179	26	28 914 503	22
8	TAPPIO <i>Perte nette</i>	21 285 358	83	—	—
Yhteensä <i>Total</i>)		37 298 538	09	28 914 503	22
MENOJA:					
<i>DEBIT:</i>					
9	Palkkoja ja palkkiolta <i>Personnel</i>	742 646	68	841 743	66
10	Eläkkeitä <i>Pensions</i>	46 350	—	43 975	—
11	Pankkivaltuusmiesten palkkiolta ja kuluja <i>Honoraires et frais des Représentants de la Diète</i>	19 539	99	19 566	26
12	Setelien valmistus <i>Fabrication des billets de banque</i>	213 129	42	645 085	34
13	Erinäisiä kuluja <i>Divers</i>	130 127	72	181 326	42
14	Agio kurssitappio <i>Agio perte</i>	35 713 756	03	19 710 672	42
15	Epävarmoihin saamisiin siirretty <i>Transféré sur créances douteuses</i>	29 200	—	—	—
16	Obligatsionien tiliarvoa alennettu <i>Amortissement sur obligations</i>	403 788	25	3 273 817	60
17	Pankkikiinteistöjen tiliarvoa alennettu <i>Dépréciation des immeubles de la Banque</i>	—	—	—	—
18	Poistettu kapinan aiheuttama tappio <i>Amortissement de la perte sur l'insurrection</i>	—	—	—	—
19	Alennettu ruplamääräisten obligatsionien tiliarvoa <i>Dépréciation des titres en roubles</i>	—	—	—	—
20	Alennettu ruplamääräisten saatavien tiliarvoa <i>Dépréciation des créances en roubles</i>	—	—	—	—
Yhteensä <i>Total</i>)		37 298 538	09	24 716 186	70
21	PUHDAS VOITTO <i>Bénéfice net</i>	—	—	4 198 316	52
Yhteensä <i>Total</i>)		37 298 538	09	28 914 503	22

tappiotili vuosina 1915—1921.

Banque de Finlande en 1915—1921.

1917		1918		1919		1920		1921		
4		5		6		7		8		
Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	
3 260 853	18	3 502 455	32	5 851 595	74	47 739 745	72	45 651 980	62	1
11 145 829	—	9 894 641	34	6 128 026	63	2 857 241	58	5 496 126	79	2
21 067 567	67	8 680 464	40	30 631 771	41	29 558 775	63	32 592 255	70	3
41 044 892	36	10 460 115	19	80 168 965	18	949 409	97	35 483 184	39	4
238 436	93	331 624	76	559 180	69	822 362	74	631 179	95	5
28 218	67	5 619	68	8 413	56	10 869	36	19 882	38	6
—	—	350 000 000	—	—	—	—	—	—	—	7
76 785 797	81	382 874 920	69	123 347 953	21	81 938 405	—	119 874 609	83	
90 893 053	54	—	—	—	—	—	—	—	—	8
167 678 851	85	382 874 920	69	123 347 953	21	81 938 405	—	119 874 609	83	
1 006 331	31	1 383 892	83	1 999 468	35	2 979 114	78	3 983 807	23	9
52 133	33	56 820	83	77 491	67	124 662	46	173 211	83	10
23 788	52	27 814	86	30 056	23	38 359	55	54 386	21	11
891 416	68	1 350 127	69	2 126 001	63	2 663 019	78	4 842 114	19	12
307 678	—	553 581	98	989 596	29	1 050 299	66	1 765 814	07	13
158 938 909	51	29 414 594	21	—	—	—	—	1) 5 466 100	75	14
—	—	—	—	9 398	13	3 760	—	2) 884 812	03	15
6 458 594	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
—	—	88 088	29	—	—	—	—	4 190 952	64	17
—	—	116 200 328	14	—	—	—	—	—	—	18
—	—	177 584 774	54	—	—	—	—	—	—	19
—	—	56 214 897	32	—	—	—	—	—	—	20
167 678 851	35	382 874 920	69	5 232 012	30	6 859 216	23	21 361 198	95	
—	—	—	—	118 115 940	91	75 079 188	77	98 513 410	88	21
167 678 851	35	382 874 920	69	123 347 953	21	81 938 405	—	119 874 609	83	

1) Tappiota pankin Saksassa takavarikoiduista saatavista. — Perte sur les avoirs de la Banque séquestrés en Allemagne (après liquidation avec le Trésor).

2) Tähän sisältyvät m. m. maailmansodan alussa Brüsselissä takavarikoidut Fr. 878 612: 03. Y compris la contrevaletur de Frs. 878 612: 03 séquestrés à Bruxelles au commencement de la guerre.

24. Suomen Pankin voittovarojen

Bénéfice net de la Banque de Finlande

Vuosi. Année.	Kunakin vuonna käytettävissä ollut voitto. <i>Bénéfices.</i>						Voitto- <i>Répar-</i>			
	Käyttämätöntä voittoa edellisiltä vuosilta. <i>Report de l'exer-</i> <i>cice précédent.</i>		Vuoden voitto. <i>Bénéfice de</i> <i>l'exercice.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>		Siirretty kanta- rahastoon. <i>Transféré au</i> <i>capital.</i>		Siirretty vara- rahastoon. <i>Transféré au</i> <i>compte Réserves.</i>	
	1	2	3		4		5		6	
	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.
1891	6 925 104	37	2 558 798	95	9 483 903	32	—	—	577 314	49
1892	5 657 047	83	2 536 694	10	8 193 741	93	—	—	571 788	27
1893	7 372 412	66	1 908 026	14	9 280 438	80	—	—	2 495 494	42
1894	4 535 403	38	1 828 450	71	6 363 854	09	—	—	—	—
1895	6 073 313	09	2 369 066	76	8 442 379	85	—	—	2 831 225	36
1896	4 361 613	49	2 758 207	53	7 119 821	02	—	—	611 570	32
1897	6 258 709	70	2 803 313	04	9 062 022	74	—	—	638 443	01
1898	6 581 678	04	2 877 705	33	9 459 383	37	—	—	719 426	33
1899	7 649 531	65	3 408 593	77	11 058 125	42	—	—	852 148	44
1900	9 449 055	37	3 724 146	64	13 173 202	01	—	—	7 091 425	82
1901	6 081 776	19	4 166 376	88	10 248 153	07	—	—	1 388 792	29
1902	7 960 349	02	3 800 562	43	11 760 911	45	—	—	2 177 967	96
1903	9 434 112	10	4 054 702	53	13 488 814	63	—	—	2 251 567	51
1904	11 202 826	20	4 017 701	73	15 220 527	93	—	—	1 755 624	47
1905	13 464 903	46	3 768 418	80	17 233 322	26	—	—	5 000 000	—
1906	12 233 322	26	5 556 148	39	17 789 470	65	—	—	—	—
1907	17 789 470	65	5 692 092	94	23 481 563	59	—	—	10 000 000	—
1908	12 821 563	59	7 896 406	02	20 717 969	61	—	—	5 032 092	94
1909	7 679 691	62	6 369 525	56	14 049 217	18	—	—	7 679 691	62
1910	5 915 456	32	8 119 392	49	14 034 848	81	—	—	5 915 456	32
1911	7 943 613	36	8 519 007	76	16 462 621	12	—	—	7 943 613	36
1912	8 415 728	61	7 405 359	35	15 821 087	96	—	—	4 045 728	61
1913	11 552 566	42	8 659 408	92	20 211 975	34	—	—	4 552 566	42
1914	14 256 151	94	6 501 940	04	20 758 091	98	—	—	3 256 151	94
1915	16 133 282	35	—	—	16 133 282	35	—	—	—	—
1916	4 000 000	—	4 198 316	52	8 198 316	52	—	—	—	—
1917	8 198 316	52	—	—	8 198 316	52	—	—	—	—
1918	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1919	—	—	118 115 940	91	118 115 940	91	20 284 780	90	71 891 757	62
1920	25 939 402	39	75 079 188	77	101 018 591	16	—	—	24 193 896	67
1921	48 387 793	35	98 513 410	88	146 901 204	23	—	—	32 416 946	96

käyttö vuosina 1891—1921

en 1891—1921 et sa répartition.

varojen käyttö.								Yhteensä. Total.	Vuosi. Année.	
tition.										
Käytetty pankki- rakennuksiin. Dépenses de construction.		Käytetty tappion korvaamiseen. Pour couvrir la perte.		Käytetty edus- kunnan päätök- sen mukaan. Disposé selon résolution de la Diète.		Jätetty käyttämättä. Bénéfice non employé.				
7		8		9		10		11		12
Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	Mk.	p.	
—	—	—	—	3 249 541	—	5 657 047	33	9 488 908	32	1891
—	—	—	—	249 541	—	7 372 412	66	8 198 741	98	1892
—	—	—	—	2 249 541	—	4 535 403	38	9 280 438	80	1893
—	—	—	—	290 541	—	6 073 313	09	6 363 854	09	1894
—	—	—	—	1 249 541	—	4 361 613	49	8 442 379	85	1895
—	—	—	—	249 541	—	6 258 709	70	7 119 821	02	1896
—	—	—	—	1 841 901	69	6 581 678	04	9 062 022	74	1897
—	—	—	—	1 090 425	39	7 649 531	65	9 459 383	37	1898
—	—	—	—	756 921	61	9 449 055	37	11 058 125	42	1899
—	—	—	—	—	—	6 081 776	19	13 173 202	01	1900
—	—	—	—	899 011	76	7 960 349	02	10 248 153	07	1901
148 831	39	—	—	—	—	9 434 112	10	11 760 911	45	1902
34 420	92	—	—	—	—	11 202 826	20	13 488 814	63	1903
—	—	—	—	—	—	13 464 903	46	15 220 527	93	1904
—	—	—	—	—	—	12 233 322	26	17 233 322	26	1905
—	—	—	—	—	—	17 789 470	65	17 789 470	65	1906
660 000	—	—	—	—	—	12 821 563	59	23 481 563	59	1907
216 714	40	—	—	7 789 470	65	7 679 691	62	20 717 969	61	1908
454 069	24	—	—	—	—	5 915 456	32	14 049 217	18	1909
175 779	13	—	—	—	—	7 943 613	36	14 034 848	81	1910
103 279	15	—	—	—	—	8 415 723	61	16 462 621	12	1911
222 792	93	—	—	—	—	11 552 566	42	15 821 087	96	1912
403 256	98	—	—	1 000 000	—	14 256 151	94	20 211 975	34	1913
368 657	69	—	—	1 000 000	—	16 133 282	35	20 758 091	98	1914
329 725	02	11 803 557	33	—	—	4 000 000	—	16 133 282	35	1915
—	—	—	—	—	—	8 198 316	52	8 198 316	52	1916
—	—	8 198 316	52	—	—	—	—	8 198 316	52	1917
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1918
—	—	—	—	—	—	25 939 402	39	118 115 940	91	1919
2 497 498	75	—	—	25 939 402	39	48 387 793	35	101 018 591	16	1920
—	—	—	—	44 500 000	—	69 984 257	27	146 901 204	23	1921

25. Suomen Pankin clearing-liike vuosina 1907—1921.

Opérations de Clearing de la Banque de Finlande en 1907—1921.

Kuukausi. Mois.	Postivekseleitä. <i>Mandats émis par les banques.</i>		Shekkejä. <i>Chèques.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Luku. <i>Nombre.</i>	Määrä. <i>Montant.</i>	Luku. <i>Nombre.</i>	Määrä. <i>Montant.</i>	Luku. <i>Nombre.</i>	Määrä. <i>Montant.</i>
1	2	3	4	5	6	7
1921		Mk.		Mk.		Mk.
Tammikuu	25 793	266 107 230: 32	5 446	281 703 516: 96	31 239	547 810 747: 28
Helmikuu	21 826	222 450 807: 07	5 157	257 262 557: 45	26 983	479 713 364: 52
Maaliskuu	23 741	274 795 933: 68	5 296	251 243 056: 64	29 037	526 038 990: 32
Huhtikuu	27 565	311 214 946: 75	6 172	283 934 006: 09	33 737	595 148 952: 84
Toukokuu	29 894	307 140 344: 96	5 716	288 437 049: 88	35 610	595 577 394: 84
Kesäkuu	27 459	291 621 514: 97	5 948	468 974 876: 59	33 407	760 596 391: 56
Heinäkuu	29 191	325 348 209: 94	5 520	411 638 644: 31	34 711	736 986 854: 25
Elokuu	27 541	300 561 490: 10	6 142	423 782 920: 57	33 683	724 344 410: 67
Syyskuu	28 159	330 533 867: 03	7 076	503 026 840: 52	35 235	833 560 707: 55
Lokakuu	32 451	470 690 512: 03	7 036	401 320 897: 77	39 487	872 011 409: 80
Marraskuu	32 275	350 028 435: 14	6 819	460 482 155: 76	39 094	810 510 590: 90
Joulukuu	33 630	322 327 357: 42	6 876	429 701 961: 52	40 506	752 029 318: 94
Yhteensä Total	339 525	3 772 820 649: 41	73 204	4 461 508 484: 06	412 729	8 234 329 133: 47
1920	312 290	3 411 784 863: 97	62 635	3 752 157 624: 48	374 925	7 163 942 488: 45
1919	224 097	2 073 019 377: 68	61 858	3 695 409 901: 14	285 955	5 768 429 278: 82
1918	167 894	1 277 259 623: 83	119 434	2 805 685 568: 71	287 328	4 082 945 192: 54
1917	136 299	770 553 973: 17	36 374	1 083 903 486: 10	172 673	1 854 457 459: 27
1916	113 356	434 615 137: 01	24 978	579 317 862: 99	138 334	1 013 933 000: —
1915	94 035	208 817 642: 59	13 953	133 650 881: —	107 988	342 468 523: 59
1914	77 186	139 617 422: 80	11 976	67 549 627: 69	89 162	207 167 250: 49
1913	74 444	139 286 467: 95	12 017	58 212 150: 91	86 461	197 498 618: 86
1912	65 497	128 650 351: 44	11 341	53 822 517: 31	76 838	182 472 868: 75
1911	59 305	113 744 782: 85	9 806	61 668 551: 48	69 111	175 413 334: 33
1910	54 946	98 833 892: 96	9 387	38 972 697: 75	64 333	137 806 590: 71
1909	54 256	87 831 688: 59	7 587	48 994 732: 54	61 843	136 826 421: 13
1908	52 499	84 950 093: 68	6 927	25 981 788: 30	59 426	110 931 881: 98
1907	50 137	79 390 088: 55	5 472	20 522 934: 87	55 609	99 913 023: 42

26. Suomen Pankin avoimet talletukset vuosien 1902—1921 lopussa.

Effets et titres déposés à la Banque en dépôts ouverts en 1902—1921.

Vuoden lopussa. A la fin de l'année.	Jätetty hoidettaviksi. <i>Effets et titres pris en dépôt et soignés par la Banque.</i>		Jätetty tallettaviksi. <i>Effets et titres pris en dépôt.</i>		Yhteensä. <i>Total.</i>	
	Luku. <i>Nombre.</i>	Määrä. <i>Montant.</i>	Luku. <i>Nombre.</i>	Määrä. <i>Montant.</i>	Luku. <i>Nombre.</i>	Määrä. <i>Montant.</i>
1	2	3	4	5	6	7
		Mk.		Mk.		Mk.
1902	102	5 973 200	8	195 300	110	6 168 500
1903	101	6 188 600	5	114 400	106	6 303 000
1904	106	6 294 300	3	54 800	109	6 349 100
1905	142	8 118 700	4	76 400	146	8 195 100
1906	156	8 688 600	6	102 500	162	8 791 100
1907	133	9 404 100	4	86 400	137	9 490 500
1908	141	9 848 000	3	2 030 100	144	11 878 100
1909	132	9 172 200	2	1 870 000	134	11 042 200
1910	126	10 186 600	—	—	126	10 186 600
1911	141	9 112 900	2	2 515 000	143	11 627 900
1912	136	9 589 900	3	346 200	139	9 936 100
1913	144	10 108 400	1	146 200	145	10 254 600
1914	138	10 233 000	5	7 599 400	143	17 832 400
1915	136	11 240 300	8	8 625 300	144	19 865 600
1916	133	10 838 500	14	13 779 600	147	24 618 100
1917	134	10 657 500	16	19 552 500	150	30 210 000
1918	133	16 239 600	25	20 656 600	158	36 896 200
1919	128	16 059 500	61	143 657 200	189	159 716 700
1920	115	15 153 800	55	160 567 700	170	175 721 500
1921	114	16 007 300	49	144 262 700	163	160 270 000

27. Suomen Pankin avista myyntikurssit vuonna 1921.

Cours de change à vue en 1921.

Kultapariteetit.

Parité d'or.

} 1 Punta = 25.²²¹⁵ Mk.   } 100 Frangia (Ranskan, Belgian, Sveitsin) = 100 Mk.
 } 100 Mk. = 3.⁹⁶⁴⁹ Puntaa.   } 100 Mk. = 100 Frangia.

} 100 Rmk. = 123.⁴⁵⁶⁸ Mk.   } 100 Floriinia = 208.³¹⁹³ Mk.
 } 100 Mk. = 81.⁰⁰ Rmk.   } 100 Mk. = 48.⁰⁰³¹ Floriinia.

} 100 Kruunua (Ruotsin, Tanskan, Norjan) = 138.⁸⁸⁸⁹ Mk.   } 1 Dollari = 5.¹⁸²⁶ Mk.
 } 100 Mk. = 72.⁰⁰ Kr.   } 100 Mk. = 19.²⁹⁵³ Dollaria.

Päivä. Date.	Punta. Londres.	R. Frangi. Paris.	B. Frangi. Bruxelles.	B. Frangi. Berlin.	Saksan- markka.	Floriini. Amsterdam.	Sv. Frangi. Bale.	R. Kruunu. Stockholm.	N. Kruunu. Cristiania.	F. Kruunu. Copenhagen.	Dollari. New-York.
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
Tammikuu 3	118:—	200:—	212:—	46: 25	1053:—	516:—	667:—	515:—	515:—	33: 50	
4	122:—	203:—	216:—	48: 50	1084:—	532:—	690:—	532:—	536:—	34: 50	
5	125:—	205:—	218:—	47:—	1105:—	542:—	710:—	558:—	558:—	35: 25	
7	122:—	200:—	215:—	46:—	1080:—	528:—	695:—	542:—	542:—	34: 25	
8	117:—	192:—	203:—	44: 50	1035:—	504:—	667:—	522:—	531:—	32: 50	
10	115:—	188:—	199:—	44:—	1011:—	493:—	658:—	519:—	527:—	31: 50	
11	116:—	190:—	200:—	44: 50	1029:—	497:—	668:—	530:—	539:—	32:—	
12	121: 25	198:—	209:—	47:—	1065:—	514:—	695:—	553:—	562:—	32: 50	
13	122:—	200:—	213:—	48:—	1072:—	515:—	695:—	553:—	562:—	32: 50	
14	120: 50	196:—	206:—	47:—	1059:—	508:—	687:—	550:—	565:—	32: 25	
15	119: 50	195:—	205:—	47:—	1045:—	500:—	678:—	550:—	563:—	31: 75	
17	120:—	197:—	207:—	48: 50	1054:—	505:—	685:—	554:—	569:—	32: 50	
18	120: 75	200:—	209:—	53: 50	1058:—	507:—	685:—	558:—	578:—	32: 50	
19	121:—	202:—	210:—	52: 50	1060:—	507:—	685:—	567:—	582:—	32: 25	
20	122: 50	207:—	216:—	51: 25	1080:—	515:—	695:—	584:—	595:—	32: 75	
21	120: 50	209:—	218:—	52: 75	1062:—	508:—	685:—	600:—	610:—	32:—	
22	118:—	206:—	215:—	51: 50	1040:—	496:—	673:—	592:—	600:—	31: 25	
24	113: 75	206:—	215:—	50: 50	1000:—	478:—	650:—	575:—	595:—	30:—	
25	111:—	210:—	216:—	50:—	977:—	467:—	635:—	565:—	594:—	29: 50	
26	113: 75	221:—	234:—	53:—	1000:—	478:—	650:—	578:—	608:—	30:—	
27	114:—	214:—	225:—	53:—	1000:—	478:—	650:—	566:—	595:—	30:—	
28	114:—	214:—	225:—	53: 50	1000:—	478:—	650:—	559:—	592:—	29: 75	
29	114:—	208:—	218:—	52: 50	1000:—	478:—	650:—	550:—	569:—	29: 50	
31	112:—	204:—	213:—	51: 50	985:—	469:—	640:—	537:—	557:—	29:—	
Helmikuu 1	111: 25	207:—	222:—	48:—	976:—	463:—	635:—	537:—	562:—	28: 75	
2	112:—	203:—	218:—	45:—	986:—	470:—	640:—	540:—	568:—	29: 25	
3	110:—	200:—	210:—	45: 50	966:—	462:—	628:—	530:—	553:—	29:—	
4	108:—	198:—	207:—	45: 25	949:—	453:—	615:—	515:—	540:—	28: 25	
5	107:—	196:—	206:—	45:—	944:—	450:—	610:—	510:—	533:—	28:—	
7	109:—	199:—	208:—	45:—	960:—	459:—	620:—	516:—	541:—	28: 50	
8	110:—	200:—	210:—	46:—	970:—	463:—	625:—	516:—	544:—	28: 75	

27. (Jatk.) Suomen Pankin avista myyntikurssit vuonna 1921.

Cours de change à vue en 1921.

Päivä. Date.	Pontla. Londres.	R. Frangi. Paris.	B. Frangi. Bruxelles.	Saksan- markka. Berlin.	Florini. Amsterdam.	Sv. Frangi. Bale.	R. Kruunu. Stockholm.	N. Kruunu. Kristiania.	T. Kruunu. Copenhague.	Dollari. New-Yorki.
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
Helmikuu 9	110:—	200:—	210:—	46: 50	970:—	463:—	625:—	505:—	525:—	28: 50
10	112: 25	207:—	214:—	48: 50	990:—	472:—	640:—	515:—	536:—	29:—
11	114: 75	212:—	221:—	49: 50	1013:—	483:—	655:—	534:—	554:—	29: 75
12	117:—	217:—	228:—	51: 50	1032:—	494:—	670:—	543:—	562:—	30:—
14	115: 25	215:—	225:—	51:—	1015:—	487:—	660:—	531:—	549:—	29: 50
15	114:—	214:—	223:—	52:—	1008:—	484:—	656:—	525:—	539:—	29: 25
16	115: 25	215:—	224:—	51:—	1013:—	488:—	660:—	525:—	541:—	29: 50
17	116: 50	220:—	229:—	51: 50	1025:—	496:—	667:—	525:—	546:—	29: 75
18	118: 50	225:—	235:—	52: 50	1044:—	510:—	678:—	529:—	556:—	30: 50
19	119: 50	223:—	233:—	52:—	1053:—	512:—	685:—	532:—	555:—	30: 75
21	119: 50	220:—	232:—	50: 50	1053:—	512:—	685:—	532:—	550:—	31:—
22	121: 50	225:—	235:—	51: 25	1075:—	525:—	700:—	546:—	561:—	31: 50
23	124:—	232:—	243:—	52: 75	1094:—	535:—	715:—	558:—	577:—	32:—
24	127: 75	238:—	249:—	55: 50	1125:—	549:—	735:—	576:—	598:—	33:—
25	133: 75	248:—	260:—	56: 50	1178:—	575:—	770:—	602:—	627:—	34: 50
26	136:—	251:—	263:—	57:—	1200:—	587:—	785:—	609:—	636:—	35: 50
28	136: 25	251:—	263:—	57:—	1200:—	587:—	785:—	606:—	634:—	35: 50
Maaliskuu 1	141: 50	261:—	273:—	59: 25	1247:—	610:—	815:—	626:—	653:—	36: 75
2	142:—	263:—	273:—	60: 25	1247:—	610:—	815:—	614:—	645:—	36: 75
3	142:—	263:—	275:—	59:—	1249:—	610:—	815:—	608:—	642:—	36: 75
4	135: 50	248:—	260:—	56:—	1182:—	580:—	770:—	575:—	607:—	35:—
5	139:—	257:—	268:—	58: 25	1224:—	600:—	795:—	588:—	620:—	35: 75
7	140:—	258:—	271:—	58: 25	1236:—	606:—	805:—	582:—	614:—	36:—
8	140:—	260:—	271:—	60:—	1236:—	606:—	805:—	572:—	602:—	36:—
9	138: 50	253:—	266:—	57:—	1217:—	600:—	793:—	559:—	587:—	35: 75
10	139: 50	254:—	266:—	57:—	1228:—	607:—	800:—	571:—	602:—	36:—
11	141:—	257:—	271:—	57: 50	1242:—	616:—	810:—	585:—	618:—	36: 25
12	144:—	264:—	277:—	59: 50	1270:—	630:—	830:—	600:—	633:—	37:—
14	148:—	270:—	284:—	61:—	1306:—	647:—	855:—	616:—	652:—	38:—
15	151: 25	273:—	289:—	62: 50	1332:—	661:—	875:—	628:—	665:—	38: 75
16	153: 50	274:—	289:—	63: 50	1353:—	672:—	890:—	632:—	677:—	39: 75
17	153: 50	276:—	289:—	63:—	1353:—	678:—	890:—	624:—	670:—	39: 25
18	153: 50	272:—	285:—	63:—	1353:—	695:—	890:—	624:—	670:—	39: 25
21	153:—	273:—	285:—	63:—	1353:—	695:—	890:—	624:—	675:—	39:—
22	148:—	261:—	272:—	62:—	1305:—	665:—	870:—	606:—	653:—	37: 75
23	146: 75	262:—	273:—	62:—	1295:—	654:—	875:—	600:—	651:—	37: 50
24	151:—	267:—	281:—	63:—	1326:—	665:—	890:—	617:—	670:—	38: 50
29	152: 50	271:—	288:—	63: 25	1345:—	674:—	900:—	626:—	680:—	39:—
30	157:—	280:—	292:—	63: 50	1390:—	700:—	935:—	645:—	706:—	40: 50
31	159: 50	284:—	295:—	65: 50	1406:—	710:—	952:—	657:—	729:—	40: 50

27. (Jatk.) Suomen Pankin avista myyntikurssit vuonna 1921.

Cours de change à vue en 1921.

Päivä. Date.	Puntta, Londres.	R. Franki, Paris.	B. Franki, Bruxelles.	Saksan- markka, Berlin.	Florini, Amsterdam.	Sv. Franki, Böle.	R. Krunu, Stockholm.	N. Krunu, Christiania.	T. Krunu, Copenhagen.	Dollari, New-York.
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
Huhtikuu 1	156:—	278:—	289:—	64:—	1366:—	692:—	925:—	638:—	721:—	39:75
2	159:—	283:—	295:—	65:—	1398:—	707:—	943:—	650:—	740:—	40:50
4	159:50	286:—	298:—	66:—	1408:—	712:—	952:—	656:—	744:—	40:75
5	159:50	286:—	298:—	66:—	1408:—	712:—	952:—	656:—	744:—	40:75
6	159:25	286:—	298:—	66:—	1408:—	712:—	952:—	649:—	724:—	40:75
7	161:50	291:—	303:—	67:50	1428:—	720:—	970:—	659:—	738:—	41:50
8	163:25	297:—	309:—	67:50	1443:—	728:—	980:—	669:—	757:—	41:50
9	164:75	297:—	312:—	68:50	1458:—	738:—	990:—	680:—	763:—	42:—
11	164:—	297:—	312:—	68:50	1458:—	734:—	990:—	680:—	754:—	42:—
12	164:50	298:—	312:—	68:50	1458:—	734:—	990:—	677:—	760:—	42:—
13	166:50	303:—	317:—	69:—	1478:—	743:—	1010:—	687:—	778:—	42:50
14	171:50	311:—	324:—	71:—	1520:—	765:—	1040:—	705:—	796:—	44:—
15	182:—	331:—	344:—	74:—	1617:—	815:—	1110:—	747:—	842:—	46:75
16	178:—	325:—	336:—	73:—	1570:—	793:—	1075:—	723:—	820:—	45:50
18	176:—	320:—	332:—	72:—	1556:—	782:—	1055:—	712:—	809:—	45:—
20	180:—	330:—	343:—	73:—	1597:—	800:—	1088:—	732:—	830:—	46:—
21	183:50	338:—	350:—	74:—	1626:—	817:—	1110:—	744:—	844:—	46:75
22	186:—	349:—	358:—	72:50	1645:—	825:—	1125:—	751:—	858:—	47:25
23	185:—	341:—	351:—	70:50	1632:—	820:—	1110:—	744:—	850:—	47:—
25	186:—	345:—	350:—	72:—	1642:—	822:—	1110:—	744:—	855:—	47:25
26	185:25	345:—	352:—	72:50	1639:—	820:—	1100:—	737:—	847:—	47:—
27	185:75	350:—	354:—	73:—	1639:—	822:—	1100:—	737:—	847:—	47:—
28	185:—	357:—	362:—	74:—	1634:—	820:—	1080:—	729:—	840:—	46:75
29	185:—	357:—	362:—	72:—	1647:—	822:—	1080:—	729:—	848:—	47:—
30	187:—	359:—	362:—	72:50	1659:—	835:—	1095:—	734:—	857:—	47:25
Toukokuu 2	187:—	365:—	367:—	72:—	1668:—	838:—	1105:—	736:—	859:—	47:25
3	187:—	365:—	365:—	72:50	1665:—	844:—	1115:—	736:—	859:—	47:25
4	187:—	372:—	372:—	72:50	1655:—	837:—	1105:—	725:—	854:—	47:25
6	186:50	369:—	369:—	71:—	1650:—	835:—	1100:—	720:—	850:—	47:—
7	184:75	380:—	380:—	70:50	1634:—	830:—	1082:—	710:—	845:—	46:25
9	183:—	385:—	385:—	70:—	1632:—	830:—	1070:—	710:—	830:—	46:—
10	183:—	374:—	374:—	69:—	1643:—	825:—	1082:—	712:—	828:—	46:25
11	182:—	382:—	382:—	71:—	1630:—	821:—	1075:—	726:—	817:—	45:75
12	182:—	384:—	384:—	73:—	1633:—	825:—	1075:—	752:—	820:—	45:75
13	182:50	384:—	384:—	75:50	1638:—	825:—	1082:—	760:—	828:—	45:75
14	184:50	394:—	394:—	81:—	1647:—	830:—	1085:—	750:—	834:—	46:—
17	185:25	395:—	395:—	81:50	1670:—	840:—	1090:—	741:—	835:—	46:25
18	186:25	390:—	390:—	80:—	1685:—	845:—	1100:—	743:—	843:—	46:75

27. (Jatk.) Suomen Pankin avista myyntikurssit vuonna 1921.

Cours de change à vue en 1921.

Päivä. Date.	Punta. London.	R. Frangi. Paris.	B. Frangi. Bruxelles.	Saksan- markka. Berlin.	Amsterdani. Amsterdam.	Floriini. Pöytä.	Sv. Frangi. Pöytä.	R. Kruunu. Stockholm.	N. Kruunu. Christiania.	T. Kruunu. Copenhague.	Dollari. New-York.
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
Toukok.	19	186: 50	396: —	396: —	80: —	1680: —	845: —	1100: —	743: —	850: —	46: 75
	20	187: 50	408: —	408: —	79: —	1687: —	850: —	1110: —	747: —	858: —	47: —
	21	187: 50	412: —	410: —	79: 50	1687: —	852: —	1110: —	748: —	855: —	47: —
	23	190: —	415: —	415: —	80: —	1705: —	860: —	1120: —	757: —	865: —	47: 50
	24	189: 50	413: —	413: —	79: 50	1703: —	861: —	1117: —	752: —	864: —	47: 50
	25	189: 25	402: —	402: —	78: 50	1703: —	860: —	1117: —	746: —	860: —	48: —
	26	188: 75	412: —	412: —	79: —	1693: —	858: —	1112: —	739: —	857: —	47: 50
	27	189: —	408: —	408: —	78: 25	1689: —	860: —	1115: —	736: —	859: —	48: —
	28	189: —	408: —	408: —	78: —	1684: —	860: —	1115: —	736: —	859: —	48: 25
	30	189: —	406: —	406: —	78: —	1684: —	860: —	1117: —	742: —	861: —	48: 50
31	190: 25	405: —	405: —	78: —	1693: —	868: —	1125: —	752: —	867: —	49: 25	
Kesäkuu	1	192: 50	410: —	410: —	79: —	1710: —	875: —	1138: —	760: —	878: —	49: 75
	2	194: 75	419: —	419: —	79: 25	1725: —	885: —	1150: —	764: —	888: —	50: —
	3	200: —	431: —	431: —	80: —	1775: —	913: —	1185: —	785: —	915: —	51: —
	4	199: 75	428: —	428: —	81: 25	1770: —	908: —	1180: —	784: —	912: —	51: 50
	6	198: —	423: —	423: —	80: —	1751: —	898: —	1170: —	779: —	904: —	51: 25
	7	203: —	432: —	432: —	81: 25	1797: —	920: —	1200: —	796: —	928: —	53: 25
	8	204: 50	430: —	430: —	81: 50	1812: —	928: —	1210: —	800: —	938: —	54: 25
	9	207: —	441: —	441: —	82: 50	1835: —	941: —	1227: —	810: —	950: —	54: 50
	10	211: —	443: —	443: —	83: 25	1866: —	960: —	1250: —	825: —	967: —	57: —
	11	216: —	455: —	455: —	84: 75	1909: —	984: —	1282: —	845: —	987: —	58: 50
	13	223: 50	472: —	472: —	86: 50	1966: —	1015: —	1325: —	872: —	1015: —	60: —
	14	231: —	488: —	488: —	87: —	2029: —	1047: —	1370: —	893: —	1045: —	62: —
	15	235: 50	499: —	499: —	90: 50	2069: —	1060: —	1400: —	907: —	1064: —	63: 25
	16	242: —	515: —	515: —	93: —	2128: —	1092: —	1440: —	929: —	1100: —	64: 50
	17	253: —	546: —	541: —	97: —	2225: —	1140: —	1500: —	963: —	1148: —	66: 75
18	235: —	510: —	500: —	90: 50	2070: —	1065: —	1395: —	897: —	1070: —	62: —	
20	218: —	472: —	466: —	84: —	1912: —	990: —	1290: —	836: —	990: —	57: 50	
21	225: 50	489: —	480: —	86: —	1980: —	1020: —	1335: —	864: —	1028: —	59: 50	
22	241: —	520: —	513: —	92: —	2133: —	1094: —	1430: —	920: —	1100: —	64: —	
23	240: —	516: —	513: —	91: —	2130: —	1093: —	1430: —	917: —	1094: —	64: 25	
27	233: 50	500: —	497: —	88: —	2068: —	1060: —	1390: —	896: —	1063: —	62: 50	
28	226: —	485: —	482: —	81: —	1998: —	1032: —	1350: —	873: —	1031: —	60: 50	
29	230: —	494: —	494: —	84: 50	2020: —	1050: —	1360: —	880: —	1038: —	61: 25	
30	232: 75	499: —	497: —	84: —	2048: —	1060: —	1375: —	891: —	1048: —	62: —	
Heinäkuu	1	211: 25	454: —	452: —	76: —	1863: —	964: —	1250: —	809: —	954: —	56: 50
	2	224: 25	483: —	480: —	80: 50	1972: —	1023: —	1315: —	855: —	1009: —	60: —
	4	224: —	483: —	480: —	81: —	1968: —	1020: —	1310: —	852: —	1007: —	60: 25
	5	216: 50	466: —	463: —	80: 50	1903: —	975: —	1260: —	822: —	975: —	58: —
	6	217: —	467: —	464: —	79: —	1916: —	992: —	1270: —	827: —	982: —	58: 50

27. (Jatk.) Suomen Pankin avista myyntikurssit vuonna 1921.

Cours de change à vue en 1921.

Päivä. Date.	Punta. Londres.	R. Frangi. Paris.	B. Frangi. Bruxelles.	Saksan- markka. Berlin.	Florini. Amsterdam.	Sv. Frangi. Bale.	R. Kruunu. Stockholm.	N. Kruunu. Christiania.	T. Kruunu. Copenhague.	Dollari. New-York.		
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.		
Heinäkuu	7	222: 75	478:—	474:—	80:—	1966:—	1018:—	1307:—	846:—	1006:—	60:—	
	8	221: 25	474:—	470:—	79: 50	1954:—	1010:—	1300:—	840:—	996:—	59: 75	
	9	219:—	470:—	464:—	78: 50	1928:—	1000:—	1282:—	828:—	980:—	59:—	
	11	220: 50	473:—	464:—	78: 50	1942:—	1010:—	1290:—	832:—	980:—	59: 75	
	12	213: 50	455:—	450:—	75: 50	1874:—	975:—	1245:—	800:—	945:—	58: 75	
	13	216: 50	464:—	455:—	78: 50	1900:—	995:—	1260:—	810:—	958:—	59: 50	
	14	217: 50	468:—	457:—	80: 50	1906:—	997:—	1265:—	813:—	958:—	59: 75	
	15	218:—	470:—	460:—	81:—	1915:—	1000:—	1270:—	813:—	960:—	60:—	
	16	216: 75	466:—	456:—	80: 50	1898:—	993:—	1260:—	803:—	948:—	59: 75	
	18	216: 75	466:—	456:—	80: 50	1903:—	994:—	1258:—	796:—	937:—	59: 75	
	19	217: 75	468:—	459:—	79:—	1913:—	1002:—	1265:—	787:—	926:—	60: 50	
	20	218:—	470:—	459:—	79:—	1917:—	1004:—	1265:—	780:—	924:—	61:—	
	21	221:—	478:—	464:—	80: 50	1941:—	1020:—	1275:—	794:—	940:—	61: 50	
	22	219: 75	475:—	463:—	80:—	1922:—	1013:—	1258:—	786:—	928:—	61: 50	
	23	220: 50	477:—	463:—	80: 50	1935:—	1022:—	1265:—	789:—	936:—	61: 50	
	25	220: 75	477:—	466:—	80: 50	1932:—	1022:—	1265:—	797:—	939:—	61: 50	
	26	224:—	483:—	474:—	80: 50	1958:—	1035:—	1280:—	814:—	954:—	62: 75	
	27	228: 50	493:—	483:—	82:—	1988:—	1056:—	1295:—	822:—	968:—	64:—	
	28	241:—	522:—	511:—	85:—	2098:—	1120:—	1380:—	866:—	1024:—	67: 75	
	29	236:—	509:—	496:—	82: 75	2032:—	1093:—	1350:—	847:—	998:—	66:—	
	30	234: 50	503:—	490:—	81: 50	2026:—	1084:—	1342:—	839:—	996:—	65: 75	
	Elokuu	1	232: 50	497:—	481:—	81:—	2006:—	1076:—	1333:—	831:—	990:—	65:—
		2	232: 50	498:—	484:—	81:—	2006:—	1082:—	1333:—	827:—	987:—	65: 25
		3	234:—	499:—	485:—	79: 50	2000:—	1086:—	1333:—	827:—	992:—	65: 50
		4	234:—	500:—	482:—	80:—	2005:—	1085:—	1333:—	829:—	996:—	65: 75
		5	234: 50	502:—	485:—	80: 50	2013:—	1093:—	1340:—	833:—	1007:—	65: 75
		6	235:—	505:—	486:—	81:—	2003:—	1095:—	1340:—	835:—	1004:—	65: 50
		8	236: 75	509:—	489:—	80: 75	2018:—	1100:—	1351:—	840:—	1008:—	65: 75
		9	236:—	508:—	490:—	80: 50	2013:—	1100:—	1351:—	832:—	1002:—	65:—
		10	238: 50	511:—	493:—	80: 50	2017:—	1110:—	1362:—	833:—	1011:—	65:—
11		239: 50	512:—	496:—	81: 25	2034:—	1116:—	1370:—	838:—	1025:—	65: 50	
12		244:—	523:—	507:—	82:—	2078:—	1140:—	1398:—	857:—	1055:—	66: 75	
13		243: 50	522:—	506:—	81:—	2076:—	1138:—	1398:—	861:—	1058:—	66: 50	
15		243: 50	520:—	506:—	80:—	2072:—	1134:—	1398:—	857:—	1046:—	66: 25	
16		242:—	514:—	503:—	77:—	2062:—	1129:—	1393:—	855:—	1055:—	65: 75	
17		246:—	524:—	510:—	75: 50	2085:—	1148:—	1428:—	877:—	1097:—	67:—	
18	244: 75	518:—	508:—	77:—	2079:—	1142:—	1428:—	871:—	1102:—	67:—		
19	241: 50	513:—	500:—	79:—	2050:—	1125:—	1408:—	858:—	1083:—	66:—		
20	243: 50	516:—	503:—	79:—	2065:—	1134:—	1418:—	866:—	1089:—	66: 50		

27. (Jatk.) Suomen Pankin avista myyntikurssit vuonna 1921.

Cours de change à vue en 1921.

Päivä. Date.	Punta. Londres.	R. Frangi. Paris.	B. Frangi. Bruxelles.	Saksan- markka. Berlin.	Amsterdamm.	Florinti. Amsterdam.	Sv. Frangi. Bale.	R. Krunu. Stockholm.	N. Krunu. Christiania.	T. Krunu. Copenhague.	Dollari. New-York.
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
Elokuu	22	244: 50	517: —	507: —	79: —	2073: —	1141: —	1428: —	878: —	1100: —	67: —
	23	248: —	524: —	510: —	76: 50	2100: —	1155: —	1450: —	894: —	1118: —	67: 75
	24	249: 50	524: —	514: —	78: 50	2113: —	1163: —	1460: —	900: —	1129: —	68: —
	25	250: 75	526: —	514: —	80: 50	2120: —	1167: —	1470: —	900: —	1142: —	68: 25
	26	248: 50	524: —	506: —	80: 50	2095: —	1150: —	1455: —	896: —	1146: —	67: 25
	27	250: 25	524: —	513: —	79: —	2117: —	1163: —	1465: —	908: —	1154: —	68: —
	29	251: —	527: —	516: —	78: 50	2127: —	1170: —	1475: —	914: —	1165: —	68: 25
	30	254: 75	535: —	518: —	80: —	2159: —	1183: —	1492: —	945: —	1183: —	69: —
	31	253: —	531: —	515: —	80: 50	2142: —	1172: —	1480: —	940: —	1200: —	68: 50
	Syyskuu	1	255: 25	537: —	519: —	80: —	2172: —	1181: —	1490: —	939: —	1225: —
2		255: 75	538: —	523: —	80: —	2184: —	1183: —	1490: —	922: —	1222: —	68: 75
3		260: 25	545: —	530: —	80: —	2220: —	1200: —	1515: —	936: —	1235: —	69: 50
5		260: 25	543: —	530: —	79: —	2220: —	1200: —	1515: —	927: —	1232: —	70: —
6		261: 50	542: —	530: —	78: —	2227: —	1207: —	1515: —	924: —	1212: —	70: 50
7		265: 50	545: —	532: —	77: 50	2255: —	1229: —	1530: —	926: —	1230: —	71: 75
8		264: 75	544: —	535: —	76: —	2257: —	1230: —	1530: —	930: —	1245: —	71: 75
9		271: —	558: —	545: —	74: 50	2312: —	1254: —	1575: —	957: —	1291: —	72: 75
10		275: 50	560: —	549: —	77: 50	2345: —	1274: —	1595: —	966: —	1297: —	74: —
12		282: —	564: —	553: —	76: —	2407: —	1312: —	1640: —	981: —	1318: —	75: 75
13		292: 25	566: —	560: —	73: 50	2483: —	1356: —	1695: —	1022: —	1386: —	78: 25
14		300: —	580: —	569: —	75: —	2547: —	1398: —	1740: —	1044: —	1433: —	80: 50
15		299: 50	574: —	567: —	74: —	2532: —	1400: —	1740: —	1040: —	1430: —	80: 50
16		286: 50	536: —	526: —	71: —	2430: —	1343: —	1670: —	1000: —	1366: —	77: 50
17		274: 50	518: —	514: —	69: —	2325: —	1285: —	1600: —	950: —	1300: —	74: —
19		264: 50	504: —	496: —	71: —	2245: —	1237: —	1540: —	916: —	1250: —	71: 25
20		252: 50	485: —	478: —	66: —	2139: —	1180: —	1470: —	860: —	1205: —	67: 75
21		244: —	464: —	460: —	62: —	2066: —	1140: —	1420: —	816: —	1164: —	65: 50
22		240: 50	453: —	452: —	60: —	2041: —	1125: —	1405: —	812: —	1145: —	64: 75
23		238: —	450: —	450: —	60: —	2025: —	1113: —	1395: —	802: —	1134: —	64: —
24		244: 75	465: —	463: —	61: 50	2085: —	1145: —	1440: —	828: —	1169: —	65: 50
26		254: 25	486: —	483: —	63: —	2168: —	1185: —	1500: —	860: —	1209: —	68: —
27		243: 50	467: —	464: —	57: —	2084: —	1139: —	1440: —	824: —	1159: —	65: 25
28	249: 25	480: —	475: —	56: —	2153: —	1170: —	1490: —	843: —	1192: —	67: —	
29	255: 50	488: —	482: —	56: —	2203: —	1196: —	1530: —	857: —	1218: —	68: 50	
30	256: 25	491: —	488: —	57: 50	2205: —	1196: —	1530: —	849: —	1227: —	69: —	
Lokakuu	1	261: 50	500: —	495: —	61: —	2234: —	1227: —	1560: —	860: —	1250: —	70: 25
	3	260: —	496: —	492: —	57: —	2224: —	1223: —	1555: —	858: —	1255: —	69: 75
	4	249: —	473: —	470: —	53: —	2142: —	1172: —	1490: —	817: —	1207: —	67: —
	5	249: 25	473: —	470: —	55: —	2142: —	1172: —	1490: —	802: —	1216: —	67: —
	6	254: 75	485: —	479: —	55: 50	2191: —	1200: —	1525: —	812: —	1262: —	68: —

27. (Jatk.) Suomen Pankin avista myyntikurssit vuonna 1921.

Cours de change à vue en 1921.

Päivä. Date.	Punta. Londres.	R. Frankl. Paris.	B. Frankl. Bruxelles.	Saksan- markka. Berlin.	Amsterdäm. Amsterdam.	Florinti, Amsterdam.	Sv. Frankl. Bale.	R. Kruunu. Stockholm.	N. Kruunu. Christiania.	T. Kruunu. Copenhagen.	Dollari. New-York.
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
Lokakuu 7	254:—	490:—	484:—	56: 50	2181:—	1200:—	1525:—	810:—	1262:—	67: 25	
8	253:—	486:—	478:—	55:—	2170:—	1200:—	1525:—	810:—	1243:—	67:—	
10	253:—	484:—	475:—	55:—	2165:—	1200:—	1525:—	805:—	1240:—	66: 75	
11	251:—	482:—	473:—	54:—	2146:—	1192:—	1525:—	793:—	1240:—	65: 75	
12	248: 50	475:—	467:—	53: 50	2130:—	1190:—	1510:—	785:—	1232:—	64: 50	
13	249:—	471:—	463:—	50:—	2141:—	1192:—	1510:—	782:—	1230:—	65:—	
14	252: 25	466:—	460:—	47:—	2174:—	1215:—	1510:—	786:—	1235:—	65: 75	
15	251: 50	469:—	466:—	46: 50	2170:—	1215:—	1500:—	790:—	1230:—	65: 25	
17	252: 75	473:—	468:—	45:—	2180:—	1270:—	1500:—	800:—	1235:—	65: 25	
18	254: 75	471:—	468:—	36:—	2227:—	1258:—	1495:—	822:—	1240:—	65: 25	
19	252:—	462:—	456:—	36:—	2205:—	1232:—	1480:—	850:—	1236:—	64: 25	
20	249:—	455:—	448:—	40:—	2160:—	1200:—	1480:—	815:—	1221:—	63: 75	
21	251:—	461:—	454:—	42:—	2168:—	1190:—	1475:—	818:—	1225:—	63: 75	
22	251:—	463:—	454:—	41: 50	2168:—	1172:—	1475:—	818:—	1223:—	63: 75	
24	251:—	463:—	454:—	39:—	2168:—	1194:—	1475:—	835:—	1225:—	64:—	
26	251: 50	463:—	454:—	39:—	2168:—	1194:—	1475:—	838:—	1230:—	64: 25	
27	251: 50	463:—	454:—	39:—	2168:—	1170:—	1475:—	833:—	1228:—	64:—	
28	250:—	463:—	454:—	37: 50	2160:—	1163:—	1460:—	840:—	1220:—	63: 75	
29	247: 25	457:—	449:—	36: 50	2142:—	1162:—	1445:—	830:—	1200:—	63:—	
31	243: 50	448:—	440:—	35: 50	2105:—	1145:—	1418:—	820:—	1181:—	62: 25	
Marraskuu 1	237: 50	442:—	433:—	34:—	2053:—	1120:—	1380:—	820:—	1135:—	60: 75	
2	236:—	444:—	430:—	33: 50	2045:—	1110:—	1370:—	820:—	1114:—	60: 25	
3	236:—	442:—	428:—	31: 50	2045:—	1118:—	1370:—	830:—	1112:—	60: 25	
4	234:—	435:—	425:—	29:—	2033:—	1115:—	1360:—	809:—	1105:—	59: 75	
5	222:—	413:—	400:—	25:—	1950:—	1063:—	1300:—	767:—	1050:—	56: 50	
7	217:—	402:—	390:—	23:—	1897:—	1035:—	1270:—	746:—	1025:—	55:—	
8	213: 50	396:—	383:—	19:—	1870:—	1017:—	1250:—	746:—	998:—	54: 25	
9	208:—	383:—	370:—	18:—	1821:—	990:—	1215:—	735:—	954:—	53:—	
10	201:—	372:—	360:—	22:—	1766:—	968:—	1175:—	709:—	910:—	51: 25	
11	201: 50	372:—	360:—	19:—	1766:—	968:—	1175:—	713:—	925:—	51: 25	
12	201: 50	368:—	354:—	19:—	1770:—	968:—	1175:—	746:—	946:—	51: 25	
14	201:—	366:—	352:—	19:—	1770:—	968:—	1175:—	750:—	955:—	51: 25	
15	201:—	364:—	350:—	20: 50	1767:—	972:—	1175:—	734:—	950:—	51: 25	
16	201: 50	369:—	355:—	20: 50	1767:—	970:—	1175:—	717:—	931:—	51:—	
17	202:—	368:—	354:—	20: 50	1775:—	972:—	1175:—	720:—	930:—	51:—	
18	200:—	362:—	350:—	20:—	1760:—	965:—	1165:—	722:—	932:—	50:—	
19	199:—	358:—	346:—	18: 50	1750:—	940:—	1160:—	716:—	920:—	49: 75	
21	199:—	358:—	346:—	18:—	1745:—	940:—	1160:—	710:—	910:—	49: 75	
22	200:—	358:—	346:—	18: 50	1758:—	945:—	1170:—	710:—	918:—	50:—	
23	205:—	360:—	348:—	18: 50	1810:—	970:—	1200:—	726:—	948:—	51: 50	

27. (Jatk.) Suomen Pankin avista myyntikurssit vuonna 1921.

Cours de change à vue en 1921.

Päivä. Date.	Punta. Londres.	R. Franki. Paris.	R. Franki. Bruxelles.	Saksan- markka. Berlin.	Amsterd. Amsterdam.	Florini. Pula.	R. Kruunu. Stockholm.	N. Kruunu. Christiania.	T. Kruunu. Copenhague.	Dollari. New-York.
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
Marrask. 24	204: 50	360: —	348: —	18: 50	1815: —	970: —	1200: —	720: —	948: —	51: 50
25	205: —	360: —	348: —	18: —	1824: —	975: —	1200: —	732: —	951: —	51: 50
26	209: —	364: —	350: —	18: —	1870: —	1000: —	1225: —	744: —	965: —	52: 50
28	212: —	364: —	346: —	18: 50	1900: —	1013: —	1245: —	755: —	976: —	53: 25
29	223: 50	388: —	368: —	20: 50	1990: —	1065: —	1315: —	797: —	1030: —	56: —
30	234: —	404: —	386: —	21: 50	2084: —	1122: —	1380: —	838: —	1087: —	59: —
Joulukuu 1	234: —	410: —	392: —	24: 50	2084: —	1122: —	1380: —	830: —	1087: —	58: 50
2	222: —	393: —	373: —	30: —	1965: —	1060: —	1310: —	786: —	1022: —	55: 25
3	218: —	390: —	375: —	25: 50	1925: —	1037: —	1280: —	775: —	1000: —	54: —
5	218: —	390: —	375: —	25: —	1925: —	1035: —	1280: —	773: —	1000: —	54: —
7	221: —	405: —	390: —	25: —	1946: —	1052: —	1300: —	785: —	1014: —	54: 25
8	223: 75	413: —	398: —	27: —	1968: —	1062: —	1315: —	794: —	1032: —	54: 75
9	222: 50	409: —	396: —	27: 50	1955: —	1057: —	1310: —	790: —	1030: —	54: 50
10	223: —	423: —	410: —	29: —	1945: —	1057: —	1310: —	790: —	1030: —	54: 50
12	223: 75	423: —	410: —	29: 75	1956: —	1060: —	1315: —	796: —	1030: —	54: 75
13	225: —	432: —	415: —	33: 50	1956: —	1060: —	1315: —	804: —	1027: —	54: —
14	225: —	432: —	415: —	29: 50	1946: —	1055: —	1315: —	820: —	1027: —	54: —
15	223: —	429: —	415: —	30: —	1946: —	1042: —	1305: —	812: —	1023: —	53: 50
16	216: 50	418: —	405: —	28: 50	1883: —	1010: —	1270: —	802: —	997: —	51: 50
17	216: —	406: —	390: —	26: 75	1883: —	1010: —	1270: —	800: —	1003: —	52: —
19	215: —	403: —	388: —	26: 75	1883: —	1010: —	1270: —	796: —	1030: —	51: 75
20	214: 50	409: —	394: —	28: 50	1880: —	1008: —	1270: —	798: —	1070: —	51: 25
21	213: 50	409: —	394: —	29: —	1865: —	995: —	1270: —	798: —	1054: —	50: 75
22	214: 50	410: —	395: —	30: —	1878: —	1000: —	1270: —	800: —	1030: —	51: —
23	214: —	403: —	388: —	28: 50	1878: —	1000: —	1270: —	800: —	1026: —	51: —
24	213: 50	400: —	385: —	27: —	1865: —	995: —	1265: —	800: —	1022: —	51: —
27	212: 50	400: —	385: —	27: 50	1855: —	995: —	1260: —	800: —	1016: —	51: —
28	212: —	400: —	383: —	27: 75	1852: —	995: —	1255: —	810: —	1016: —	50: 75
29	213: —	409: —	393: —	28: 50	1866: —	1000: —	1265: —	810: —	1016: —	50: 75
30	216: —	412: —	396: —	28: —	1890: —	1010: —	1285: —	822: —	1023: —	51: 50
31	223: —	423: —	410: —	28: 75	1950: —	1045: —	1330: —	850: —	1060: —	53: 25
Korkein Maximum	300: —	580: —	569: —	97: —	2547: —	1400: —	1740: —	1044: —	1433: —	80: 50
Alin Minimum	107: —	188: —	199: —	18: —	944: —	450: —	610: —	510: —	515: —	28: —
Keskim. Moyenne	199: 18	390: 29	387: 92	59: 82	1738: 16	914: 13	1166: 25	750: 57	920: 13	52: 07

28. Suomen Pankin avista myyntikurssit keskimäärin kunakin kuukautena vuosina 1914—1921.

Cours de change à vue moyen pour chaque mois en 1914—1921.

Kuukausi. Mois.	Rupla.	St. Petersbourg.	Dollari.	New-York.	T. Kruunu.	Copenhague.	N. Kruunu.	Christiansia.	R. Kruunu.	Stockholm.	Itäv. Kruunu.	Vienne.	Sv. Frangi.	Florint.	Amsterdam.	Saksan- markka. Berlin.	B. Frangi. Brusselles.	R. Frangi. Paris.	Punta. Londres.	
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	
1914																				
Tammik.	267: 22	5: 23	139: 46	139: 46	139: 46	139: 46	139: 46	139: 46	139: 46	139: 46	105: 50	—	—	210: 22	210: 22	123: 99	100: 03	400: 67	25: 42	
Helmik.	267: 30	5: 23	139: 37	139: 37	139: 37	139: 37	139: 37	139: 37	139: 37	139: 37	105: 60	—	—	210: 10	210: 10	123: 91	100: 10	400: 66	25: 34	
Maalisk.	267: 11	5: 23	139: 40	139: 40	139: 40	139: 40	139: 40	139: 40	139: 40	139: 40	105: 80	—	—	210: 06	210: 06	124: 05	100: 11	400: 60	25: 35	
Huhtik.	266: 96	5: 23	139: 40	139: 40	139: 40	139: 40	139: 40	139: 40	139: 40	139: 40	105: 80	—	—	209: 91	209: 91	124: 04	100: 24	400: 80	25: 37	
Toukok.	266: 74	5: 23	139: 40	139: 40	139: 40	139: 40	139: 40	139: 40	139: 40	139: 40	105: 80	—	—	210: 18	210: 18	124: 10	100: 49	401: —	25: 43	
Kesäkuu	266: 67	5: 23	139: 40	139: 40	139: 40	139: 40	139: 40	139: 40	139: 40	139: 40	105: 80	—	—	210: 14	210: 14	124: 10	100: 47	401: 04	25: 44	
Heinäk.	266: 67	5: 23	139: 40	139: 40	139: 40	139: 40	139: 40	139: 40	139: 40	139: 40	105: 80	—	—	210: —	210: —	124: 10	100: 50	401: 14	25: 45	
Elokuu	262: 38	5: 23	140: 09	140: 09	140: 09	140: 09	140: 09	140: 09	140: 09	140: 09	105: 15	—	—	210: 73	210: 73	124: 66	101: 58	402: 21	25: 64	
Syyskuu	262: —	5: 23	141: 11	141: 11	141: 11	141: 11	141: 11	141: 11	141: 11	141: 11	³⁾ 105: —	—	—	211: —	211: —	²⁾ 124: 80	101: 70	402: 50	25: 70	
Lokakuu	261: 11	5: 37	142: 22	142: 22	142: 22	142: 22	142: 22	142: 22	142: 22	142: 22	—	—	—	219: 25	219: 25	—	102: 80	404: 42	26: 27	
Marrask.	260: —	5: 40	146: 48	146: 48	146: 48	146: 48	146: 48	146: 48	146: 48	146: 48	—	—	—	227: 60	227: 60	—	104: 04	407: 04	27: 60	
Jouluk.	260: —	5: 84	149: 76	149: 76	149: 76	149: 76	149: 76	149: 76	149: 76	149: 76	—	—	—	234: 40	234: 40	—	¹⁾ 106: 76	409: 75	28: 88	
1915																				
Tammik.	260: —	5: 90	150: —	150: —	150: —	150: —	150: —	150: —	150: —	150: —	—	—	—	235: —	235: —	—	—	110: —	29: —	
Helmik.	260: —	5: 90	150: —	150: —	150: —	150: —	150: —	150: —	150: —	150: —	—	—	—	235: —	235: —	—	—	110: —	29: —	
Maalisk.	260: —	5: 90	150: —	150: —	150: —	150: —	150: —	150: —	150: —	150: —	—	—	—	235: —	235: —	—	—	110: —	29: —	
Huhtik.	260: —	5: 98	153: 25	153: 25	153: 25	153: 25	153: 25	153: 25	153: 25	153: 25	—	—	—	235: —	235: —	—	—	110: —	29: —	
Toukok.	260: —	6: 10	156: 28	156: 28	156: 28	156: 28	156: 28	156: 28	156: 28	156: 28	—	—	—	237: 50	237: 50	—	—	111: 75	29: 13	
Kesäkuu	257: 58	6: 10	164: 44	164: 44	164: 44	164: 44	164: 44	164: 44	164: 44	164: 44	—	—	—	241: 52	241: 52	—	—	114: 64	29: 62	
Heinäk.	256: 50	6: 61	178: 16	178: 14	178: 14	178: 14	178: 14	178: 14	178: 14	178: 14	—	—	—	266: 22	266: 22	—	—	120: 77	32: 46	
Elokuu	251: 26	6: 90	184: 53	184: 53	184: 53	184: 53	184: 53	184: 53	184: 53	184: 53	—	—	—	280: —	280: —	—	—	124: 50	34: —	
Syyskuu	241: 50	6: 90	184: 15	184: 15	184: 15	184: 15	184: 15	184: 15	184: 15	184: 15	—	—	—	287: 07	287: 07	—	—	121: 71	33: 78	
Lokakuu	235: 11	6: 92	181: 94	181: 94	181: 23	181: 23	181: 23	181: 23	181: 23	181: 23	—	—	—	282: 88	282: 88	—	—	119: 84	32: 71	
Marrask.	227: 92	7: 08	190: 23	190: 23	189: 23	189: 23	189: 23	189: 23	189: 23	189: 23	—	—	—	297: 46	297: 46	—	—	119: 53	33: 04	
Jouluk.	221: 84	7: 10	206: 11	205: 15	203: 46	203: 46	203: 46	203: 46	203: 46	203: 46	—	—	—	300: —	300: —	—	—	123: 30	34: 02	

¹⁾ Belgian frangin kurssia ei noteerattu aikana 1 p. tammikuuta 1915—17 p. kesäkuuta 1920. Pour Bruxelles la Banque n'a pas coté les cours pour la période 1 janvier 1915—17 juin 1920.

²⁾ Saksanmarkkan kurssia ei noteerattu aikana 12 p. syyskuuta 1914—8 p. toukokuuta 1918. Pour Berlin et Hambourg, la Banque n'a pas coté les cours pour la période 12 sept. 1914—8 mai 1918.

28. (Jatk.) Suomen Pankin avista myyntikurssit keskimäärin kunakin kuukautena vuosina 1914—1921.

Cours de change à vue moyen pour chaque mois en 1914—1921.

Kuukausi. Mois.	Pöytä. Londres.	Parisa. Paris.	B. Frangi. Bruxelles.	Saksan markka. Berlin.	Amsterdam. Amsterdam.	Florinti. Florint.	Sv. Frangi. Bätle.	Itäv. Kruunu. Vienna.	R. Kruunu. Stochohm.	N. Kruunu. Christiania.	T. Kruunu. Copenhague.	Dollari. New-Yorkh.	Rupla. St. Petersbourg.
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
1916													
Tammik.	35: 38	127: 37	—	—	320: —	—	—	—	208: 04	207: 04	206: 04	7: 44	216: 50
Helmik.	35: 10	125: 40	—	—	318: —	—	—	—	202: 40	201: 60	200: 80	7: 34	216: 50
Maalisk.	34: 36	122: 73	—	—	308: 65	—	—	—	201: 03	201: 03	201: 03	7: 13	216: 50
Huhtikuu	34: —	122: —	—	—	305: —	—	—	—	207: 34	207: 34	207: 34	7: 20	216: 50
Toukok.	34: —	122: —	—	—	305: —	—	—	—	214: 62	214: 62	214: 62	7: 20	214: 72
Kesäkuu	34: —	121: 80	—	—	304: 56	—	—	—	210: 73	210: 73	210: 73	7: 20	214: 93
Heinäkuu	34: 10	121: 50	—	—	305: —	—	—	—	200: 84	200: 84	200: 84	7: 20	216: 26
Elokuu	34: 10	121: 50	—	—	305: —	—	—	—	201: 92	201: 92	201: 92	7: 20	214: 50
Syyskuu	33: 57	120: 15	—	—	295: 96	—	—	—	197: 11	195: 96	194: 61	7: 02	216: 88
Lokakuu	33: 59	121: 15	—	—	295: —	—	—	—	199: 88	197: 88	196: 88	7: 09	216: 42
Marrask.	34: 43	124: 03	—	—	296: 76	—	—	—	204: 30	202: 30	201: 07	7: 27	214: 50
Joulukuu	35: 03	126: 33	—	—	302: 35	—	—	—	212: 62	208: 95	204: 87	7: 45	213: 58
1917													
Tammik.	35: 25	126: 50	—	—	303: 50	—	—	—	216: —	211: —	206: —	7: 50	214: 50
Helmik.	35: 25	126: 50	—	—	303: 50	—	—	—	216: —	211: —	206: —	7: 50	214: 50
Maalisk.	35: 41	127: 44	—	—	303: 50	—	—	—	218: 51	215: 07	211: 33	7: 50	214: 50
Huhtikuu	35: 62	129: 26	—	—	305: 26	—	—	—	221: 39	218: 86	215: 91	7: 51	211: 34
Toukok.	35: 62	130: 98	—	—	305: 60	—	—	—	222: 48	218: 48	216: 48	7: 52	200: 50
Kesäkuu	34: 41	127: 46	—	—	301: 92	—	—	—	215: 76	211: 76	209: 76	7: 46	167: 76
Heinäkuu	31: 69	116: 73	—	—	275: 76	—	—	—	201: 15	197: 15	195: 15	6: 78	135: 88
Elokuu	32: 17	117: —	—	—	282: —	—	—	—	219: 48	214: 22	212: 72	6: 83	136: 18
Syyskuu	32: 98	119: 72	—	—	290: 96	—	—	—	232: 08	222: 56	222: 06	6: 97	114: 24
Lokakuu	35: 87	130: 46	—	—	319: 44	—	—	—	277: 92	259: 85	259: 29	7: 56	112: 81
Marrask.	39: 42	144: 92	—	—	364: 23 ⁴⁾	185: 83	—	—	326: 38	300: 38	300: 38	8: 37	103: 96
Joulukuu	36: 53	134: 75	—	—	330: 62	185: 41	—	—	256: 25	248: 20	244: 04	7: 83	102: 58

³⁾ Itävallan kruunun kurssia ei noteerattu aikana 1 p. lokakuuta 1914—10 p. kesäkuuta 1918. *Pour Vienne la Banque n'a pas coté les cours pour la période 1 oct. 191—10 juin 1918.*

⁴⁾ Sveitsin frangin kurssia alettiin säännöllisesti noteerata 10 p. marraskuuta 1917. *Pour Bâle la Banque a commencé à coter régulièrement les cours le 10 nov. 1917.*

28. (Jatk.) Suomen Pankin avista myyntikurssit keskimäärin kunakin kuukautena vuosina 1914—1921.

Cours de change à vue moyen pour chaque mois en 1914—1921.

Kuukausi. Mois.	Punta. Londres.	R. Franki. Paris.	B. Franki. Bruxelles.	Saksan markka. Berlin.	Florint. Amsterdam.	Sv. Franki. Bale.	Itäv. Kruunu. Vienna.	R. Kruunu. Stoekholm.	N. Kruunu. Christiania.	T. Kruunu. Copenhague.	Dollari. New-York.	Rupla. St. Pétersbourg.
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
1918												
Tammik.	32: 45	119: 22	—	—	290: 77	177: 04	—	222: 72	218: 27	214: —	6: 95	98: 18
Helmik.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Maalisk.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Huhtikuu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Toukok.	31: —	115: 22	—	127: 33	329: 44	159: 72	—	220: 22	210: 22	210: —	6: 50	—
Kesäkuu	33: 78	121: 92	—	131: 89	354: 33	175: 70	78: 94	240: 41	221: 70	219: 37	7: 12	^{a)} 143: 12
Heinäk.	38: 89	143: 47	—	142: 62	422: 77	207: 55	83: 89	290: 07	259: 13	256: 70	8: 20	135: 37
Elokuu	38: 40	142: 77	—	134: 48	418: 16	199: 33	77: 24	286: 81	254: 62	253: 11	8: 06	134: 84
Syyskuu	41: 75	160: 67	—	134: 94	424: 60	198: 56	74: 42	294: 43	271: 72	266: 22	8: 79	—
Lokakuu	45: 28	173: 78	—	145: 50	413: 64	197: 14	86: —	284: 68	268: 61	263: 44	9: 53	—
Marrask.	40: 89	157: 57	—	118: 94	359: 25	173: 73	62: 67	242: 23	235: 98	229: 76	8: 60	—
Joulukuu	42: 61	164: 33	—	109: 12	381: 33	185: 25	56: 67	259: 91	251: 04	241: 20	8: 98	—
1919												
Tammik.	42: 90	165: 66	—	111: 44	378: 96	186: 08	56: 12	259: 04	251: 68	235: 44	9: 02	—
Helmik.	44: 84	173: 04	—	105: 37	388: 50	193: 08	50: 33	264: 70	257: 95	245: 33	9: 44	—
Maalisk.	46: 76	176: 52	—	98: 20	403: 60	202: 60	46: 96	274: 64	264: —	255: 44	9: 92	—
Huhtikuu	44: 88	160: 83	—	79: —	387: 62	194: 62	35: 29	256: 41	246: 58	240: 29	9: 66	—
Toukok.	45: 94	156: 16	—	80: 16	390: —	195: 64	39: 68	252: 48	247: 76	236: 24	9: 86	—
Kesäkuu	51: 68	174: 81	—	80: 86	437: 31	210: 86	42: —	287: 59	281: 22	265: 59	11: 17	—
Heinäk.	58: 71	190: 55	—	90: 96	501: —	235: 81	42: —	329: 11	316: 18	298: 96	13: 16	—
Elokuu	65: 35	197: 43	—	81: 23	569: 95	270: 31	^{a)} 42: —	376: 34	355: 15	332: 34	15: 26	—
Syyskuu	73: 94	207: 48	—	73: 73	660: 60	305: 15	—	433: 07	408: 26	387: 34	17: 72	—
Lokakuu	92: 86	260: 22	—	83: 67	839: 04	395: 92	—	538: 37	508: 11	478: —	22: 11	—
Marrask.	110: 54	288: —	—	71: 32	1 015: 40	487: 44	—	620: 56	599: 12	561: 32	26: 97	—
Joulukuu	124: 60	305: 37	—	70: 04	1 231: 91	599: 56	—	697: 30	666: 61	608: 22	32: 57	—

¹⁾ Pankki ei noteerannut mitään kurssseja aikana 28 p. tammikuuta—8 p. toukokuuta 1918. *La Banque n'a pas coté de cours pendant la période 28 janv.—8 mai 1918.*

²⁾ Ruplan kurssi ei noteerattu aikana 28 p. tammikuuta—10 p. kesäkuuta 1918 ja loppui noteeraus jälkeen 29 p. elokuuta 1918. *Pour St. Pétersbourg la Banque n'a pas coté les cours pour la période 28 janvier—10 juin 1918 et depuis le 29 août 1918 la Banque n'a plus coté le rouble.*

³⁾ Itävallan kruunun noteeraukset lopetettiin 13 p. elokuuta 1919. *Pour Vienne la Banque n'a pas coté les cours depuis le 13 août 1919.*

28. (Jatk.) Suomen Pankin avista myyntikurssit keskimäärin kunakin kuukautena vuosina 1914—1921.

Cours de change à vue moyen pour chaque mois en 1914—1921.

Kuukausi. Mois.	Punta. Londres.	R. Frangl. Paris.	B. Frangl. Bruxelles.	Saksan- markka. Berlin.	Florinti. Amsterdam.	Sv. Frangl. Bate.	R. Kruunu. Stockholm.	N. Kruunu. Christiania.	T. Kruunu. Copenhagen.	Dollari. New-York.
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
1920										
Tammik.	103: 18	242: 24	—	51: 52	1 051: 12	497: 64	578: 48	538: 76	495: 16	27: 91
Helmik.	83: 68	174: 88	—	28: 21	922: 04	407: 42	459: 21	426: 21	368: 29	24: 79
Maalisk.	71: 52	140: 88	—	26: 88	716: 54	329: 96	390: 58	347: 08	326: 96	19: 60
Huhtikuu	71: 37	113: 42	—	33: 39	672: 57	324: 09	396: 17	360: 30	325: 74	18: 24
Toukok.	74: 66	133: 84	—	44: 74	709: 87	344: 61	409: 76	361: 52	325: 41	19: 54
Kesäkuu	85: 44	171: 50	¹⁾ 186: 85	58: 88	787: 28	396: 08	470: 20	382: 36	367: 22	21: 90
Heinääk.	98: 34	208: 35	222: 05	66: 22	888: 31	447: 52	553: 48	420: 48	417: 04	25: 45
Elokuu	114: 38	229: 17	244: 78	68: 04	1 043: 06	526: 32	649: 49	474: 39	474: 17	31: 66
Syyskuu	113: 38	219: 18	233: 33	58: 27	1 008: 82	523: 77	648: 42	450: 05	450: 91	32: 30
Lokakuu	136: 51	258: 58	278: 73	60: 65	1 214: 25	625: 86	772: 62	545: 23	549: 12	39: 34
Marrask.	159: 21	280: 23	298: 35	61: 47	1 403: 23	723: 08	885: 54	620: 54	621: 92	46: 43
Joulukuu	145: 36	247: 56	262: 08	57: 92	1 286: 76	646: 36	812: 24	609: 36	614: 52	41: 67
1921										
Tammik.	118: 06	202: 71	213: 21	49: 32	1 039: 75	500: 54	672: 63	554: 54	568: 50	31: 81
Helmik.	117: 46	217: 33	227: 83	50: 26	1 034: 96	506: 29	672: 67	539: 88	561: 96	30: 42
Maalisk.	146: 54	265: 26	277: 96	60: 75	1 291: 09	643: 09	850: 65	607: 78	648: 74	37: 64
Huhtikuu	173: 35	318: 40	328: 92	70: 10	1 533: 36	771: 60	1 037: 28	702: 76	798: 64	44: 18
Toukok.	186: 54	392: 67	392: 67	76: 14	1 669: —	844: 13	1 101: —	738: 29	848: 21	47: 03
Kesäkuu	220: 55	471: 54	469: 54	85: 32	1 946: 92	1 001: 25	1 307: 58	853: 58	1 004: 21	58: 38
Heinääk.	221: 43	476: 62	468: 19	80: 05	1 941: 15	1 016: 81	1 283: 92	817: 96	966: 46	60: 88
Elokuu	242: 68	515: 67	501: —	79: 61	2 064: —	1 129: 52	1 403: 33	866: 74	1 072: —	66: 58
Syyskuu	263: 37	518: 58	510: 50	69: 65	2 243: 46	1 226: 08	1 538: 46	912: 73	1 249: 77	70: 80
Lokakuu	251: 68	471: 68	465: —	46: 64	2 169: 16	1 197: 92	1 496: 12	817: 16	1 230: 64	65: 46
Marrask.	211: 71	383: 54	370: 23	21: 62	1 861: 58	1 009: 96	1 236: 92	751: 23	985: 58	53: 57
Joulukuu	218: 92	410: 04	394: 80	28: 07	1 917: 80	1 030: 88	1 291: 40	801: 64	1 027: 40	52: 94

¹⁾ Kts. huomautusta siv. 54. Voir la note 1. à la page 54.

29. Yleiskatsaus Suomen Pankin avista

Résumé des cours de change

Vuosi. Année.	Punta. 1) Londres.			R. Frangi 1). Paris.			Saksanmarkka 1). Hambourg, Berlin.		
	Korkein. Maxim.	Alin. Minim.	Keskim. Moyenne.	Korkein. Maxim.	Alin. Minim.	Keskim. Moyenne.	Korkein. Maxim.	Alin. Minim.	Keskim. Moyenne.
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
1877	28:—	25:55	26:33	111:60	101:40	104:71	137:30	124:30	128:44
1878	25:70	25:17	25:36	102:90	100:—	100:92	126:20	123:30	124:26
1879	25:22	25:17	25:22	100:—	100:—	100:—	123:70	123:70	123:70
1880	25:42	25:17	25:29	100:80	99:80	100:08	124:75	123:50	124:07
1881	25:40	25:30	25:33	100:20	100:—	100:01	124:55	124:—	124:22
1882	25:45	25:35	25:36	100:40	100:—	100:16	124:45	124:25	124:34
1883	25:35	25:35	25:35	100:50	100:30	100:39	124:30	124:20	124:27
1884	25:35	25:35	25:35	100:50	100:30	100:47	124:20	124:20	124:20
1885	25:40	25:35	25:36	100:50	100:30	100:37	124:40	124:20	124:21
1886	25:40	25:35	25:36	100:70	100:30	100:50	124:40	124:20	123:92
1887	25:40	25:35	25:36	100:40	100:20	100:29	124:40	124:20	124:28
1888	25:40	25:35	25:36	100:30	100:20	100:23	124:50	124:30	124:37
1889	25:40	25:30	25:34	100:40	100:20	100:25	124:50	124:10	124:28
1890	25:45	25:30	25:38	100:50	100:30	100:41	124:60	124:20	124:37
1891	25:40	25:30	25:33	100:50	100:—	100:30	124:60	124:20	124:44
1892	25:42	25:28	25:32	100:80	100:20	100:50	124:70	124:40	124:45
1893	25:50	25:32	25:38	100:80	100:30	100:55	124:70	123:90	124:32
1894	25:25	25:23	25:24	100:50	100:10	100:13	123:90	123:80	123:81
1895	25:30	25:25	25:27	100:50	100:30	100:43	124:—	123:80	123:84
1896	25:35	25:25	25:29	100:50	100:40	100:41	124:30	124:—	124:04
1897	25:25	25:17	25:23	100:40	100:—	100:25	124:30	123:70	123:80
1898	25:38	25:20	25:29	100:30	100:—	100:11	124:—	123:70	123:78
1899	25:50	25:30	25:36	100:80	100:30	100:53	124:40	123:80	123:96
1900	25:48	25:36	25:41	101:10	100:80	101:40	124:40	124:10	124:10
1901	25:40	25:30	25:36	101:10	100:70	100:89	124:10	124:—	124:04
1902	25:38	25:32	25:36	100:90	100:70	100:85	124:—	123:90	123:98

1) Vuodet 1877—1880, 90 päiv. *Années 1877—1880 à 90 jours.*

vekselikursseihin vuosina 1877—1921.

à vue en 1877—1921.

R. Kruunu. Stockholm.			Dollari. New-York.			Rupla 1). St. Petersbourg.			Vuosi. Année.
Korkein. Maxim.	Alin. Minim.	Keskim. Moyenne.	Korkein. Maxim.	Alin. Minim.	Keskim. Moyenne.	Korkein. Maxim.	Alin. Minim.	Keskim. Moyenne.	
Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	
154: 80	141: 20	145: 63	—	—	—	347: —	239: 50	288: 54	1877
142: —	139: 30	140: 31	—	—	—	285: —	243: —	261: 58	1878
139: 80	139: 50	139: 66	—	—	—	272: —	240: —	226: 09	1879
139: 60	139: 10	139: 33	—	—	—	273: —	251: —	265: 57	1880
139: 10	139: —	139: 06	—	—	—	275: —	256: —	265: 32	1881
139: 30	139: 10	139: 23	—	—	—	265: —	247: —	254: 78	1882
139: 30	139: —	139: 15	—	—	—	255: —	245: —	249: 45	1883
139: 30	139: —	139: 14	—	—	—	267: —	245: —	255: 47	1884
139: 20	139: —	139: 13	—	—	—	268: —	244: —	254: 72	1885
139: 40	139: —	139: 11	—	—	—	254: —	234: —	245: 84	1886
139: 40	139: 20	139: 28	—	—	—	239: —	219: —	225: 58	1887
139: 40	139: 30	139: 33	—	—	—	274: —	204: —	236: 17	1888
139: 40	139: 30	139: 31	—	—	—	274: —	258: —	266: 65	1889
139: 70	139: 30	139: 34	—	—	—	329: 50	273: —	293: 26	1890
139: 70	139: 40	139: 46	—	—	—	304: —	238: —	279: 15	1891
139: 60	139: 30	139: 38	—	—	—	268: —	248: —	255: 13	1892
139: 60	139: 40	139: 49	—	—	—	269: —	253: —	263: 45	1893
139: 30	139: 30	139: 30	—	—	—	272: 50	266: —	269: 37	1894
139: 30	139: 30	139: 30	—	—	—	272: 50	268: —	270: 64	1895
139: 30	139: 20	139: 28	—	—	—	269: —	267: —	268: 05	1896
139: 20	139: —	139: 02	—	—	—	268: —	267: —	267: 53	1897
139: —	138: 90	138: 97	—	—	—	267: 60	267: 30	267: 50	1898
139: 10	139: —	139: 04	—	—	—	267: 80	267: 60	267: 64	1899
139: 10	139: 10	139: 10	—	—	—	267: 80	267: 80	267: 80	1900
139: 30	139: 10	139: 29	—	—	—	267: 80	267: 80	267: 80	1901
139: 30	139: 30	139: 30	—	—	—	267: 80	267: 80	267: 80	1902

1) Vuodet 1877—1881, 7 päiv. *Années 1877—1881 à 7 jours.*

29. (Jatk.) Yleiskatsaus Suomen Pankin

Résumé des cours de change

Vuosi. Année.	Punta. Londres.			R. Frangi. Paris.			Saksanmarkka. Hambourg, Berlin.		
	Korkein. Maxim.	Alin. Minim.	Keskim. Moyenne.	Korkein. Maxim.	Alin. Minim.	Keskim. Moyenne.	Korkein. Maxim.	Alin. Minim.	Keskim. Moyenne.
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
1903	25: 40	25: 30	25: 35	100: 90	100: 50	100: 81	124: —	124: —	124: —
1904	25: 43	25: 28	25: 34	101: —	100: 50	100: 72	124: 10	124: —	124: 02
1905	25: 40	25: 30	25: 37	101: —	100: 50	100: 81	124: 10	123: 90	123: 94
1906	25: 45	25: 32	25: 40	101: 10	100: 70	100: 95	124: 30	124: —	124: 03
1907	25: 58	25: 36	25: 46	101: 50	100: 80	101: 07	124: 30	124: 10	124: 26
1908	25: 58	25: 30	25: 40	101: 50	100: 70	101: 06	124: 20	124: 10	124: 17
1909	25: 44	25: 31	25: 38	101: 20	100: 50	100: 80	124: 10	123: 90	124: 03
1910	25: 41	25: 33	25: 37	100: 90	100: 30	100: 60	123: 90	123: 90	123: 90
1911	25: 42	25: 30	25: 36	101: —	100: 10	100: 47	123: 90	123: 90	123: 90
1912	25: 43	25: 30	25: 36	100: 80	100: 15	100: 52	124: 20	123: 65	123: 81
1913	25: 43	25: 30	25: 39	100: 80	100: 20	100: 62	124: 40	123: 80	124: 06
1914	29: —	25: 33	25: 99	110: —	100: 50	102: 67	124: 80	123: 80	²⁾ 124: 15
1915	34: 30	29: —	31: 29	124: 50	110: —	116: 51	—	—	—
1916	35: 50	33: 50	34: 30	128: —	120: —	122: 95	—	—	—
1917	41: —	30: 50	35: —	151: —	110: —	127: 58	—	—	—
¹⁾ 1918	47: 50	30: 50	39: 40	180: —	110: —	145: 92	160: —	100: —	²⁾ 131: 08
1919	133: 60	42: 10	66: 97	341: —	152: —	204: 82	114: —	67: —	85: 57
1920	180: —	65: 70	105: 43	315: —	107: —	203: 24	75: —	24: —	51: 75
1921	300: —	107: —	199: 18	580: —	188: —	390: 29	97: —	18: —	59: 82

¹⁾ Vert. huomautusta siv. 56. Voir la note 1 à la page 56.

²⁾ Vert. huomautusta siv. 54. Voir la note 2 à la page 54.

avista vekselikursseihin vuosina 1877—1921.

à vue en 1877—1921.

R. Kruunu. Stockholm.			Dollari. New-York.			Rupla. St. Petersbourg.			Vuosi. Année.
Korkein. Maxim.	Alin. Minim.	Keskim. Moyenne.	Korkein. Maxim.	Alin. Minim.	Keskim. Moyenne.	Korkein. Maxim.	Alin. Minim.	Keskim. Moyenne.	
Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	
139: 30	139: 30	139: 30	—	—	—	267: 80	267: 80	267: 80	1903
139: 30	139: 30	139: 30	—	—	—	267: 80	267: 80	267: 80	1904
139: 30	139: 30	139: 30	—	—	—	267: 80	267: —	267: 55	1905
139: 30	139: 30	139: 30	—	—	—	267: 30	267: —	267: 04	1906
139: 30	139: 30	139: 30	—	—	—	268: 70	265: 50	267: 06	1907
139: 50	139: 30	139: 43	—	—	—	267: 20	265: 50	266: 20	1908
139: 50	139: 30	139: 33	—	—	—	269: 40	265: 70	267: 85	1909
139: 40	139: 10	139: 28	—	—	—	269: —	267: 70	268: 23	1910
139: 40	139: 20	139: 32	—	—	—	268: —	267: 70	267: 89	1911
139: 40	139: 10	139: 20	—	—	—	268: —	266: 90	267: 26	1912
139: 50	139: —	139: 19	¹⁾ 5: 23	5: 23	5: 23	267: 30	266: 80	267: 19	1913
150: —	139: 30	141: 30	5: 90	5: 23	5: 31	267: 30	260: —	264: 47	1914
210: —	150: —	170: 77	7: 25	5: 90	6: 46	260: —	220: 50	249: 03	1915
216: —	192: —	204: 96	7: 50	7: —	7: 23	218: 50	212: 50	215: 65	1916
360: —	193: —	235: 56	8: 60	6: 50	7: 44	214: 50	91: —	160: 05	1917
310: —	195: —	262: 70	9: 90	6: 50	8: 28	145: —	95: —	²⁾ 127: 51	1918
740: —	241: —	382: 97	34: —	8: 85	15: 58	—	—	—	1919
1 000: —	358: —	589: 53	51: 50	17: 40	29: 27	—	—	—	1920
1 740: —	610: —	1 166: 25	80: 50	28: —	52: 07	—	—	—	1921

¹⁾ Dollarin kurssia alettiin säännöllisesti noteerata 2 p. tammikuuta 1913. *Pour New-York, la Banque a commencé à coter régulièrement les cours le 2 janv. 1913.*

²⁾ Vert. huomautusta siv. 56. *Voir la note 2 à la page 56.*

30. Suomen Pankin alin diskonttokorko vuosina 1867—1921.

*Variations des taux d'escompte de la Banque de Finlande durant la
période 1867—1921.*

Päivästä. <i>Depuis.</i>	Päivään. <i>Jusqu'à.</i>	Pro- senttia. <i>Pour cent.</i>	Päivästä. <i>Depuis.</i>	Päivään. <i>Jusqu'à.</i>	Pro- senttia. <i>Pour cent.</i>
1	2	3	4	5	6
1867 Tammik. 1	1868 Maalisk. 19	6	1907 Helmik. 28	1907 Marrask. 6	5 1/2
1868 Maalisk. 20	1869 Jouluk. 31	5	1907 Marrask. 7	1907 Marrask. 27	6
1870 Tammik. 1	1870 Jouluk. 31	4 1/2	1907 Marrask. 28	1908 Elok. 7	6 1/2
1871 Tammik. 1	1875 Jouluk. 31	4	1908 Elok. 8	1908 Syysk. 19	6
1876 Tammik. 1	1877 Toukok. 31	4 1/2	1908 Syysk. 20	1909 Huhtik. 24	5 1/2
1877 Kesäk. 1	1878 Jouluk. 31	5	1909 Huhtik. 25	1910 Jouluk. 15	5
1879 Tammik. 1	1879 Jouluk. 31	5 1/2	1910 Jouluk. 16	1911 Helmik. 18	5 1/2
1880 Tammik. 1	1880 Elok. 31	5	1911 Helmik. 19	1911 Toukok. 16	5
1880 Syysk. 1	1886 Jouluk. 3	4 1/2	1911 Toukok. 17	1912 Tammik. 27	4 1/2
1886 Jouluk. 4	1890 Maalisk. 17	4	1912 Tammik. 28	1912 Marrask. 9	5
1890 Maalisk. 18	1890 Marrask. 17	4 1/2	1912 Marrask. 10	1913 Marrask. 24	6
1890 Marrask. 18	1891 Jouluk. 1	5	1913 Marrask. 25	1914 Maalisk. 31	5 1/2
1891 Jouluk. 2	1893 Jouluk. 2	5 1/2	1914 Huhtik. 1	1914 Elok. 3	5
1893 Jouluk. 3	1895 Helmik. 9	5	1914 Elok. 4	1912 Syysk. 5	7
1895 Helmik. 10	1895 Lokak. 3	4 1/2	1914 Syysk. 6	1915 Tammik. 9	6
1895 Lokak. 4	1896 Lokak. 20	4	1915 Tammik. 10	1916 Toukok. 18	5 1/2
1896 Lokak. 21	1898 Lokak. 17	4 1/2	1916 Toukok. 19	1919 Tammik. 7	5
1898 Lokak. 18	1899 Lokak. 4	5	1919 Tammik. 8	1919 Marrask. 17	6
1899 Lokak. 5	1899 Lokak. 28	5 1/2	1919 Marrask. 18	1920 Maalisk. 22	7
1899 Lokak. 29	1901 Syysk. 18	6	1920 Maalisk. 23	1920 Marrask. 9	8
1901 Syysk. 19	1902 Helmik. 8	5 1/2	1920 Marrask. 10	—	9
1902 Helmik. 9	1907 Helmik. 27	5			

Tammikuu — *Janvier*
Helmikuu — *Février*
Maaliskuu — *Mars*
Huhtikuu — *Avril*

Toukokuu — *Mai*
Kesäkuu — *Juin*
Heinäkuu — *Juillet*
Elokuu — *Août*

Syyskuu — *Septembre*
Lokakuu — *Octobre*
Marraskuu — *Novembre*
Joulukuu — *Décembre*

31. Suomen Pankin alin diskonttokorko keskimäärin vuosina 1867—1921.

*Taux d'escompte moyen de la Banque de Finlande durant la
période 1867—1921.*

Vuosi. Année.	Prosenttia. Pour cent.	Vuosi. Année.	Prosenttia. Pour cent.	Vuosi. Année.	Prosenttia. Pour cent.
1	2	3	4	5	6
		1886	4.4625	1906	5.0000
1867	6.0000	1887	4.0000	1907	5.5417
1868	5.2194	1888	4.0000	1908	6.1611
1869	5.0000	1889	4.0000	1909	5.1583
1870	4.5000	1890	4.4528	1910	5.0208
1871	4.0000	1891	5.0403	1911	4.7556
1872	4.0000	1892	5.5000	1912	5.1042
1873	4.0000	1893	5.4611	1913	5.9500
1874	4.0000	1894	5.0000	1914	5.6222
1875	4.0000	1895	4.4333	1915	5.5125
1876	4.5000	1896	4.0972	1916	5.1917
1877	4.7917	1897	4.5000	1917	5.0000
1878	5.0000	1898	4.6014	1918	5.0000
1879	5.5000	1899	5.2056	1919	6.1000
1880	4.8833	1900	6.0000	1920	7.9139
1881	4.5000	1901	5.8583	1921	9.0000
1882	4.5000	1902	5.0528		
1883	4.5000	1903	5.0000		
1884	4.5000	1904	5.0000		
1885	4.5000	1905	5.0000		

32. Suomen Pankin liikkeessä olevat setelit

Émission de billets de la Banque de Finlande

Kuukausi. Mois.	1902	1903	1904	1905	1906	1907
Tammikuu	60 658 600	68 362 700	76 016 400	70 975 600	92 689 300	90 611 300
Helmikuu	62 473 500	70 762 800	77 303 600	71 957 900	93 306 500	95 121 000
Maaliskuu	61 334 000	70 565 500	76 308 100	70 927 600	93 091 700	97 375 200
Huhtikuu	58 899 000	68 936 600	73 548 800	69 438 600	90 730 100	94 792 800
Toukokuu	60 416 100	69 506 400	77 694 700	71 685 700	91 761 500	95 920 300
Kesäkuu	61 998 900	68 720 200	75 112 000	71 443 500	90 869 500	94 232 300
Heinäkuu	62 290 800	69 426 200	73 180 700	70 530 900	90 129 500	93 659 300
Elokuu	62 360 200	70 812 700	72 233 000	72 779 600	93 124 500	95 097 500
Syyskuu	66 017 500	73 358 500	71 917 900	75 161 500	90 318 900	97 363 100
Lokakuu	68 812 600	73 850 500	71 425 700	78 425 800	90 842 300	97 912 500
Marraskuu	67 771 600	72 397 800	72 570 900	86 112 300	90 376 400	95 639 100
Joulukuu	70 238 100	72 348 200	72 497 600	92 710 700	92 315 800	95 026 700

33. Suomen Pankin kotimainen lainananto

Prêts intérieurs accordés par la Banque de

Kuukausi. Mois.	1902	1903	1904	1905	1906	1907
Tammikuu	49 467 300	44 663 500	49 486 700	53 295 600	54 021 800	66 591 500
Helmikuu	50 160 600	48 051 400	50 017 600	54 052 900	55 855 100	68 514 200
Maaliskuu	49 658 100	46 894 800	52 305 900	53 585 700	56 117 000	69 450 000
Huhtikuu	48 940 000	47 162 100	53 010 400	52 394 600	55 625 300	66 914 900
Toukokuu	50 479 600	48 765 900	54 806 400	55 017 100	57 708 700	69 989 000
Kesäkuu	49 302 000	48 887 800	53 406 800	53 068 700	55 388 100	68 011 600
Heinäkuu	46 468 200	46 401 900	49 292 100	48 418 100	50 999 600	63 749 800
Elokuu	45 739 900	45 788 500	48 421 100	47 204 800	49 463 100	64 711 100
Syyskuu	44 857 700	45 407 600	49 143 600	47 454 400	48 553 500	66 848 100
Lokakuu	43 969 300	47 055 000	53 442 800	50 724 200	51 565 300	74 684 300
Marraskuu	45 523 400	49 901 400	55 560 900	53 732 000	58 715 100	83 016 300
Joulukuu	45 661 800	49 561 300	55 892 200	55 662 000	63 557 300	83 790 700

kunkin kuukauden lopussa vuosina 1902—1913.

à la fin de chaque mois en 1902—1913.

1908	1909	1910	1911	1912	1913	Kuukausi. Mois.
93 013 700	84 425 800	111 587 600	123 361 700	108 370 100	114 411 200	Tammikuu
96 781 300	88 515 400	127 548 700	135 136 400	114 538 800	119 620 200	Helmikuu
96 296 500	89 479 000	125 408 200	133 353 800	124 284 300	115 980 300	Maaliskuu
91 929 500	85 507 800	124 036 800	130 788 400	113 349 200	110 589 800	Huhtikuu
92 945 100	86 825 800	128 406 500	136 496 600	120 552 400	118 246 100	Toukokuu
93 352 200	88 560 000	128 511 900	136 678 300	116 840 700	114 915 900	Kesäkuu
91 517 500	87 323 100	112 100 400	138 388 400	116 044 500	109 869 600	Heinäkuu
93 509 200	88 618 800	109 510 000	141 641 500	114 954 600	109 408 900	Elokuu
94 689 200	89 112 100	112 652 600	152 948 100	115 989 300	111 970 500	Syyskuu
92 742 400	89 939 300	115 668 600	157 682 700	113 164 300	109 169 800	Lokakuu
88 038 400	91 290 900	121 531 900	154 149 100	118 423 300	112 258 500	Marraskuu
85 989 400	111 625 200	123 909 500	115 258 700	117 498 100	113 003 600	Joulukuu

kunkin kuukauden lopussa vuosina 1902—1913.

à la fin de chaque mois en 1902—1913.

1908	1909	1910	1911	1912	1913	Kuukausi. Mois.
80 027 100	75 914 100	70 809 900	85 666 700	98 317 000	114 896 600	Tammikuu
85 429 600	78 692 300	76 239 500	85 498 700	99 494 500	119 207 900	Helmikuu
86 937 300	75 533 300	77 326 900	83 380 000	99 934 000	120 825 900	Maaliskuu
86 973 200	72 079 100	77 420 400	78 972 000	101 178 200	121 463 900	Huhtikuu
87 215 800	71 332 700	82 534 200	80 454 400	105 784 400	126 425 200	Toukokuu
88 567 900	70 359 100	82 758 700	77 586 600	106 863 000	119 562 600	Kesäkuu
81 000 900	66 871 100	77 586 300	76 682 100	102 237 800	113 399 800	Heinäkuu
77 290 400	66 426 700	77 312 800	74 661 700	102 143 500	108 889 500	Elokuu
72 890 500	67 594 900	81 223 900	75 973 000	100 052 900	104 547 900	Syyskuu
75 170 500	68 513 000	83 294 600	85 711 600	106 490 800	102 893 400	Lokakuu
79 279 700	69 321 900	89 811 700	92 530 100	111 588 400	103 872 600	Marraskuu
78 365 300	71 963 800	92 275 800	97 872 300	115 225 200	110 005 300	Joulukuu

34. Yksityispankkien kotimainen lainananto

Dépôts dans les banques privées à la

Kuukausi. Mois.	1914	1915	1916	1917
1	2	3	4	5
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
Tammikuu	685 860 100	716 432 500	876 037 200	1 202 982 900
Helmikuu	690 502 200	719 728 400	886 006 800	1 242 173 100
Maaliskuu	700 877 600	727 062 100	890 005 900	1 312 866 100
Huhtikuu	699 209 100	731 959 300	896 251 700	1 389 035 500
Toukokuu	701 519 900	741 937 700	910 317 500	1 468 320 600
Kesäkuu	709 810 500	764 365 000	945 880 200	1 565 529 200
Heinäkuu	706 916 800	778 495 700	971 555 600	1 635 046 900
Elokuu	685 272 500	792 403 200	995 844 100	1 687 279 700
Syyskuu	685 717 500	807 604 500	1 035 674 900	1 715 994 300
Lokakuu	686 769 400	814 321 200	1 092 364 100	1 770 643 300
Marraskuu	686 686 600	830 164 900	1 118 652 200	1 844 334 800
Joulukuu	707 112 800	860 819 000	1 157 150 200	1 966 067 000

1) Talletukset säästökassa-, talletus-, juoksevalla ja kotimaisten kirjeenvaihtajien tilillä.

35. Yksityispankkien kotimainen lainananto

Opérations des avances en Finlande des banques

Kuukausi. Mois.	1914	1915	1916	1917
1	2	3	4	5
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
Tammikuu	752 209 500	775 650 700	788 143 400	1 035 507 200
Helmikuu	761 690 800	781 493 900	797 307 000	1 061 512 600
Maaliskuu	766 246 900	772 863 100	816 029 500	1 123 864 100
Huhtikuu	774 543 000	770 691 700	808 899 100	1 148 552 600
Toukokuu	781 936 200	777 191 700	813 295 700	1 195 780 200
Kesäkuu	775 051 700	776 905 300	817 065 700	1 223 592 000
Heinäkuu	765 618 600	780 353 300	806 016 900	1 284 286 200
Elokuu	758 698 800	774 088 400	810 577 600	1 305 008 600
Syyskuu	757 847 700	771 499 900	866 918 600	1 372 242 000
Lokakuu	769 517 600	782 436 400	940 606 000	1 505 291 200
Marraskuu	771 632 300	788 466 100	986 575 000	1 583 067 000
Joulukuu	777 815 100	785 051 400	1 011 149 600	1 732 413 300

1) Lainat, kassakreditit, vekselit ja kotimaiset konttokurantit. *Prêts, crédits de caisse.*

kunkin kuukauden lopussa vuosina 1914—1921.¹⁾

fin de chaque mois en 1914—1921.¹⁾

1918	1919	1920	1921	Kuukausi. Mois.
6	7	8	9	10
Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	
2 033 155 500	2 929 432 100	3 497 445 000	3 682 359 700	Tammikuu
•	3 002 138 300	3 429 736 100	3 689 171 300	Helmikuu
•	3 029 150 500	3 419 023 200	3 771 033 200	Maaliskuu
2 150 768 600	3 055 433 800	3 443 574 300	3 807 010 800	Huhtikuu
2 201 417 500	3 092 394 800	3 448 718 800	3 836 190 500	Toukokuu
2 248 289 700	3 183 931 900	3 525 917 000	3 912 625 600	Kesäkuu
2 285 727 700	3 247 542 800	3 608 002 700	3 934 053 700	Heinäkuu
2 507 809 600	3 242 431 800	3 628 106 800	3 861 358 800	Elokuu
2 678 931 200	3 307 590 300	3 675 041 000	3 820 560 700	Syyskuu
2 775 451 200	3 273 752 900	3 739 630 300	3 826 312 000	Lokakuu
2 811 243 600	3 301 935 000	3 630 912 800	3 749 622 200	Marraskuu
2 846 433 900	3 384 701 300	3 613 231 200	3 788 358 400	Joulukuu

Dépôts à terme et à vue et correspondant en Finlande.

kunkin kuukauden lopussa vuosina 1914—1921.¹⁾

privées à la fin de chaque mois en 1914—1921.¹⁾

1918	1919	1920	1921	Kuukausi. Mois.
6	7	8	9	10
Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	
1 823 545 400	3 074 996 400	4 544 930 100	5 609 912 700	Tammikuu
•	3 307 086 600	4 596 915 200	5 633 557 600	Helmikuu
•	3 523 831 000	4 681 366 800	5 641 318 700	Maaliskuu
1 964 798 700	3 648 027 800	4 761 950 200	5 785 338 300	Huhtikuu
2 075 426 800	3 753 367 600	4 839 814 600	5 920 511 400	Toukokuu
2 100 441 700	3 861 331 300	4 911 549 100	6 026 320 300	Kesäkuu
2 205 718 300	3 987 415 400	5 108 800 400	6 109 468 500	Heinäkuu
2 404 064 200	3 967 937 400	5 238 121 000	6 245 839 500	Elokuu
2 648 434 100	4 118 921 800	5 415 330 300	6 259 336 000	Syyskuu
2 832 511 700	4 248 930 200	5 522 368 200	6 236 343 600	Lokakuu
2 920 907 600	4 351 857 500	5 567 999 500	6 092 441 800	Marraskuu
3 011 177 100	4 499 980 500	5 553 574 900	5 972 831 200	Joulukuu

traites et comptes courants à l'intérieur.

36. Yksityispankkien saatavat ulkomailta

Avoir à l'étranger des banques privées

Kuukausi. Mois.	1914	1915	1916	1917
1	2	3	4	5
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
Tammikuu	47 743 800	41 403 800	34 766 200	66 810 900
Helmikuu	48 022 600	39 534 600	47 365 300	72 304 200
Maaliskuu	50 016 200	40 446 100	46 274 500	88 782 300
Huhtikuu	47 974 300	41 889 700	42 887 300	98 076 000
Toukokuu	46 893 700	40 697 700	43 911 700	113 663 100
Kesäkuu	51 180 300	38 266 100	55 027 700	121 689 200
Heinäkuu	58 792 400	38 992 500	59 931 800	122 219 000
Elokuu	55 210 200	44 674 700	60 897 800	110 325 600
Syyskuu	51 576 200	41 799 700	52 336 400	90 907 500
Lokakuu	48 374 700	36 789 300	42 579 100	74 810 700
Marraskuu	46 557 600	37 410 900	43 650 700	65 888 500
Joulukuu	44 728 600	38 208 100	56 661 600	57 903 900

1) Näihin on luettu saatavat ulkomaisilta kirjeenvaihtajilta ja ulkomaiset vekselit. *Comptes*

37. Yksityispankkien velat ulkomaille

Dettes à l'étranger des banques privées

Kuukausi. Mois.	1914	1915	1916	1917
1	2	3	4	5
	Mk.	Mk.	Mk.	Mk.
Tammikuu	12 413 700	21 737 400	38 829 300	56 083 800
Helmikuu	11 820 900	20 494 500	36 444 600	54 041 400
Maaliskuu	15 236 100	21 653 000	36 661 000	54 878 100
Huhtikuu	17 887 700	23 669 500	34 521 300	54 771 200
Toukokuu	23 942 000	26 118 800	35 242 700	55 461 700
Kesäkuu	25 089 800	29 085 000	34 596 000	55 910 300
Heinäkuu	20 751 800	30 540 700	35 760 000	67 466 000
Elokuu	18 481 700	30 836 600	37 224 200	71 208 300
Syyskuu	19 604 800	33 482 400	40 122 600	67 020 000
Lokakuu	20 391 100	35 064 200	48 432 900	73 548 200
Marraskuu	22 663 200	35 616 400	54 750 800	75 030 900
Joulukuu	20 998 400	37 692 200	56 147 700	75 574 800

1) Velat ulkomaisille kirjeenvaihtajille. *Comptes courants créditeurs.*

kunkin kuukauden lopussa vuosina 1914—1921.¹⁾

à la fin de chaque mois en 1914—1921.¹⁾

1918	1919	1920	1921	Kuukausi. Mois.
6	7	8	9	10
Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	
60 658 200	68 235 500	157 343 100	43 093 400	Tammikuu
•	74 595 700	114 144 000	49 413 500	Helmikuu
•	82 840 300	77 294 200	56 260 500	Maaliskuu
59 050 500	91 719 600	83 164 000	88 931 500	Huhtikuu
58 807 700	84 974 000	88 533 200	73 471 000	Toukokuu
51 287 500	65 709 200	101 073 200	114 700 300	Kesäkuu
50 712 700	55 698 000	88 143 400	131 043 700	Heinäkuu
45 459 900	56 695 600	90 355 300	132 209 600	Elokuu
65 263 100	71 793 600	119 160 200	139 210 300	Syyskuu
70 562 800	73 663 200	168 349 600	128 174 800	Lokakuu
61 934 800	74 653 100	70 872 100	84 036 400	Marraskuu
60 599 400	108 888 700	54 576 900	86 766 600	Joulukuu

courants débiteurs et effets payables à l'étranger.

kunkin kuukauden lopussa vuosina 1914—1921.¹⁾

à la fin de chaque mois en 1914—1921.¹⁾

1918	1919	1920	1921	Kuukausi. Mois.
6	7	8	9	10
Mk.	Mk.	Mk.	Mk.	
79 770 000	180 793 000	571 968 100	823 596 800	Tammikuu
•	229 185 600	549 369 700	678 796 900	Helmikuu
•	244 611 000	548 611 200	738 160 200	Maaliskuu
79 187 600	248 321 500	547 101 600	880 738 900	Huhtikuu
74 010 300	278 762 200	578 893 500	986 968 500	Toukokuu
74 148 900	320 745 700	612 202 400	1 094 420 700	Kesäkuu
84 230 100	385 435 900	640 179 200	1 164 762 700	Heinäkuu
95 277 000	413 143 500	657 083 300	1 236 699 800	Elokuu
124 829 400	447 794 000	689 140 100	1 191 553 800	Syyskuu
130 578 900	472 049 100	717 084 100	1 127 416 800	Lokakuu
143 991 800	553 378 700	796 282 000	1 039 134 900	Marraskuu
158 661 200	561 289 400	795 926 800	994 627 200	Joulukuu

Vuosina 1914—1921 annetut, Suomen Pankkia ja Suomen rahalalaitosta koskevat lait ja asetukset.

Lois et décrets émanés en 1914—1921 concernant la Banque de Finlande et le système monétaire.

- 1914 ⁷/₈ Asetus Suomen Pankin ohjesäännön 18 ja 19 §:n muuttamisesta toisin kuuluviksi.
- 1915 ¹⁵/₄ Senaatin päätös armollisen käskyn johdosta siitä, että Suomen Pankin setelien lunastaminen Suomen kultarahalla lakkautetaan sota-aikana vallitsevien asianhaarojen johdosta.
- ” ³/₉ Senaatin päätös, joka koskee Suomen Pankin oikeuttamista liikkeeseen laskemaan yhden markan arvoisia seteleitä kullassa.
- ” ” Senaatin päätös Suomen Pankin yhden markan arvoisten setelien tekstin ja muodon vahvistamisesta.
- 1916 ²⁹/₈ Senaatin päätös Suomen Pankin yhden markan arvoisen setelin muodon muuttamisesta.
- ” ” Senaatin päätös, joka koskee Suomen Pankin oikeuttamista laskemaan liikkeeseen 50 ja 25 pennin arvoisia seteleitä kullassa.
- 1918 ⁹/₈ Senaatin päätös koskeva Venäjän rahan rahamerkkien käytäisyyden lakkauttamista Suomessa.
- ” ²⁷/₅ Laki Suomen rahasta 9 päivänä elokuuta 1877 annetun lain 6, 10, 11 ja 16 §§ muuttamisesta toisin kuuluviksi.
- ” ” Senaatin päätös Suomen metallirahain ulkomuodon muuttamisesta.
- ” ¹⁴/₆ Senaatin päätös Suomen Pankin uusien viidensadan, sadan ja viiden markan arvoisten setelien liikkeeseen laskemisesta.
- ” ²⁷/₇ Laki, joka sisältää väliaikaisia säännöksiä Suomen Pankin setelinanto-oikeudesta.
- ” ¹⁰/₉ Korkeimman vallan haltijan päätös kolmensadanviidenkymmenenmiljoonan markan suuruisen obligatsioonilainan ottamisesta Suomen Pankin aseman vahvistamiseksi.

- 1918 ^{8/10} Senaatin päätös Venäjän valtakunnan vaakunan ja venäjänkielisen kirjoituksen poistamisesta Suomen Pankin seteleistä.
- ” ^{8/10} Senaatin päätös Suomen Pankin uusien kahdenkymmenen markan arvoisten setelien liikkeeseen laskemisesta.
- 1919 ^{14/11} Asetus Suomen Pankin aseman vahvistamiseksi myönnetyn kolmensadanviidenkymmenenmiljoonan markan obligatsioonilainan ehtojen muuttamisesta.
- ” ^{11/12} Valtioneuvoston päätös, joka sisältää tarkemmat määräykset kolmensadanviidenkymmenenmiljoonan markan obligatsioonilainasta Suomen Pankin aseman vahvistamiseksi.
- 1920 ^{11/6} Laki Suomen Pankin Ohjesäännön 3 §:n muuttamisesta toisin kuuluvaksi.
- ” ^{17/12} Laki joka sisältää väliaikaisia säännöksiä Suomen Pankin setelinanto-oikeudesta.
- ” ^{23/12} Laki Suomen rahasta annetun lain 6, 7 ja 16 §§:n muuttamisesta toisin kuuluviksi.
- ” ^{23/12} Asetus Suomen metallirahain ulkomuodon muuttamisesta.
- 1921 ^{27/5} Laki joka koskee Suomen Pankin toistaiseksi vapauttamista lunastamasta seteleitensä kultarahalla sekä Suomen ja ulkomaan rahassa annettujen obligatioiden ja korkolippujen lunastamista eräissä tapauksissa.
- ” ^{30/12} Laki joka sisältää väliaikaiset säännökset Suomen Pankin setelinanto-oikeudesta.
- ” ^{30/12} Laki Suomen Pankin ohjesäännön 7 ja 48 §§:n muuttamisesta toisin kuuluviksi.